

**INSTYTUT BEZPIECZEŃSTWA TRANSGRANICZNEGO RP
WYŻSZEJ SZKOŁY GOSPODARKI EUROREGIONALNEJ
W JÓZEFOWIE**

KONFERENCJA STUDENCKA NA TEMAT:

**OCENA ZAGROŻEŃ I BEZPIECZEŃSTWA
POLSKI METODĄ EKSPERCKĄ I BURZY
MÓZGÓW
W OKRESIE STYCZEŃ-GRUDZIEŃ 2009**

(MATERIAŁY POKONFERENCYJNE)

JÓZEFÓW

luty

2010 r.

**INSTYTUT BEZPIECZEŃSTWA TRANSGRANICZNEGO RP
WYŻSZEJ SZKOŁY GOSPODARKI EUROREGIONALNEJ
W JÓZEFOWIE**

KONFERENCJA STUDENCKA NA TEMAT:

**OCENA ZAGROZEŃ I BEZPIECZEŃSTWA
POLSKI METODĄ EKSPERCKĄ I BURZY
MÓZGÓW
W OKRESIE STYCZEŃ-GRUDZIEŃ 2009**

KONFERENCJA ZOSTAŁA PRZYGOTOWANA I PRZEPROWADZONA
PRZEZ STUDENTÓW WYDZIAŁU NAUK SPOŁECZNYCH WSGE
W RAMACH TEMATU NAUKOWO - BADAWCZEGO
REALIZOWANEGO PRZEZ INSTYTUT BEZPIECZEŃSTWA
TRANSGRANICZNEGO RP WSGE
W JÓZEFOWIE

**„TRANSGRANICZNA PRZESTRZEŃ
ZAGROZEŃ I BEZPIECZEŃSTWA
POLSKI”**

POD NAUKOWYM
KIEROWNICTWEM
PROF. ZW. DR HAB. INŻ.
ROMANA KULCZYCKIEGO
DYREKTORA IBT WSGE
W JÓZEFOWIE

(MATERIAŁY POKONFERENCYJNE)

SPIS TRESCI

1. OTWARCIE KONFERENCJI.....	4
2. PROGRAM KONFERENCJI.....	7
3. SCHEMAT ORGANIZACYJNY KONFERENCJI.....	9
4. REFERAT WPROWADZAJĄCY NR 1.....	10
5. REFERAT WPROWADZAJĄCY NR 2.....	14
6. OCENA POLITYCZNEGO ZAGROŻENIA RP.....	17
7. OCENA POLITYCZNEGO BEZPIECZEŃSTWA RP.....	1
8. ZAGROŻENIA GOSPODARCZE RP.....	4
9. OCENA BEZPIECZEŃSTWA GOSPODARCZEGO RP.....	11
10. ZAGROŻENIA SPOŁECZNE RP.....	19
11. OCENA SPOŁECZNEGO BEZPIECZEŃSTWA RP.....	24
12. OCENA EKOLOGICZNEGO ZAGROŻENIA RP.....	40
13. EKOLOGICZNE BEZPIECZEŃSTWO RP.....	46
13. OCENA KULTUROWEGO ZAGROŻENIA RP.....	58
14. OCENA KULTUROWEGO BEZPIECZEŃSTWA RP.....	70
16. OCENA ZAGROŻEŃ BEZPIECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO RP.....	79
17. OCENA INFORMACYJNEGO BEZPIECZEŃSTWA RP.....	88
18. ILOŚCIOWO-JAKOŚCIOWA OCENA STANU ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA RP.....	97
19. ZAKOŃCZENIE KONFERENCJI.....	109
20. ZAŁĄCZNIKI.....	111
21. WYKAZ SCHEMATÓW, WYKRESÓW I TABEL:.....	123

1. OTWARCIE KONFERENCJI

Szanowni Państwo

Nazywam się Krzysztof Pazera, jestem studentem drugiego roku na Wydziale Nauk Społecznych, kierunku Bezpieczeństwo Wewnętrzne i będę miał przyjemność być moderatorem dzisiejszej konferencji.

Pragnę poinformować Państwa, iż ma ona charakter naukowo – badawczy i edukacyjny a dotyczy ambitnego tematu, jakim jest „OCENA ZAGROŻEŃ I BEZPIECZEŃSTWA POLSKI METODĄ EKSPERCKĄ I BURZY MÓZGÓW”; stanowi znaczącą część merytoryczną i metodologiczną tematu badawczego: „BEZPIECZNA PRZESTRZEŃ TRANSGRANICZNA POLSKI” realizowany przez INSTYTUT BEZPIECZEŃSTWA TRANSGRANICZNEGO RP W WSGE.

Jako organizatorzy konferencji zamierzamy w jej toku osiągnąć dwa podstawowe cele:

1. Zidentyfikować zagrożenia bezpieczeństwa Polski typu miękkiego: polityczne, gospodarcze, społeczne, ekologiczne, kulturowe i informacyjne z uwzględnieniem zagrożeń transgranicznych Polski.
2. Zaprezentować zastosowania metody eksperckiej i burzy mózgów do oceny bezpieczeństwa Polski przed ww. zagrożeniami.

Mamy nadzieję, że tworzymy w tej chwili zręby tradycji organizowania tego typu konferencji przez kolejne roczniki studentów w WSGE.

Z pozoru każdy wie, czym jest bezpieczeństwo, w tym bezpieczeństwo transgraniczne Państwa. Jednak, kiedy zaczniemy drażnić ów temat, okazuje się, iż wiedza większości osób w kwestiach z nim związanych jest niewystarczająca.

Dlatego też właśnie temu zagadnieniu poświęcimy dzisiejszą konferencję.

Bezpieczeństwo w tym bezpieczeństwo transgraniczne jest stosunkowo młodą dziedziną naukową, która dopiero się rozwija.

Jednak już teraz można z całą pewnością stwierdzić, iż jest ono dobrem państw i narodów.

Jak wszyscy wiemy, tylko bezpieczny kraj może zagwarantować cywilizacyjny rozwój ludzi go zamieszkujących?

Musimy jednak zdawać sobie sprawę z trudności, jakie nasze państwo napotyka na swej drodze do stania się bezpiecznym a więc pozbawionym jakichkolwiek zagrożeń, w tym zagrożeń bardzo groźnych transgranicznych.

My sami powinniśmy umieć owe zagrożenia identyfikować, mierzyć a więc określać ich potencjał oraz skutecznie im przeciwdziałać.

Celem, do którego powinna dążyć Polska, jest zbudowanie systemu bezpieczeństwa chroniącego ją przed współczesnymi zagrożeniami w tym przed zagrożeniami o najwyższej randze - transgranicznymi typu twardego i miękkiego (schemat 1).

Dzisiejsza konferencja jest poświęcona problemom zagrożeń bezpieczeństwa typu MIĘKKIEGO a więc odporności Polski na zagrożenia: polityczne, gospodarcze, społeczne, ekologiczne, kulturowe i informacyjne z uwzględnieniem zagrożeń transgranicznych.

A więc takie, które mają bezpośredni wpływ na bezpieczną przestrzeń transgraniczną Polski.

Problemy odporności Polski na zagrożenia bezpieczeństwa typu twardego a więc takie źródłem, których są siły natury, awarie techniczne, w tym skażenia, zakażenia, wojny, terroryzm itp. będą tematem następnej konferencji zorganizowanej przez INSTYTUT BEZPIECZEŃSTWA TRANSGRANICZNEGO WSGE.

Mam nadzieję, że moje krótkie wprowadzenie przybliżyło Państwu, jak ważne tematy poruszane będą w trakcie dzisiejszej konferencji.

O jej randze może świadczyć fakt, iż uczestniczą w niej przedstawiciele naczelnych władz państwa, władzy samorządowej, znakomici znawcy problemów nauki i dydaktyki z MNISW oraz zaprzyjaźnionych z WSGE uczelni krajowych.

Szczególnie serdecznie witam:

Wicestarostę Powiatu Otwockiego pana Mirosława Pszonkę, który jest osobą popierającą edukację młodzieży na rzecz bezpieczeństwa i któremu bliskie są problemy bezpieczeństwa powiatu Otwockiego oraz jego mieszkańców.

Gorąco witam Władze WSGE, które umożliwiły przeprowadzenie konferencji zabezpieczając ją pod względem logistycznym.

Rektora WSGE dra hab. Wincentego Bednarka

Panią prorektor ds. naukowych Magdalenę Sitek,

Pana kanclerza mgra Inż. Jana Jakimowicza, którego w tym gronie nie trzeba przedstawiać, bo wszystko, co dzieje się w murach naszej uczelni od niego zależy,

Dziekana Wydziału Nauk Społecznych pana profesora zwyczajnego dr habilitowanego Witolda Pokruszyńskiego, który jako dziekan wydziału aprobejuje współczesne metody nauczania w tym eksperckie, burzy mózgow oraz gry kierownicze,

Panią dr Mirosławę Raczkowską Dziekana Wydziału Pedagogiki, która łaskawym okiem patrzy na poczynania studentów WSGE na polu nauki oraz pracowników WSGE, dzięki którym tok studiów odbywa się bez zakłóceń.

Witam bardzo serdecznie autorów dzisiejszej konferencji studentów Wydziału Nauk Społecznych, których wysiłek włożony w przygotowanie swoich referatów należy uznać za ponadprzeciętny i uczestniczących w konferencji studentów z innych uczelni oraz inspiratora dzisiejszej konferencji Dyrektora Instytutu Bezpieczeństwa Transgranicznego Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej w Jozefowie profesora zwyczajnego doktora habilitowanego inżyniera Romana Kulczyckiego, który merytorycznie przygotował nas do jej przeprowadzenia, nauczył metody eksperckiej i burzy mózgów oraz jej zastosowania do oceny bezpieczeństwa i zagrożeń państwa.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę, iż w wystąpieniu Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Barbary Kudryckiej metody: eksperckie i burzy mózgów zostały uznane za efektywne w procesie dydaktycznym z tego względu, iż inspirują studentów do samodzielnego zdobywania materiałów, aktywizują ich w procesie studiowania i uczą zachowań w organizowaniu konferencji. Metoda ekspercka i burzy mózgów jest powszechnie stosowana w rozwiniętych państwach świata.

Motto dzisiejszej konferencji to słowa, które wypowiedział żyjący ok. setnego roku (61–113) – polityk, mówca, prawnik i pisarz rzymski Pliniusz Młodszy (Gaius Plinius, Caecilius Secundus) a brzmią one:

„Nauka dostarcza i radości, i pociechy”.

Realizujmy więc tę sentencję.

O wygłoszenie pierwszego referatu wprowadzającego pt. „Identyfikacja zagrożeń bezpieczeństwa Polski w pierwszej dekadzie dwudziestego pierwszego wieku” proszę panią Beatę Lupe.

O wygłoszenie drugiego referatu pt. „Istota metody oceny potencjałów zagrożeń i potencjałów bezpieczeństwa Polski metodą ekspercką i burzy mózgów” proszę pana Marcina Leśniewskiego.

2. PROGRAM KONFERENCJI

9⁰⁰ - Rozpoczęcie konferencji

9¹⁰ - Referaty wprowadzające:

1. *„Identyfikacja zagrożeń bezpieczeństwa Polski w pierwszej dekadzie XXI wieku”*
2. *„Metody oceny zagrożeń bezpieczeństwa RP”*

9³⁰ - Ocena politycznego zagrożenia Polski

9⁵⁰ - Ocena politycznego bezpieczeństwa Polski

10¹⁰ - Ocena gospodarczego zagrożenia Polski

10³⁰ - Ocena gospodarczego bezpieczeństwa Polski

10⁵⁰ - Ocena społecznego zagrożenia Polski

11¹⁰ - Ocena społecznego bezpieczeństwa Polski

11³⁰-12⁰⁰ - **Przerwa**

12⁰⁰ - Ocena ekologicznego zagrożenia Polski

12²⁰ - Ocena ekologicznego bezpieczeństwa Polski

12⁴⁰ - Ocena kulturowego zagrożenia Polski

13⁰⁰ - Ocena kulturowego bezpieczeństwa Polski

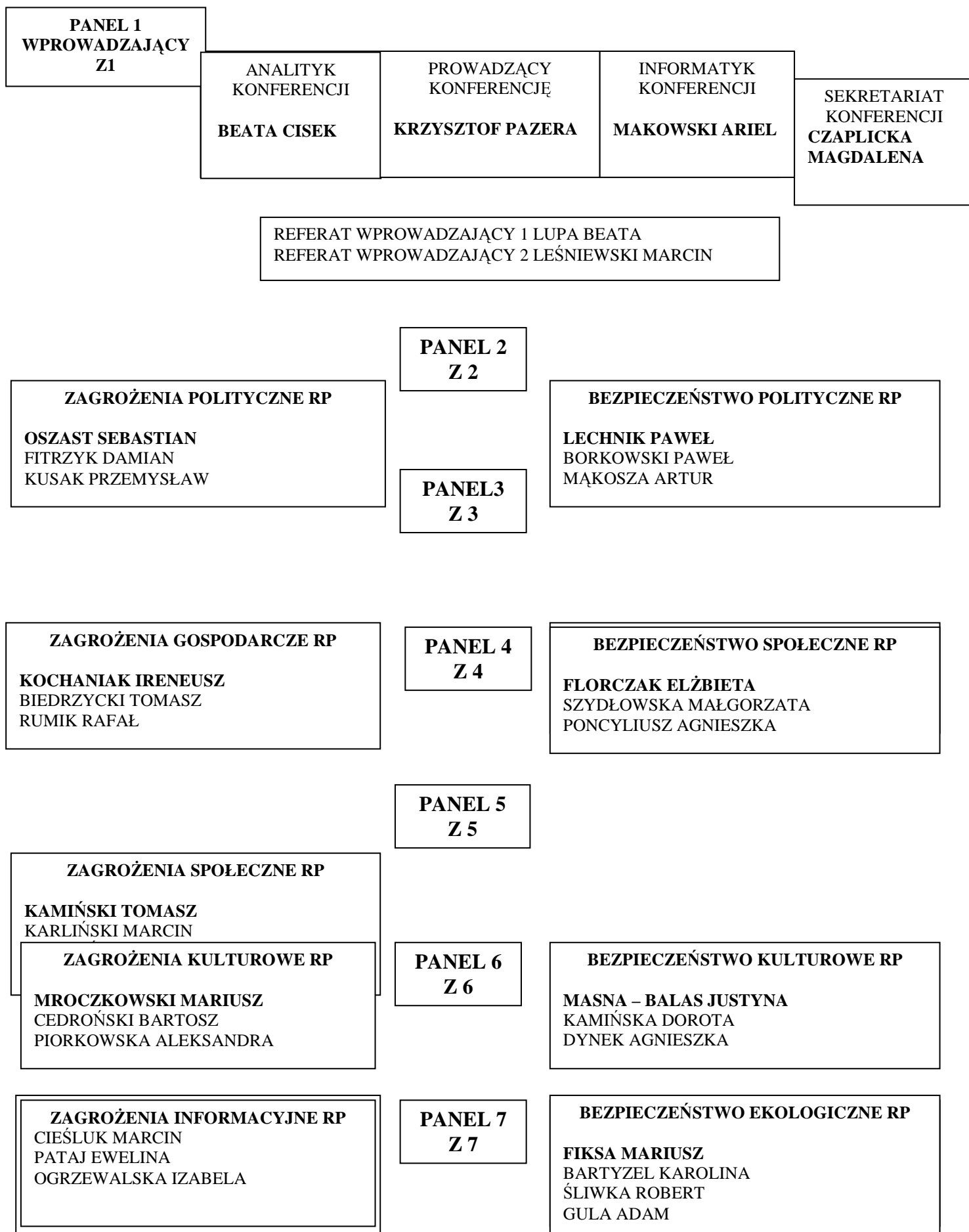
13²⁰ - Ocena informacyjnego zagrożenia Polski

13⁴⁰ - Ocena informacyjnego bezpieczeństwa Polski

14⁰⁰ - Podsumowanie konferencji

14²⁰ - Zakończenie konferencji

3. SCHEMAT ORGANIZACYJNY KONFERENCJI

4. REFERAT WPROWADZAJĄCY NR 1

„Identyfikacja zagrożeń bezpieczeństwa Polski w pierwszej dekadzie XXI wieku”

Szanowni Państwo

Początek XXI wieku to zaiste ciekawe czasy. Nietrudno zauważyć, że tempo naszego życia ulega ciągłemu przyspieszeniu, że postęp wymusza zmiany we wszystkich sferach naszej działalności.

Dotyczy to również kwestii bezpieczeństwa państwa. Skutkiem wydarzeń w sierpniu 1980 roku, następnie przemian, które miały miejsce w Polsce od roku 1989 zmieniła się sytuacja polityczna nie tylko w Polsce, ale i w całym regionie.

Zmiany zapoczątkowane w naszym kraju, nie dotyczyły tylko polityki, ale objęły swym zakresem sferę gospodarki, życie społeczne oraz bezpieczeństwa państw i narodów Europy.

Daliśmy całej Europie Środkowo-Wschodniej sygnał do zmian i wyznaczyliśmy kierunki i sposoby postępowania.

Dziś z dumą można powiedzieć, że Rzeczpospolita Polska jest państwem niepodległym, demokratycznym, gdzie głosami wyborców wyłania się władze, gdzie gospodarka oparta jest na zasadach wolnego rynku.

Mamy pełne prawo do radowania się z naszych wspólnych sukcesów, lecz jako świadomi zagrożeń, jesteśmy zobowiązani do ochrony naszych dokonań. Bo wszyscy wiemy, że bezpieczeństwo Polsce nie jest dane na zawsze i że by Polska była bezpieczną powinniśmy ciągle doskonalić nasz system bezpieczeństwa.

Należy określić, które z zagrożeń są szczególnie niebezpieczne dla państwa, jak im zaradzić, jak osiągnąć cel, którym jest bezpieczeństwo państwa, przy najlepszym wykorzystaniu wszystkich posiadanych sił i środków. Możemy mieć wątpliwości, czy wybierane przez nas władze zdają sobie w pełni sprawę z faktu istnienia zagrożeń bezpieczeństwa RP w takich dziedzinach życia Polaków jak: polityczne, gospodarcze, kulturowe, ekologiczne, informacyjne, które kształtują bezpieczną przestrzeń transgraniczną Polski.

Zagrożenia w tych obszarach są niezwykle niebezpieczne dla bytu Polski, gdyż uderzają w polską rację stanu - w bazę jej cywilizacyjnego rozwoju.

Choć tego typu zagrożenia umownie są nazywane miękkimi, to ich ranga w stosunku do zagrożeń twardych jest ogromna, gdyż decydują o bycie państwa polskiego.

Musimy mieć świadomość faktu, że w naszym kraju brak jest dobrych i spójnych uregulowań prawnych dotyczących bezpieczeństwa, że brakuje rzetelnie wykształconej kadry

która nadążałaby za zmieniającymi się zagrożeniami w tym transgranicznymi, by je identyfikować, oceniać, diagnozować a na podstawie uzyskanej wiedzy prognozować sytuację w jakiej znajduje się państwo.

Te i inne negatywne zjawiska mają wpływ na to, że Polska jest dziś mało odporna na zagrożenia w XXI wieku, szczególnie na zagrożenia najgroźniejsze trans graniczne.

Aktualnie nie ulega wątpliwości, że wśród państw świata w tym w ramach Unii Europejskiej, nie zawsze przy użyciu pokojowych metod, odbywa się rywalizacja gospodarcza, trwa batalia o rynki zbytu, tanią siłę roboczą, surowce, dostęp do technologii i informacji. Nie tylko należy zabezpieczyć się przed działaniami konkurencyjnych państw, czy organizacji gospodarczych, ale także trzeba wypracować Polskie własne metody zdobywania wyżej wymienionych wartości.

Należy liczyć się z tym, że nie obce będą Polsce zagrożenia jej bezpieczeństwa ze strony **sił natury, awarii technicznych, konfliktów militarnych, czy terroryzmu.**

Choć można uznać, że zagrożenie militarne dla Polski (po wstąpieniu do NATO) w najbliższej dającej się przewidzieć perspektywie wydaje się mało prawdopodobne, to przecież Polska pozostaje aktywną stroną w konfliktach w różnych miejscach naszego globu.

Rodzi to oczywiście również zagrożenia w tym jedne z największych, czyli zagrożenie terroryzmem. W działania na rzecz przygotowania Polski do walki z terroryzmem należy więc wpisać właściwe, wczesne rozpoznawanie niebezpieczeństw, umiejętność organizacji i prowadzenia właściwych działań minimalizujących bądź likwidujących skutki uderzenia terrorystów.

Należy posiadać więc struktury, na wszystkich szczeblach poczynając od terytorialnych a kończąc na szczeblach centralnych, które zagwarantują sprawne prowadzenie obrony RP przed zagrożeniami. Ogromną rolę odegrać powinna doskonała organizacja, oraz spójność i sprawność działania, systemu bezpieczeństwa RP szczególnie w trans granicznych sytuacjach kryzysowych.

Trzeba pamiętać, że każda sytuacja kryzysowa jest trudnym egzaminem i bolesną lekcją dla całego społeczeństwa, dla poszkodowanych i dla niosących pomoc. W niedalekiej przeszłości byliśmy przecież świadkami powodzi w 1997 roku, pożaru w Kuźni Raciborskiej, dramatu w Magdalence, tragedii na Targach Katowickich, awarii energetycznej w Szczecinie, powodzi i skutków huraganów w 2009 roku i nieskutecznego działania naszego systemu bezpieczeństwa.

Rok 2009 obfitował również w wydarzenia skutkujące zagrożeniami bezpieczeństwa RP typu miękkiego głównie politycznymi, gospodarczymi i społecznymi.

- Złe stosunki polityczno – gospodarcze z Rosją, Białorusią, pogorszenie stosunków z Ukrainą,
- Problem stoczni - w perspektywie utrata stanowisk pracy liczony w tysiącach,
- Problemy drastycznego obniżenia potencjału militarnego RP,
- Konflikty w relacjach naczelnych władz wykonawczych (prezydent – premier) – skutki dla bezpieczeństwa,
- Błędy w przygotowaniu dokumentów formalno – prawnych dotyczących działu związanego z zakupami samolotu F-16,
- Niski poziom kultury klasy politycznej (brak twórczego zarządzania RP),
- Perspektywa wzrostu bezrobocia,
- Laicyzacja pod wpływem kultury zachodniej
- Perspektywa zwielokrotnienia deficytu budżetowego Polski.

Na wielu płaszczyznach jest testowana nasza zdolność do walki z przeciwnościami. Można wysnuć z tego wniosek , że nasz system bezpieczeństwa nie jest pozbawiony wad. Zajęcie się tym problemem to obiektywna konieczność, to obowiązek podjęcia działań dla przetrwania Polski wśród państw i narodów świata realizujących swe cele przetrwania.

Te właśnie problemy dotyczące bezpiecznej przestrzeni trans granicznej Polski – tematu realizowanego przez IBT RP w Józefowie skłoniły studentów II roku Wydziału Nauk Społecznych WSGE do zorganizowania dzisiejszej konferencji oceniającej stan zagrożenia i bezpieczeństwa Polski metodą ekspercką i burzy mózgów.

Jesteśmy świadomi niedoskonałości naszych ocen, lecz będziemy dążyć ażeby cele postawione przed konferencją zostały zrealizowane.

Dziękuję za uwagę.

® ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA ŚWIATA ZIEMSKIEGO w XXI WIEKU

ZAGROŻENIA
TYPU – D
„TWARDE”

ZAGROŻENIA
TYPU – P
„MIĘKKIE”

SIŁY NATURY

POLITYCZNE

AWARIE TECHNICZNE

GOSPODARCZE

EPIDEMIE

SPOŁECZNE

TERRORYZM

KULTUROWE

KONFLIKTY MILITARNE

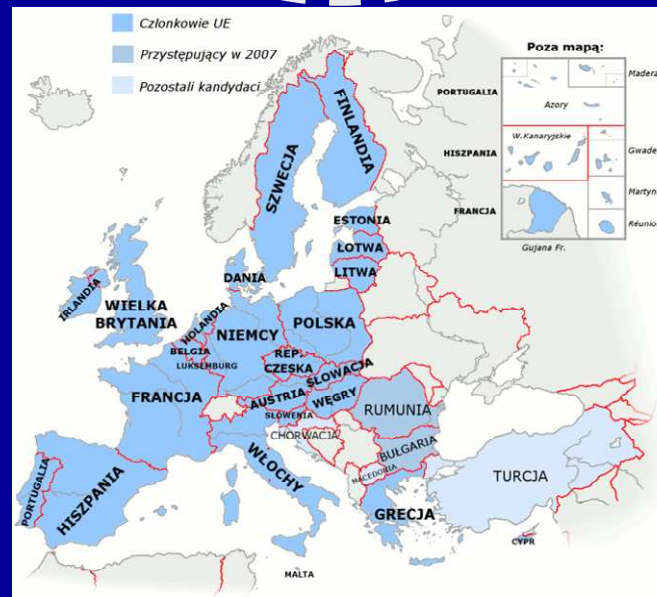
EKOLOGICZNE

PUBLICZNE

INFORMACYJNE

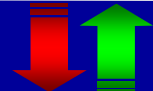
Pzd • K%

Pzp • K%

Pzd

Pbp

5. REFERAT WPROWADZAJĄCY NR 2

„ISTOTA METODY OCENY POTENCJAŁÓW ZAGROŻEŃ I POTENCJAŁÓW BEZPIECZEŃSTWA POLSKI METODĄ EKSPERCKĄ I BURZY MÓZGÓW”

Nazywam się Marcin Leśniewski. Jestem studentem drugiego roku na kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne w WSGE w Józefowie. Konferencja, którą Państwu przedstawiamy, powstała metodą ekspercką i burzy mózgów.

Głównym celem tej konferencji jest przedstawienie istoty oraz metody oceny potencjałów zagrożeń i potencjałów bezpieczeństwa Polski. Zagrożenia, jakie występują nie tylko w Polsce ale również na świecie, dzielimy na „miękkie” oraz „twarde”. Zagrożenia „twarde” takie jak: siły natury, awarie techniczne, skażenia, zakażenia w tym epidemie, terroryzm są w znaczącym stopniu niezależne od nas i trudno wpłynąć na ich występowanie.

Zagrożenia, nad którymi skupimy naszą uwagę, to zagrożenia „miękkie”. Należą do nich zagrożenia polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturowe, ekonomiczne i informacyjne.

Metoda oceny tych potencjałów zagrożeń oraz potencjałów bezpieczeństwa przedstawiona zostanie w trzech fazach.

Faza pierwsza prezentuje 12 studenckich podzespołów eksperckich do oceny zagrożeń i bezpieczeństwa Polski. Faza druga to obliczanie uśrednionych kompromisowych ocen omawianych potencjałów. Natomiast faza trzecia to prezentacja przez zespoły eksperckie wyników oceny zagrożeń i bezpieczeństwa RP.

W pierwszej fazie mamy zorganizowanych 12 zespołów eksperckich (w naszym wypadku studentów), podzielonych na 6 podzespołów zajmujących się, z jednej strony oceną potencjału zagrożeń, z drugiej, oceną potencjału bezpieczeństwa Polski.

Wartościowanie potencjałów odbywa się przez ocenianie ich w skali od 1 do 10.

Oceniane atrybuty to odpowiednio:

1. Zagrożenia i bezpieczeństwa politycznego RP.
2. Zagrożenia i bezpieczeństwa gospodarczego RP.
3. Zagrożenia i bezpieczeństwa społecznego RP.
4. Zagrożenia i bezpieczeństwa ekologicznego RP.
5. Zagrożenia i bezpieczeństwa kulturowego RP.
6. Zagrożenia i bezpieczeństwa informacyjnego RP.

Zespoły zostały dobrane według predyspozycji do oceny określonych atrybutów. Każdy z zespołów pracował pod przewodnictwem wybranego przez grupę koordynatora.

W dyskusji, na podstawie wydarzeń w ocenianym okresie i analiz przyczynowo - skutkowych, na drodze kompromisu osiąganego w zespołach, określone zostaną wartości punktowe poszczególnych czynników, przeliczone na wartości procentowe. Upraszcza to przyjęta skala od 1 do 10. Mnożąc otrzymany wynik $\times 10$, uzyskujemy wartość procentową. Otrzymane wyniki dodajemy, dzieląc przez ilość czynników – otrzymując średnią.

Wyliczane średnie będą stanowiły o wartości procentowej zagrożeń lub o przewadze poczucia bezpieczeństwa.

W fazie drugiej, w ramach zorganizowanych w 6 podzespołach eksperckich, jak pamiętamy według atrybutów bezpieczeństwa, poprzez „burzę mózgów”, zostaną wypracowane kompromisowe wartości potencjałów cząstkowych, których suma musi stanowić 100%. Mamy tu na myśli relację pomiędzy danym zagrożeniem a bezpieczeństwem.

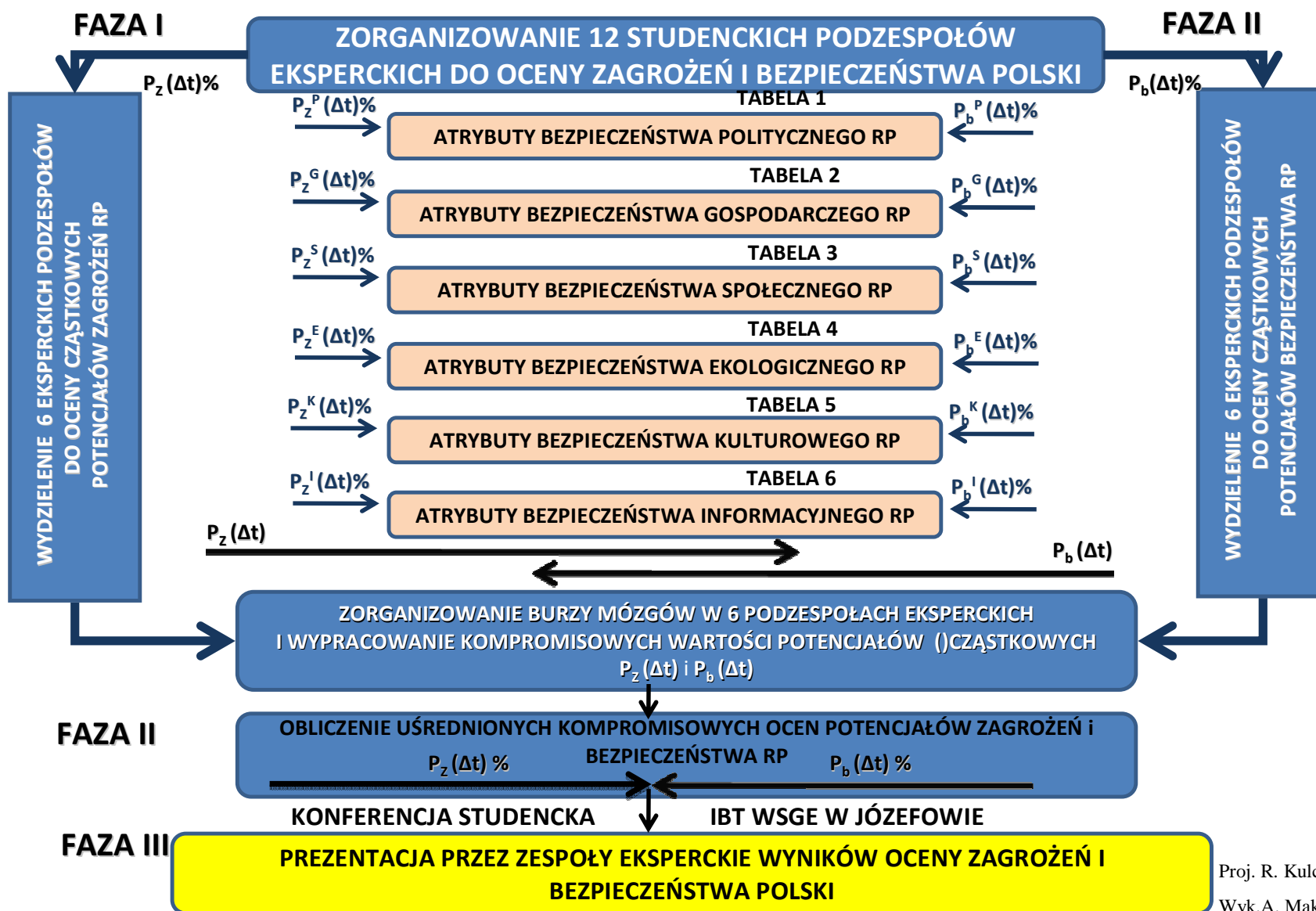
Faza trzecia to obliczenie uśrednionych kompromisowych ocen potencjałów zagrożeń i potencjałów bezpieczeństwa Polski według atrybutów. Wartość zagrożeń powyżej 50%, będzie stanowiła o poczuciu braku bezpieczeństwa, wartość poniżej 50%, wskaże, że czujemy się bezpieczni. Im wyższe wartości (powyżej i poniżej) tym wyższy potencjał zagrożenia lub poczucie bezpieczeństwa. Podczas omawiania poszczególnych potencjałów, przedstawimy Państwu oceny przydzielane podczas analiz zespołów innych uczelni w poprzednich latach.

Metoda tych badań była również stosowana w Uniwersytecie w Krakowie, Wyższej Szkole Bezpieczeństwa w Poznaniu oraz Wyższej Szkole Handlowej w Radomiu. Wyniki tych badań przedstawia prezentowany schemat.

Na zakończenie konferencji zostaną przedstawione wyniki naszych badań uzyskane metodą ekspercką i burzy mózgów,

Dziękuję za uwagę.

ISTOTA, METODY OCENY POTENCJAŁÓW ZAGROZEŃ I POTENCJAŁÓW BEZPIECZEŃSTWA POLSKI METODĄ EKSPERCKĄ I BURZY MÓZGÓW

6. OCENA POLITYCZNEGO ZAGROŻENIA RP

Nazywam się Sebastian Oszast. Jestem studentem drugiego roku na kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej w Józefowie. Nasz zespół podjął się oceny politycznego zagrożenia Polski. Przyjęliśmy standardową skalę oceny od 1 do 10. Im wyższe zagrożenie tym więcej punktów.

Pierwszym czynnikiem jest posiadanie oraz efektywność funkcjonowania systemu bezpieczeństwa politycznego państwa (polityka i strategia bezpieczeństwa politycznego państwa, struktury wykonawcze).

W nowe stulecie Polska weszła jako kraj bezpieczny. Zawdzięcza to „Solidarności”, ruchowi który przyczynił się do zmian w Europie. W wyniku rozpadu bloku państw komunistycznych zniesiony został podział na część wolną i zniewoloną. Razem z innymi krajami byłego bloku komunistycznego Polska przystąpiła do NATO i UE. Stała się przez to częścią wspólnoty wolnych narodów. W chwili obecnej ma zagwarantowaną nienaruszalność granic, możliwość stanowienia o swoim bycie i cywilizacyjny rozwój a także pełne uczestnictwo w europejskiej i globalnej społeczności międzynarodowej.

Czy posiadamy struktury zapewniające nam bezpieczeństwo? Polska ma wojsko, policję, straż pożarną i graniczną oraz inne instytucje odpowiadające za nasze bezpieczeństwo. Zastanawiając się czy te struktury nam, jako obywatelom, wystarczą, aby czuć się bezpiecznie jednoznacznie musimy odpowiedzieć – nie. Czy nasi żołnierze są właściwie przeszkoleni i odpowiednio zaopatrzeni w sprzęt, który ma chronić? Chcemy posiadać zawodową armię, ale czy jesteśmy w stanie ją utrzymać, jeśli największe cięcia budżetowe dotyczyły resortu obrony. Zakłady zaopatrujące wojsko w sprzęt nie mają dostępu do nowoczesnych technologii pomimo umów offsetowych z USA. Nasze zakłady, zamiast transferu nowych technologii czy produkcji silników do F-16, musiały zadowolić się statusem montowni podzespołów. Służby specjalne gryzą się ze sobą, odbierają sobie sprawy. Urząd, który miał zwalczać korupcję i jej zapobiegać w chwili obecnej, jest gwiazdą telewizyjną za sprawą słynnego agenta. Sprawa sprzedaży polskich stoczni miała być objęta parasolem antykorupcyjnym i tu urząd nie okazał się sprawny a w konsekwencji sam na siebie złożył doniesienie do prokuratury. Jako obywatel zadaję pytanie - po co nam taka służba? Policja ma dbać o bezpieczeństwo: tylko jak ma to robić, jeśli nie ma za co zatankować samochodów aby patrolować ulice? Nie czujemy się bezpiecznie mimo, że posiadamy dość dobrze rozwinięte i ciągle unowocześniane służby.

Temu czynnikowi możemy przyznać 4 punkty.

Drugim czynnikiem jest skuteczność sprawowania władzy wykonawczej państwa – prezydenta, rady ministrów.

Obecna Polska to demokratyczna i suwerenna republika parlamentarna. W wyborach powszechnych wybieramy Parlament i Prezydenta. Władzę ustawodawczą sprawują Sejm i Senat, wykonawczą Rada Ministrów i Prezydent, a sądowniczą Sądy i Trybunały. Nasza konstytucja nie dokonała rozstrzygnięcia ustrojowego. W Polsce mamy do czynienia z ustrojem parlamentarno- gabinetowym ale z bardzo silną rolą prezydenta. To właśnie dualizm władzy wykonawczej powoduje obecnie walkę pomiędzy premierem i prezydentem. Z tego powodu reprezentowanie Polski na arenie międzynarodowej jest trudne. Debata merytoryczna przysłonięta jest sporem kompetencyjnym a także wojną o miejsce w samolocie. Istniejący konflikt władzy ma podłoże polityczne i wynika ze sposobu interpretacji kompetencji zawartych w konstytucji oraz zasad ich praktykowania.

Politycy nie powinni kierować się interesem na jedną kadencję. Powinni patrzeć w odległą przyszłość. Nie jest sztuką dać „becikowe” jako formę zachęty do posiadania dzieci ale zapewnić stabilizację zawodową, aby nie było lęku o jutro. Bo jutro ktoś zajrzy do naszych portfeli podnosząc podatki, aby na to becikowe starczyło. Już pojawiają się w prasie informacje o podatku od prezentów, które każdy z nas dostaje z różnych okazji (imieniny, urodziny). Chyba można pokusić się o stwierdzenia, że niedługo trzeba będzie płacić podatek od marzeń.

Dlatego ten punkt otrzymał od nas bardzo niską ocenę. Skuteczność a także sposób sprawowanie władzy oceniamy na 9 pkt.

Trzecim czynnikiem jest skuteczność sprawowania władzy samorządowej państwa ,realizacja uchwał, zobowiązań, wykorzystanie funduszy UE.

W Polsce wprowadzono dość nowatorskie rozwiązanie poprzez utworzenie dwóch organów władzy publicznej na szczeblu województwa. Miało ono rozdzielić odpowiedzialność administracji rządowej od kompetencji władz samorządowych. Sukces tego rozwiązania zależał od bardzo jasnego zdefiniowania zadań i charakteru obu organów. Postanowiono, że zarząd województwa z marszałkiem na czele reprezentuje mieszkańców województwa i ma odpowiadać za jego rozwój.

Niestety poważnym problem staje się nadużywanie władzy przez wojewodów a także ingerencja ministerstw. Może ponownie dojść do centralizacji władzy. Wojewodowie ingerują w sprawy, które kompetencyjnie należą do samorządów. Przykładem może być artykuł w Rzeczpospolitej z 10.08.07: „Koszty sporu o władzę”, w którym Wojewoda Mazowiecki zakwestionował dokumenty ratusza na podstawie których Praga - Północ miała

otrzywać około 800 tys. zł z UE. Przyczyną odrzucenia wniosku był fakt, że był on podpisany przez osobę, której uprawnień Wojewoda nie uznaje. Innym przykładem jest domaganie się przez Wojewodę Mazowieckiego wygaszenia mandatu Prezydent Warszawy w związku z opóźnieniem złożenia oświadczenia majątkowego jej męża. Jest to konflikt za który płacą obywatele. Zatrważający jest fakt, że spory te mają charakter polityczny. A my jako obywatele chcemy lepszej jakości autobusów czy tramwajów. Nie chcemy też marznąć pod wiatą, która udaje przystanek autobusowy. Oczekujemy, że przejazd z jednego końca miasta na drugi nie będzie zajmował 2 godzin, oczywiście poza godzinami szczytu. Na górze trwa spór o kompetencje i podpisy a obywatel stoi w poczekalni warsztatu samochodowego bo wpadł samochodem w kolejną dziurę na ulicy.

Ten czynnik możemy ocenić na 6 punktów.

Czwartym czynnikiem jest poprawność stosunków międzynarodowych (współpraca, porozumienia, bloki polityczne, sojusze).

Podstawowym obowiązkiem władz państwowych jest konsekwentne zabieganie o jak najbardziej korzystne międzynarodowe otoczenie kraju i wzmocnienie pozycji, wizerunku i prestiżu na arenie międzynarodowej.

Bezpieczeństwo Polski zależy od procesów jakie mają miejsce w naszym najbliższym otoczeniu – w regionie, w Europie i w ramach wspólnoty euroatlantyckiej. Polskie członkostwo w UE sprzyja rozwojowi gospodarczemu i postępowi cywilizacyjnemu. Nadal czujemy się gorsi i pokornie zabiegamy o jak najwyższe stanowiska przywódców państwowych na naszych uroczystościach państwowych jednocześnie obrażając się jeśli zjawi się ktoś niższego szczebla. Polska jest wiernym sojusznikiem USA a administracja amerykańska nie chce znieść obowiązku wizowego dla obywateli polskich. Jesteśmy członkiem NATO i uważamy, że to gwarantuje Polsce bezpieczeństwo. W Jałcie zdecydowano o nas bez nas. W interesie państwa leży aby zacieśniały się stosunki pomiędzy USA a UE zwłaszcza w dziedzinie bezpieczeństwa. Polska rozwija partnerską współpracę, w szczególności zbliżenie z Ukrainą i Gruzją, w celu wzmocnienia ich dążeń do demokratycznego rozwoju. Tylko czy potem te kraje nie pominą nas zupełnie w swojej polityce po osiągnięciu celu? W sferze planów pozostaje ropociąg Odessa- Brody- Płock-Gdańsk. Byłby to wymowny znak współpracy z Ukrainą. Czy nie możemy bardziej zacieśnić stosunków z Białorusią i wykorzystać faktu, że gospodarka białoruska jest całkowicie uzależniona od Rosji? Czy brak demokracji jest przeszkodą przy sprzedaży polskiego węgla czy innych surowców? Co daje Polsce walka słowna z Rosją? Dlaczego blokujemy budowę Gazociągu Północnego? To połączenie zaopatrzy kraje UE w gaz a przecież Polska też jest

członkiem. Co za różnica: Czy będziemy kupować od rosyjskiego czy niemieckiego dostawcy?

Temu czynnikowi przyznajemy 6 punktów.

Piątym czynnikiem jest zachowanie ciągłości polityki zagranicznej państwa przy zmianie partii rządzących.

Kontynuacja polityki zagranicznej przy zmianach partii rządzących musi odbywać się płynnie i bez radykalnych posunięć. Przykład takiego radykalizmu mieliśmy w czasie sprawowania rządów poprzedniej koalicji. Czas zaprzestać sporów o przeszłość, nie zapominając o naszej trudnej historii, i budować wspólną przyszłość w Europie, którą sami stworzyliśmy, której jesteśmy pełnoprawnymi obywatelami. Wymaga to aktywności organów państwowych w sferze polityki zagranicznej. Te działania na zewnątrz nie są skoordynowane. Rząd zabiegał i prowadził rozmowy w kuluarach o stanowiskach w strukturach UE, co się udało, bo Polska posiada przewodniczącego Parlamentu Europejskiego oraz szefa Komisji odpowiadającej za budżet i finanse. Jak na dość krótki okres członkostwa w UE jest to duży sukces. Przed tego typu nominacjami trwają skomplikowane negocjacje polityczne w kancelariach unijnych, które były utrudnione ze względu na zwlekanie władz państwowych z ratyfikacją Traktatu Lizbońskiego. Słusznie domagamy się respektowania naszych racji, naszych doświadczeń i wiedzy, ale nie metodą blokowania wszystkiego, co nam się nie podoba. Dlaczego takim echem odbił się w Polsce fakt usunięcia symboli religijnych z urzędów? To nie jest zamach na Krzyż i nie ma potrzeby ogólnonarodowej dyskusji czy poruszania tego tematu na uroczystościach państwowych. Nikt nam nie narzuci, jak mamy postępować więc po co podnosić larum. Polskie władze ciągle posługują się twierdzeniem, iż Rosja może grozić bezpieczeństwu światowemu (jak to zdarzało się robić poprzednim rządów), tylko że jest to korzystne dla Rosji a nie dla Polski. Czy ciągłe straszenie świata Rosją wyszło nam na dobre? Dyskutujmy i podtrzymujmy dobre stosunki z sąsiadami bez emocjonalnych tonów w rozmowach. My, jako młodzi obywatele, chcemy kierować się teraźniejszością i przyszłością. Na historię nie mamy już wpływu. I nie chcemy, aby polityk decydował za nas do jakiego kraju możemy pojechać a do jakiego nie. Wizyta premiera Donalda Tuska w Moskwie i wizyta ministra spraw zagranicznych Rosji Siergieja Ławrowa w Warszawie może i nie przyniosła nam wymiernych korzyści, ale politycy powinni pamiętać, że tam też żyją Polacy. W tym roku Rosja nie straszyla zakreśnieniem kurka z gazem i w nowy rok weszliśmy bez zastanawiania się jak długo będzie ciepło w domach. Skuteczne działanie Polski na zewnątrz jest uzależnione od jakości wewnętrznego ładu politycznego, gospodarczego i społecznego. Kierunek jest ten sam, ale różne są tylko sposoby dążenia.

Dlatego tu przyznajemy 6 punktów.

Ostatnim szóstym czynnikiem jest merytoryczne przygotowanie kadr do uprawiania polityki i strategii bezpieczeństwa państwa.

Naczelnym zadaniem Polski jako państwa demokratycznego i praworządnego jest zapewnienie wszystkim obywatelom poczucia bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Szczególny nacisk należy położyć na wykwalifikowanie kadr odpowiadających za tworzenie i przestrzegania prawa.

Stanowiska w administracji powinny pełnić osoby z doświadczeniem i przygotowaniem. Niedopuszczalny jest fakt obsadzania stanowisk niedoświadczonymi ale „swoimi” ludźmi, gdy tylko zmienia się partia polityczna. Zły urzędnik tworzy złe prawo, złe przepisy. W wyniku błędów urzędników wiele firm przestało istnieć. Wyrazistym przykładem jest firma Optimus. Firma upadła z powodu błędu niekompetentnego urzędnika, ludzie stracili pracę a urzędnik nie poniósł żadnych konsekwencji. Sady i prokuratury działają opieszale, postępowania ciągną się latami, brak gwarancji skutecznego wykonania orzeczeń. Miały być likwidowane buble prawne i niezyciowe przepisy a działalność Komisji Sejmowej „Przyjazne Państwo” zapamiętaliśmy dzięki gadżetom pokazanym na konferencji prasowej. Przykładem może być funkcja „jednego okienka” przy rejestracji firmy. Z doświadczeń osób, które rozpoczynają działalność gospodarczą, nic się nie poprawiło. Nie ma tu nic z szumnie głoszonego hasła „państwo przyjazne dla obywateli”.

Bycie państwem sprawnym administracyjnie i prawnie zależy od ludzi, którzy sprawują władzę, uczestniczą w podejmowaniu decyzji, działają w mediach. Jesteśmy w demokracji a to znaczy, że mamy prawo oczekiwać określonych zachowań od naszych reprezentantów. Politycy są dziś przede wszystkim gwiazdami telewizyjnymi. Im więcej widać ich w programach i audycjach, tym większe budzą zaufanie. A polityk powinien być urzędnikiem, który ponosi odpowiedzialność za swoje decyzje. Duże zasługi w twojej dziedzinie ma tu poprzedni parlament i rząd, gdzie trwał ogromny spektakl medialny. Łapanie polityków, wojna służb specjalnych, deptanie autorytetów i upokarzanie ludzi zasłużonych. Leszek Balcerowicz, który był jeszcze prezesem NBP, występował w sejmie przy demonstracyjnej zmianie marszałka Jurka na Leppera. Znany jest stosunek wówczas rządzących a i obecnego prezydenta do Lecha Wałęsy czy prof. Bartoszewskiego. Złym standardem w polityce jest brak szacunku dla tych, którzy się przysłużyli Polsce, niweczenie dorobku innych w imię interesów partyjniactwa.

Dlatego też przygotowanie kadr do uprawiania polityki to najsłabsze ogniwo i tylko 10 punkt przyznaliśmy temu czynnikiemowi.

Oceniając poszczególne czynniki mające ocenić polityczne zagrożenie Polski sumując je otrzymaliśmy wynik 41 punktów. Średnia wynosi 6,8 punktów. Nasz zespół starał się obiektywnie oceniać zagrożenia i jesteśmy przekonani, że się udało.

7. OCENA POLITYCZNEGO BEZPIECZEŃSTWA RP

Nazywam się Paweł Borkowski, jestem studentem II roku na kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej.

Mam przyjemność przedstawić Państwu ocenę czynników wpływających na stan bezpieczeństwa politycznego w RP oraz potencjał odporności na zagrożenia polityczne w skali graficznej, przy zastosowaniu metody eksperckiej i burzy mózgów.

Pierwszy czynnik to: posiadanie oraz efektywność funkcjonowania systemu bezpieczeństwa politycznego państwa (polityka i strategia bezpieczeństwa politycznego państwa, struktury wykonawcze)

Przez strategię bezpieczeństwa rozumieć należy wybór będących w dyspozycji państwa właściwych i koniecznych środków w celu zapewnienia realizacji planów i zadań określonych przez politykę bezpieczeństwa. Wybór ten powinien być dokonywany na podstawie wiedzy i wnikliwej analizy strategicznej. Tym co najważniejsze, będące istotą strategii, jest określenia priorytetów i dokonywanie trudnych wyborów. Natomiast zadaniem strategii jest osiągnięcie celów ustalonych przez politykę, przy jak najlepszym wykorzystaniu posiadanych środków, przy czym w strategii nie należy obierać za punkt wyjścia tego , co jest możliwe, ale szukać tego, co jest konieczne i starać się to osiągnąć.

Politykę bezpieczeństwa stanowi celowa i zorganizowana działalność kompetentnych organów państwa, zmierzająca do stałego zapewnienia bezpieczeństwa.

Zakres działalności organów państwa w zakresie bezpieczeństwa polityki obejmuje:

1. Ustalenie celów i zadań polityki bezpieczeństwa,
2. Określenie strategii bezpieczeństwa,
3. Koordynację działania różnych organów w zapewnieniu bezpieczeństwa oraz budowanie zewnętrznych warunków bezpieczeństwa.

Podstawą do ustalenia celów i zadań polityki bezpieczeństwa jest Konstytucja III RP, która stwierdza, że Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności, zapewnia wolność i prawa człowieka.

Do podstawowych celów polityki bezpieczeństwa należą:

- Ochrona niepodległości i niezawisłości Rzeczpospolitej oraz utrzymanie nienaruszalności granic i integralności terytorialnej państwa.
- Ochrona demokratycznego porządku ustrojowego, bezpieczeństwa obywateli oraz praw człowieka i podstawowych wolności wszystkich osób znajdujących się pod jurysdykcją RP.

- Ochrona dziedzictwa narodowego, w tym substancji materialnej i duchowej wytworzonej przez pokolenia.
- Zapewnienie warunków cywilizacyjnego i gospodarczego rozwoju Polski, dobrobytu jej obywateli, oraz pozycji międzynarodowej państwa.
- Ochrona środowiska naturalnego jako dobra narodowego.
- Wnoszenie wkładu w umacnianie pokoju, stabilności i bezpieczeństwa.

Czynnik ten, posiadanie oraz efektywność funkcjonowania systemu bezpieczeństwa politycznego państwa oceniam na 7 pkt.

Drugi czynnik to skuteczność sprawowania władzy wykonawczej państwa – prezydenta, rady ministrów RP.

W konstytucyjnym systemie ustrojowym prezydent RP jest ważnym samodzielnym podmiotem, realizującym koncepcję równowagi władz, a nie tylko częścią dualistycznej władzy wykonawczej.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej jest najwyższym przedstawicielem RP i gwarantem ciągłości władzy państwowej.

Prezydent RP czuwa nad przestrzeganiem Konstytucji, stoi na straży suwerenności i bezpieczeństwa oraz nienaruszalności i niepodzielności terytorium.

Prezydent RP wykonuje swoje zadania w zakresie i na zasadach określonych w Konstytucji i Ustawach.

Zakres funkcji prezydenta jako gwaranta ciągłości władzy państwowej należy rozumieć szeroko – w dziedzinie stosunków wewnętrznych i międzynarodowych. W pierwszym wypadku chodzi o działania stabilizujące władzę w państwie oraz zapewnienie funkcjonowania w państwie w razie stanów szczególnego zagrożenia.

Prezydent RP jako gwarant bytu państwowego czuwa nad nadrzędnymi wartościami państwa: suwerennością, niezależnością i bezpieczeństwem. Są to podstawowe wyznaczniki bytu państwowego, oraz interesów państwowych.

Wśród konstytucyjnych uprawnień prezydenta szczególne miejsce zajmują kompetencje w zakresie zwierzchnictwa sił zbrojnych, obronności i bezpieczeństwa w czasie pokoju i wojny.

Rada Ministrów stanowi główne ogniwo władzy wykonawczej. Prowadzi politykę wewnętrzną i zagraniczną, kieruje administracją rządową. W zakresie bezpieczeństwa politycznego państwa. Rada Ministrów spełnia szczególnie ważną funkcję. Realizacja zadań

w tym zakresie podejmowana jest przez odpowiednich ministrów, działających jednak w myśl zasad polityki państwa, wytyczanej przez Radę Ministrów, której powierzono sprawowanie ogólnego kierownictwa.

Do działań w dziedzinie bezpieczeństwa należy:

1. Opracowanie projektów strategii bezpieczeństwa,
2. Planowanie i realizacja przygotowań obronnych państwa,
3. Przygotowanie systemu kierowania bezpieczeństwem państwa i organów władzy publicznej do funkcjonowania na stanowiskach kierowania,
4. Określenie obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa w tym obronności oraz przygotowania ich szczególnej obronności,
5. Zapewnienie funkcjonowania systemu szkolenia obronnego w państwie,
6. Prowadzenie kontroli stanu przygotowań obronnych w państwie.

Czynnik skuteczność sprawowania władzy wykonawczej państwa oceniam na 5 pkt.

Trzecim czynnikiem skuteczność sprawowania władzy samorządowej państwa (realizacja uchwał, zobowiązań, wykorzystania funduszy UE).

Samorzady terytorialne współuczestniczą w tworzeniu bezpieczeństwa, realizując w tej dziedzinie zadania określone ustawami. Do samorządu wojewódzkiego należą np: sprawy dotyczące szeroko rozumianego bezpieczeństwa, promocja i ochrona zdrowia, kultura i ochrona jej dóbr, zagospodarowanie przestrzeni, ochrona środowiska, drogi publiczne i transport, obronność i bezpieczeństwo publiczne.

W gestii samorządu znajdują się m. in. sprawy ochrony zdrowia, ochrony dóbr kultury, zagospodarowania przestrzennego i nadzoru budowlanego, ochrony środowiska i przyrody, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, ochrony przeciwpowodziowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia, zdrowia oraz środowiska.

Szczebel powiatowy jest podstawowym i zasadniczym poziomem reagowania kryzysowego.

Samorząd gminy wypełnia zadania publiczne, które służą do zaspokojenia potrzeb wspólnoty samorządowej i są wykonywane jako własne. Wykonuje także zadania zlecone, które wynikają z potrzeb państwa. „Jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań, a dochodami tymi są dochody własne oraz subwencje ogólne i dotacje celowe z budżetu państwa”. Gminy mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe.

Zadania i kompetencje są określone w ustawach o samorządzie terytorialnym. Zakres szczegółowy zadań własnych wynika z ustawy kompetencji oraz z przepisów prawa

materialnego.

ZADANIA:

- 1) Gospodarka terenami, ochrona środowiska i ład przestrzenny,
- 2) Drogi gminne, ulice, place, mosty oraz organizacja ruchu drogowego,
- 3) Wodociągi, kanalizacja, oczyszczanie ścieków, wysypiska śmieci, zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłą,
- 4) Lokalny transport drogowy,
- 5) Ochrona zdrowia,
- 6) Pomoc społeczna,
- 7) Komunalne budownictwo mieszkaniowe,
- 8) Oświata – szkolnictwo podstawowe, gimnazjalne, przedszkola,
- 9) Kultura,
- 10) Kultura fizyczna,
- 11) Targowiska i hale targowe,
- 12) Zieleń,
- 13) Cmentarze komunalne,
- 14) Porządek publiczny i ochrona przeciwpożarowa,
- 15) Utrzymanie gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych.

Na pokrycie kosztów związanych z prowadzeniem szkół, gmina otrzymuje subwencję oświatową. Własne dochody wypracowuje ze sprzedaży oraz dzierżawy swojego majątku z podatków i opłat lokalnych. Tak pozyskane środki finansowe przeznacza na wypełnianie zadań własnych.

Czynnik skuteczność sprawowania władzy samorządowej państwa oceniam na 6 pkt.

Czwarty czynnik to poprawność stosunków międzynarodowych (współpraca, porozumienie, bloki polityczne, sojusze).

Uczestnictwo w sojuszu zasadniczo wzmacnia nasze zdolności obronne, a zarazem włącza Polskę w proces tworzenia i utrzymania bezpieczeństwa w strefie euroatlantyckiej, a także poza nią. Jednakże jest to tylko szansa, gdyż samo uczestnictwo w sojuszu bez wielkiego wysiłku modernizacji i zwiększenia naszego potencjału obronnego może okazać się złudne, zwłaszcza wobec zmian możliwych w samym sojuszu i środowisku międzynarodowym.

Wykorzystania szansy, jaką jest uczestnictwo w NATO, polega na wyzyskaniu dostępu do najnowszych technologii wojskowych w celu zwiększenia zdolności bojowej naszych sił.

Członkostwo Polski w NATO umożliwia równocześnie działanie na rzecz dalszego poszerzenia NATO o wschodnich sąsiadów Polski, co leży w żywotnych interesach naszego bezpieczeństwa.

Podobnie jak członkostwo w NATO, również wstąpienie do UE jest tylko szansą do wykorzystania. Członkostwo w UE, obok możliwości korzystania z pomocy i doświadczeń, jest również polem do promocji, a nawet do walki o swoje własne interesy, poszczególnych państw, które wykorzystują każdą słabość Polski do ekspansji swoich interesów, wartości czy koncepcji zagrażających wartościom i interesom bezpieczeństwa Polski.

Tworzenie przyjaznych stosunków współpracy z sąsiadami Polski oraz współdziałanie z nimi w tworzeniu przygranicznych i regionalnych warunków bezpieczeństwa jest istotnym środkiem Budowy bezpieczeństwa narodowego.

Możliwość wielostronnej współpracy daje Trójkąt Weimarski (Polska, Niemcy, Francja) oraz Grupa Wyszehradzka (Polska, Czechy, Słowacja, Węgry) a także Rada Państw Morza Bałtyckiego. Współpracę dwustronną Polska prowadzi ze wszystkimi sąsiadami w różnej skali i intensywności.

Warto zwrócić uwagę na niespotykane w dotychczasowej historii formy współpracy wojskowej z sąsiadami, taki jak wspólne formacje wojskowe: korpus polsko – niemiecko - duński, brygada polsko-czeska, i batalion polsko-ukraiński, batalion polsko-litewski.

Trudno o lepszy przykład tworzenia wzajemnego zaufania w stosunkach z sąsiadami.

Czynnik poprawność stosunków międzynarodowych oceniam na 8 pkt.

Piąty czynnik to zachowanie ciągłości polityki zagranicznej państwa przy zmianie partii rządzących.

Uważam, że najważniejszym osiągnięciem polskiej polityki zagranicznej w pierwszym okresie po 1989 roku było zbudowanie dobrych stosunków z sąsiadami. To się udało, jednak już kilka lat później nastąpiło pewne „odsunięcie” w stosunkach z Niemcami. Czy jest ciągłość z naszej polityce zagranicznej?

Tak, przede wszystkim w dbałości o nasze interesy narodowe, natomiast zmiany musimy dostosowywać do tego, co się dzieje na zewnątrz. Należy się też zastanowić i ustalić, kto ma prowadzić politykę zagraniczną: rząd i parlament? prezydent? wspólnie czy przeciwko sobie?

Trzeba stawiać na odbudowę tego, co się da – pełnych, dobrych i uregulowanych stosunków z sąsiadami – głównie z Rosją i Białorusią. Niemcy zauważyły, że konflikty nie działają na ich korzyść.

W ostatnim roku mówiło się, że trzeba przerwać ciągłość naszej polityki zagranicznej, co wynikało z przeświadczenia, że skoro jest ona ciągła, to nie jest dla nikogo interesująca, ale gdyby nie było polityki ciągłości, nie osiągnęlibyśmy tego, co udało nam się osiągnąć. Taka politykę wywalczyła Solidarność i ludzie, którzy ją stworzyli, powinni być z tego dumni. Obecne próby ideologizacji polityki zagranicznej są niedobre dla kraju, upominając się jednocześnie o to, by zasada ciągłości w polityce zagranicznej była święta.

Interesy Polski są związane z interesami Europy, ważne jest nie tylko to, jakie ta Europa ma granice, ale i jaką Europę chcemy budować, jaka ona ma być. Ma to być Europa mocna, mająca wymiar polityczny. By Polska formułowała politykę wschodnią, powinniśmy wpływać na tworzenie polityki europejskiej wobec Europy Wschodniej, bo takiej polityki wciąż nie ma.

Powinniśmy również działać w sprawie zmiany wizerunku Rosji w Unii Europejskiej. Wizerunek Rosji jest dobry, ale nierealistyczny, oparty na nadziejach i mitach, i to jest groźne dla Europy i dla Polski. Musimy dbać o to, by ten wizerunek był realistyczny, bo dzięki temu polityka Unii wobec Rosji będzie także realistyczna.

czynnik zachowanie ciągłości polityki zagranicznej państwa przy zmianie partii rządzących oceniam na 7 pkt.

Ostatni czynnik szósty, który chciałbym omówić to merytoryczne przygotowania kadr do uprawiania polityki i strategii bezpieczeństwa państwa.

W roku 1990 wycofano ze szkół podstawowych przedmiot przysposobienie obronne, wprowadzając w zamian zagadnienia z zakresu powszechnej samoobrony, ponadto do szkół ponadpodstawowych weszły programy, które nawiązywały tylko do ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami czasu pokoju. W kolejnych latach wraz z przemianami politycznymi narastało przekonanie o konieczności wprowadzenia zmian programowych i organizacyjnych w sferze kształcenia obronnego. Istotną rolę odegrała tu reforma systemu edukacji w 1998r.

W konsekwencji przyjęto formułę edukacji dla bezpieczeństwa, która obejmowała: ogólną wiedzę o bezpieczeństwie i jego kształtowaniu, wychowanie komunikacyjne, edukację prozdrowotną, edukację ekologiczną, profilaktykę przeciwpożarową itp. Przyjęto że wszystkie wymienione elementy edukacji dla bezpieczeństwa będą powszechnie realizowane.

W latach 90-tych, Minister Edukacji Narodowej i Minister Obrony Narodowej rozpoczęły eksperyment z klasami o profilu przysposobienia wojskowego, którego celem było

wypracowanie systemu szkolenia obronnego młodzieży, pozwalającego na pozyskanie dla sił zbrojnych absolwentów. Koncepcja ta przewidywała powszechny udział młodzieży szkolnej które miało być istotnym etapem jej przygotowania do służby w jednostkach Obrony Terytorialnej odbywanej w skróconym czasie. W trakcie trwania tych działań rozwój sił zbrojnych i ich struktura przyjęły inny kształt, co spowodowało, że kształcenie młodzieży w klasach o profilu obronności nabrało charakteru pro obronnego, zaś w wielu ośrodkach akademickich rozpoczęto kształcenie studentów w zakresie bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego, a na uczelniach przygotowujących kadry pedagogiczne dla edukacji obronnej dostosowano programy kształcenia do nowych wyzwań i potrzeb w zakresie obronności. Kształcenie obronne obejmowało prowadzenie działań ochronno – obronnych i nieregularnych, udział w działaniach ratowniczych, wsparcie wojsk operacyjnych przez siły Obrony Terytorialnej oraz kształtowanie cech i postaw patriotycznych.

Ostatni czynnik, merytoryczne przygotowania kadr do uprawiania polityki i strategii bezpieczeństwa państwa, oceniam na 3 pkt.

PYTANIE.

Czy uważa pan, że mamy dobrą politykę zagraniczną ?

Uważam, że mamy dobra politykę zagraniczną. Zrealizowaliśmy cele z ostatniego 15-lecia, wstąpiliśmy do NATO i do Unii Europejskiej, jesteśmy teraz na innym etapie. Nowym celem jest awans do pierwszej ligi europejskiej i drugiej ligi światowej – przystąpienie do G8. Powinniśmy prowadzić politykę na dwóch poziomach bliskości (Europa i USA). Ważne, by polityka zagraniczna była usługowa dla polityki wewnętrznej. Równie ważna jest zmiana metody – powinniśmy prowadzić politykę bardziej asertywną, bez kompleksów, aktywną, twórczą, wywodzącą stanowiska z twardych realiów. Musimy wreszcie wyzwolić się z syndromu „młodsze partnera”. Powinna to być polityka szerokiego spektrum, wychodząca poza UE. Konieczna jest też zmiana podejścia do sojuszy – odejście od właściwej dla nas „choroby sieroczej” i zawiązywania sojuszy z każdym „kto nas pokocha”. Mniej dostosowywania się, więcej tworzenia, zachowajmy ciągłość co do zasad i wartości – szczególnie w zakresie stosunków z sąsiadami i polityki wschodniej.

UWAGA:

WYNIKI BADAŃ ZASPOŁÓW EKSPERCKICH OCENIAJĄCYCH STAN ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA **POLITYCZNEGO** RP ZOSTAŁY ZAPREZENTOWANE W TABELI OCENOWEJ NR 1 ORAZ NA DWÓCH SCHEMATACH NR 4 I NR 5.

OCENA POLITYCZNEGO ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA POLSKI

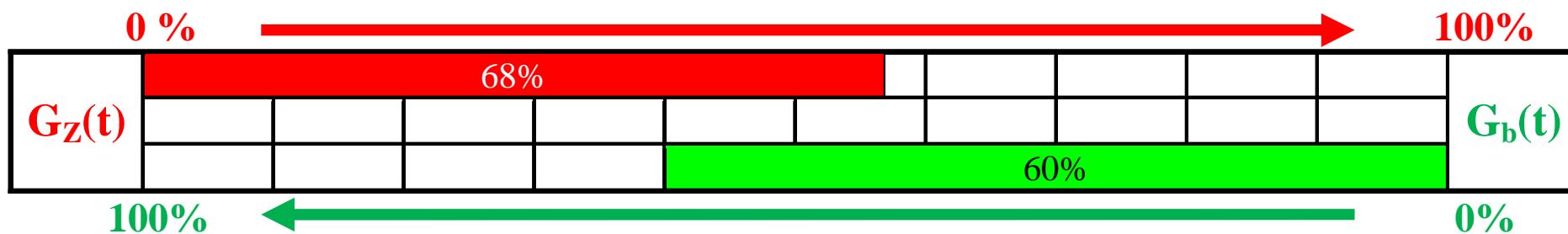
CZYNNIKI POLITYCZNEGO ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA POLSKI	CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA STAN ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA POLITYCZNEGO POLSKI	OCENA POTENCJAŁÓW BEZPIECZEŃSTWA I ZAGROŻENIA POLSKI W SKALI (1-10)									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
CZYNNIKI POLITYCZNEGO ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA POLSKI	Posiadanie oraz efektywne funkcjonowanie systemu bezpieczeństwa politycznego państwa (polityka, strategia bezpieczeństwa politycznego państwa, struktury wykonawcze)				4						
	Skuteczność sprawowania władzy wykonawczej państwa – prezydenta, rady ministrów RP						6			9	
	Skuteczność sprawowania władzy samorządowej państwa (realizacja uchwał, zobowiązań, wykorzystania funduszy UE)					6	6				
	Poprawność stosunków międzynarodowych (współpraca, porozumienia, bloki polityczne, sojusze)			8			6				
	Zachowanie ciągłości polityki zagranicznej państwa przy zmianie partii rządzących				7		6				
	Merytoryczne przygotowanie kadr do uprawiania polityki i strategii bezpieczeństwa państwa								3		1
	ŚREDNIA OCEN CZĄSTKOWYCH ZAGROŻEŃ I BEZPIECZEŃSTWA POLITYCZNEGO RP	$P^P(t) = \sum_{z=1}^6 \Delta Z : 6 = 6,83$					$P^P(t) = \sum_{b=1}^6 \Delta B : 6 = 6$				
	PROCENTOWY WSKAŹNIK POLITYCZNEGO ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA RP	$W^P_z(t) = P^P(t) \times 10 = 68\%$					$W^P_b(t) = P^P(t) \times 10 = 60\%$				

R. Kulczycki

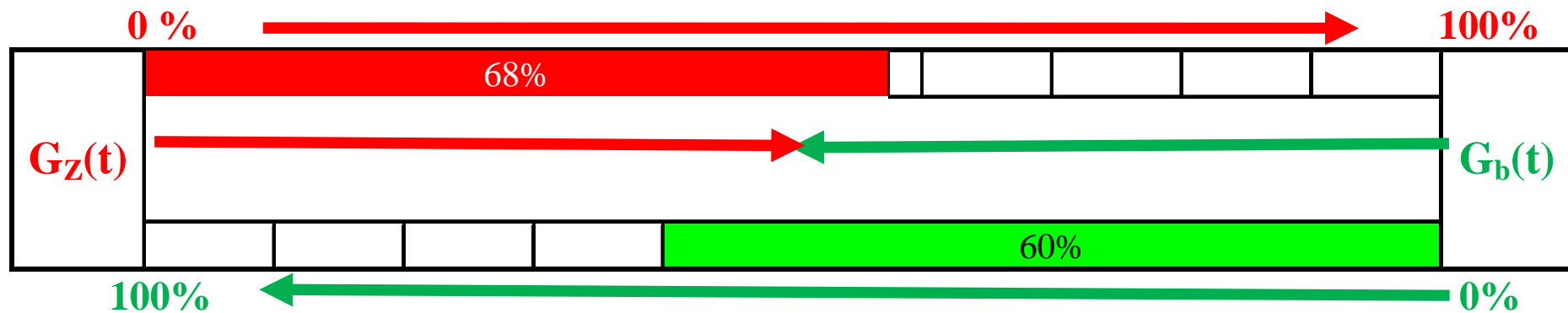
	ZAGROŻENIA
	BEZPIECZEŃSTWO

POTENCJAŁ POLITYCZNEGO ZAGROŻENIA

RP I BEZPIECZEŃSTWA RP PRZED BURZĄ MÓZGÓW

POTENCJAŁ POLITYCZNEGO ZAGROŻENIA RP I BEZPIECZEŃSTWA RP PO BURZY MÓZGÓW

8. ZAGROŻENIA GOSPODARCZE RP

Nazywam się Ireneusz Kochaniak , jestem studentem drugiego roku Wydziału Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Euroregionalnej w Józefowie oraz przedstawicielem grupy eksperymentalnej zajmującej się oceną zagrożeń gospodarczych Polski.

Zagrożenia gospodarcze, czyli zagrożenia ekonomiczne, mogą urzeczywistnić się na przykład poprzez :

- ✚ Niskie tempo rozwoju gospodarczego , pogłębiające dysproporcję w rozwoju ekonomicznym w stosunku do innych państw.
- ✚ Egoizm ekonomiczny rozwiniętych państw świata i międzynarodowych konsorcjów , niszczenie i zakłócanie sieci informatycznych .
- ✚ Reglamentację lub ograniczenie przez państwa rozwinięte dostępu do najnowszych technologii.
- ✚ Powstanie stref głodu i ubóstwa.
- ✚ Blokady gospodarcze i dyskryminacje gospodarcze.
- ✚ Masowe bezrobocie.
- ✚ Spekulacje finansowe.
- ✚ Nadmierny import towarów prowadzący do nieopłacalności własnej produkcji.

Nasza grupa badała a następnie oceniała zagrożenia gospodarcze bezpieczeństwa Polski od października 2009 roku do stycznia 2010 roku. Oceny dokonaliśmy na podstawie sześciu czynników wpływających na bezpieczeństwo gospodarcze takich jak :

- ❖ Posiadanie oraz funkcjonowanie systemu bezpieczeństwa gospodarczego państwa (Polityka. Strategia władz naczelných, centralnych oraz terytorialnych. Struktury wykonawcze).
- ❖ Bezpieczeństwo energetyczne państwa (paliwa, gaz, dywersyfikacja źródeł , eksploatacja własnych zasobów).
- ❖ Rozwój własnego przemysłu w oparciu o własne i unijne środki finansowe.
- ❖ Rozwój gospodarki rolnej w oparciu o własne i unijne środki finansowe.
- ❖ Rozwój handlu (eksport , import).
- ❖ Bezpieczeństwo finansowe państwa.

Czynniki te pozwalają oszacować stan bezpieczeństwa gospodarczego obecnej Rzeczypospolitej w skali od 1 do 10 punktów , które łatwo można przełożyć na procenty.

I.Czynnik

Posiadanie oraz funkcjonowanie systemu bezpieczeństwa gospodarczego państwa (Polityka. Strategia władz naczelnych, centralnych oraz terytorialnych. Struktury wykonawcze)

Nie możemy mówić o rozwoju gospodarczym państwa bez czynnika bezpieczeństwa . Zapewnienie bezpieczeństwa umożliwia napływ kapitału zagranicznego oraz nowych technologii . Inwestor chętnie będzie lokował swój kapitał w kraju o stabilnej i przewidywalnej polityce . Poziom bezpieczeństwa decyduje zatem o stopniu ryzyka inwestycyjnego a więc ma wpływ na wzrost gospodarczy .

Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej znacznie podniosło nasz poziom bezpieczeństwa ekonomicznego ze względu na jej ogromny potencjał gospodarczy , którego Polska stała się częścią. Należy w tym miejscu wspomnieć o większym i pełniejszym dostępie do rynku nowoczesnych technologii , większej dostępności naszej gospodarki na zagraniczne inwestycje oraz o unijnych funduszach strukturalnych.

Niestety proces ten nie jest wolny od zagrożeń takich jak :

- ✓ Częste zmiany strategii integracji z Unią , brak przemyślanego planu długofalowego może być przyczyną traktowania Polski jako gorszego partnera.
- ✓ Zbyt wolne tempo integracji spowoduje , że zaczniemy się oddalać od poziomu unijnego.
- ✓ Zbyt szybkie tempo może zagrozić , przynajmniej niektórym dziedzinom przemysłu czy rolnictwa , nie przygotowanym jeszcze do konkurencji na tak rozległym rynku.

Czynnik tego zagrożenia oceniliśmy na 5 punktów .

II.Czynnik

Bezpieczeństwo energetyczne państwa (paliwa , gaz, dywersyfikacja źródeł , eksploatacja własnych zasobów)

Bezpieczeństwo energetyczne państwa to stan gospodarki umożliwiający pokrycie bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania odbiorców na paliwa i energię, w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony, przy zachowaniu ciągłości dostaw i odpowiednich parametrów jakościowych oraz warunków ochrony środowiska po społecznie akceptowanych cenach. Bezpieczeństwo energetyczne jest uzależnione od wielu czynników takich jak:

- ❖ Wielkości potencjału źródeł energii
- ❖ Stanu technicznego systemu zaopatrzenia i form własności jego infrastruktury.
- ❖ Lokalizacji oraz stopnia wykorzystania krajowych i zagranicznych źródeł zaopatrzenia.

Przy omawianiu zagrożeń związanych z tym czynnikiem chcielibyśmy zwrócić uwagę na niestabilność sektora energetyczno-paliwowego. W związku z niewielkimi zasobami własnymi Polska jest zdana na eksport zarówno gazu jak i ropy naftowej. Prawie 70% rocznego zapotrzebowania na gaz pochodzi z importu z Rosji, import ropy z tego źródła to 90%. W kontekście zagrożeń militarnych czy politycznych sam fakt uzależnienia pod tym względem od Rosji stanowi dodatkowe zagrożenie. Zarówno pozycja Rosji jako monopolisty oraz niekorzystny dla Polski kontrakt na dostawę gazu z roku 2009 do 2037 roku są bardzo dyskryminujące dla Polski i zmniejszają jej bezpieczeństwo rzutując na wiele innych sektorów gospodarki.

W sektorze energetycznym w związku z dużym (do niedawna) wydobyciem węgla kamiennego Polska nie miała ogromnych trudności ale ta sytuacja się już zmieniła i wskaźnik samowystarczalności Polski pod względem energetycznym zdecydowanie się obniżył. Dodatkowo należy wspomnieć o takich sprawach jak brak elektrowni jądrowej, przestarzałych liniach przesyłowych oraz tak naprawdę braku źródeł energii odnawialnej tj. elektrownie wiatrowe, wodne, słoneczne.

Czynnik tego zagrożenia oceniliśmy na 7 punktów ponieważ, jak Państwo sami widzicie zagrożenie bezpieczeństwa energetycznego w Polsce jest już widoczne, a możemy przypuszczać iż w przyszłości będzie się nasilać.

III.Czynnik

Rozwój własnego przemysłu w oparciu o własne i unijne środki finansowe.

Uważamy , że przemysł w Polsce po wstąpieniu do Unii Europejskiej rozwija się stosunkowo dynamicznie i stale nabiera przyspieszenia , choć kryzys światowy z pewnością wyhamował ten proces. Dotacje pochodzące z kasy Unii Europejskiej wprowadzane z każdym rokiem są wykorzystywane coraz lepiej, lecz nadal jeszcze nie w pełni. Pozyskane środki finansowe muszą przekładać się na wzrost konkurencyjności , wzrost innowacyjności produktywnej oraz wzrost produktywności. Należy wykorzystać pozyskane środki na doskonalenie sposobów zarządzania przedsiębiorstwami , co wiąże się ze wzrostem znaczenia organizacji przedsiębiorców oraz szkolenia kadr. Aby rozwój i poprawa sytuacji ekonomicznej i finansowej przedsiębiorstw miała sens, należy dokonać pełnej restrukturyzacji.

Zagrożeniem związanym z tym czynnikiem jest możliwość nie utrzymania w całości w polskich rękach pakietów większościowych branż strategicznych .W przypadku naszego kraju należałoby mówić o przemyśle zbrojeniowym , wydobywczym (zwłaszcza węgla i miedzi),lotniczym, elektronicznym , paliwowo-energetycznym .

W procesach restrukturyzacji czy prywatyzacji rząd nie powinien dopuścić się utraty kontroli nad pakietem większościowym danego przedsiębiorstwa, czy gałęzi gospodarki. Niestety w niektórych sektorach gospodarki błędy prywatyzacyjne zostały już popełnione np. w sektorze bankowym.

Wspomniane wyżej zagrożenia generowane są zwłaszcza przez transnarodowe korporacje , dla których bezpieczeństwo danego podmiotu prawa międzynarodowego jest tylko kolejną przeszkodą na drodze do jeszcze większych zysków.

Czynnik tego zagrożenia oceniliśmy na 4 punkty.

IV.Czynnik

Rozwój gospodarki rolnej w oparciu o własne i unijne środki finansowe

Obszary wiejskie w Polsce wynoszą 93% obszaru naszego kraju .Na polskiej wsi mieszka 1/3 ludności naszego kraju będąca dostawcą pokaźnych dóbr eksportowych oraz producentem żywności na nasz krajowy rynek. Możemy a nawet powinniśmy zadać sobie pytanie przy omawianiu tego czynnika :

Czy rolnictwo w Polsce rozwija się prawidłowo.

A jeżeli będziemy chcieli udzielić odpowiedzi twierdzącej, to dlaczego na polskiej wsi pojawiły się problemy społeczne i gospodarcze. W porównaniu do rodzin pracowniczych, rodziny rolnicze uzyskują 44% niższe dochody. Aż 45% bezrobotnych mieszka na wsi.

Dostrzegamy następujące zagrożenia mające wpływ na funkcjonowanie i rozwój gospodarki rolnej:

- ✓ Zbyt mały poziom uprzemysłowienia rolnictwa w niektórych województwach np. Podkarpackim.
- ✓ Mała wielkość gospodarstw rolnych, które są producentem żywności na swoje potrzeby.
- ✓ Niski poziom mechanizacji a co za tym idzie niska konkurencyjność z wysokimi kosztami.
- ✓ Brak pełnego dostępu do eksportu naszych towarów na wschód Europy.

Czynnik tego zagrożenia oceniliśmy na 6 punktów ze względu na nieudolność kolejnych rządów, które w swojej polityce nie stworzyły w Polsce warunków pozwalających na stabilny rozwój gospodarki rolnej. Przekazywane na wieś fundusze skupiały się w rękach wąskiego grona wpływowych lobby i nigdy nie docierały do najbardziej potrzebujących.

V.Czynnik

Rozwój handlu (eksport, import)

O tyle o ile nasz eksport do krajów Europy Zachodniej takich jak Niemcy, Francja, Włochy i Wielka Brytania rozwija się w miarę prawidłowo, stanowi około 80% całego eksportu towarów z Polski. To nasz eksport do krajów rozwijających się jest niewielką częścią przysłowiowego tortu. Jak sami widzimy pojawia się zagrożenie, że jeżeli nie znajdziemy kompromisowych rozwiązań eksportu naszych towarów na rynki byłych krajów ZSRR oraz Rosji to nasza gospodarka nie będzie mogła rozwijać się prawidłowo a nasycone rynki wysoko rozwiniętych i bogatych krajów nie będą tak chłonne na zamówienia z Polski. Musimy pamiętać jeszcze o Chinach, które konkurują w pozyskiwaniu odbiorców i to nie tylko z nami, na szczęście niskie koszty produkcji często nie idą w parze z jakością. Powinniśmy więc kłaść duży nacisk na rozwój technologii, organizacji pracy a przede wszystkim na podwyższeniu marki produkowanych w naszym kraju towarów.

Wyróżniającymi się krajami, z których importujemy towary, są Rosja i Chiny. Z Rosji importujemy głównie nośniki energii (gaz i ropa), natomiast z Chin towary, które jak wspominałem wcześniej, mają niską cenę i dlatego są atrakcyjne dla nas. Przy zagrożeniach

energetycznych wspominałem o dyskomforcie uzależnienia od Rosji na dostawę ropy i gazu , powinniśmy szukać innych kontrahentów na ich dostawę . Możemy zadać sobie pytania: o ile droższy będzie import i czy w ogóle będzie to opłacalne. Myślę , że mając alternatywę wyboru źródła dostawy moglibyśmy negocjować nie tylko cenę z Rosją ale również otworzyć rynki eksportu dla swoich producentów. Czynniki ten oceniliśmy na 6 punktów.

VI.Czynnik

Bezpieczeństwo finansowe państwa

Takie czynniki jak kursy walut , pozycja złotówki, brak równowagi bilansów płatniczych oraz trudna sytuacja budżetowa należą do głównych zagrożeń bezpieczeństwa finansowego Polski. W sytuacji przechodzącej z budżetu na budżet tzw. „dziury” zadłużenie względem innych krajów jest lub będzie spłacane z kolejnych pożyczek , a na te cele powinny iść przede wszystkim środki z przyrostu eksportu. Musimy zdawać sobie sprawę , że każde zadłużenie jest nie tylko barierą dla rozwoju gospodarczego ale również formą uzależnienia. Nagłe zmiany kursów walut na rynkach światowych rzutujące na stabilność złotego , nierównowagę bilansów płatniczych w stosunkach Polski z partnerami handlowymi , protekcjonalizm państw będących ekonomicznymi gigantami . W przypadku Polski wystąpienie tego typu zagrożeń mogłoby doprowadzić do poważnego kryzysu ekonomicznego.

Czynnik ten oceniliśmy na 7 punktów.

Dziękuję za uwagę .

Pytanie 1 :

Który czynnik według Państwa grupy jest największym zagrożeniem ekonomicznym bezpieczeństwa Polski?

Oczywiście czynniki niestabilności finansowej, czyli deficyt bilansu płatniczego i stały kryzys wydatków publicznych . Czynniki ten rzutuje na wszelkie sfery życia zarówno w dziedzinach

ekonomicznych jak i społecznych , kulturalnych oraz na obronność państwa. Należałoby go uznać za jedno z głównych zagrożeń ekonomicznych dla bezpieczeństwa kraju. Ma on oczywiście związek z niefortunnie prowadzoną prywatyzacją , zadłużeniem kraju , brakiem inwestycji w wyniku przeznaczania zysków do realizacji doraźnych żądań grup zawodowych o największej sile społecznego oddziaływania i od wielu innych czynników , które same w sobie są już zagrożeniami.

Pytanie 2 :

Czy budowa elektrowni jądrowej rozwiąże nasze problemy energetyczne?

Proszę Państwa czuję się tak, jakby czas cofnął się o około 20 lat . Zdając egzamin z urządzeń energetycznych otrzymałem bardzo podobne pytanie . Moja odpowiedź brzmiała „tak” . Pan Profesor będący przeciwnikiem energii jądrowej , mający w pamięci wybuch reaktora w Czarnobylu, opowiadał się za wykorzystaniem naszego położenia geograficznego a co za tym idzie uzyskaniu energii odnawialnej . Po 20 latach nadal twierdzą , że budowa tego typu elektrowni jest koniecznością a źródła energii odnawialnej nigdy nie zrównoważą potrzeb rozwijającej się gospodarki a będą stanowiły tylko jej uzupełnienie.

Odpowiadając na to pytanie: Czy budowa elektrowni jądrowej rozwiąże nasze problemy energetyczne – jedna , dwie czy każda kolejna nie jest i nie będzie cudownym środkiem, lekiem na całe zło . Ale jest początkiem , pierwszym krokiem, który należy zrobić jak najszybciej . Dodatkowo należy pamiętać o całej infrastrukturze (sieci energetyczne , rozdzielnie) , które już dzisiaj wymagają wymiany na nowe.

9. OCENA BEZPIECZEŃSTWA GOSPODARCZEGO RP

Nazywam się Jacek Sobierajski. Jestem studentem II roku na kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej w Józefowie. Nasz zespół opracował ocenę bezpieczeństwa gospodarczego Polski. Ocenę przeprowadzono za pomocą sześciu n/w czynników :

Funkcjonowanie systemu bezpieczeństwa gospodarczego państwa (polityka, strategia władz naczelnych).

Rok 2008 to dla Polski okres stopniowego spowolnienia gospodarczego. Nadal jednak polską gospodarkę charakteryzował relatywnie wysoki wzrost gospodarczy, a skutki kryzysu na światowych rynkach finansowych miały ograniczony zakres.

W celu poprawy sytuacji gospodarki rząd wprowadził „Pakiet na rzecz przedsiębiorczości”, który obejmuje ponad 20 ustaw. Jedną z najważniejszych jest nowelizacja ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Dała ona firmom możliwość zawieszenia działalności oraz ograniczyła kontrolę w przedsiębiorstwach. W prawie podatkowym wprowadzono instrument wcześniejszego zawiadamiania przedsiębiorcy o kontroli oraz zasadę tzw. domniemanej uczciwości podatnika, która znacznie poprawiła sytuację przedsiębiorców w relacji z organami podatkowymi. W ramach pakietu wprowadzono także zmiany mające na celu rozwój inwestycji poprzez ułatwienie współpracy podmiotu publicznego z partnerem prywatnym przy realizacji wspólnych przedsięwzięć.

Uproszczenie prawa gospodarczego jest jedynie pierwszym impulsem reformy służącej ożywieniu swobody gospodarczej. Zmiana całego systemu stanowienia prawa, kompleksowa redukcja obciążeń administracyjnych czy też unowocześnienie i standaryzacja procesu konsultacji społecznych będą najważniejszymi wyzwaniami, z którymi rząd musi zmierzyć się w ciągu najbliższych lat.

Czynnik ten oceniliśmy na 5 pkt.

Bezpieczeństwo energetyczne państwa (paliwa, gaz), dywersyfikacja źródeł, eksploatacja własnych zasobów.

Bezpieczeństwo energetyczne to pokrycie zapotrzebowania odbiorców na paliwa i energię w sposób zapewniający jednocześnie:

1. bezpieczeństwo technologiczne (praca urządzeń i instalacji),
2. opłacalność inwestycji z punktu widzenia dostawców kapitału,
3. ciągłość/niezawodność dostaw o odpowiednich standardach,
4. akceptowalna wysokość cen.

Polska gospodarka większość swojego zapotrzebowania na gaz i ropę musi zaspakajać poprzez import. Z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego ważne jest, aby zdywersyfikować źródła pozyskania tych surowców przy akceptowalnym poziomie ich cen. Daje to możliwość zmiany kierunku dostaw na wypadek jakichkolwiek problemów któregoś z eksporterów.

Należy także zwiększać poziom rezerw, które będzie można uruchomić w razie kryzysu. Wymaga to zbudowania dobrze rozwiniętej infrastruktury do odbioru i przerobu surowców energetycznych. Istotnym elementem bezpieczeństwa energetycznego RP jest współpraca z innymi państwami Unii Europejskiej. Polskie zasoby ropy naftowej są bardzo niewielkie. Wydobycie krajowe ropy naftowej stanowi jedynie ok. 3% rocznego zużycia ropy. Obecna infrastruktura przesyłowa ropy naftowej pozwala na import rurociągiem Przyjaźń oraz import drogą morską poprzez Naftoport w Gdańsku.

Dzięki dużym zdolnościom przeładunkowym portu w Gdańsku Polska nie jest narażona na ryzyko fizycznego odcięcia dostaw ropy.

Węgiel kamienny jest kluczowym paliwem dla polskiej energetyki. Około 40 mln ton węgla kamiennego jest corocznie konwertowane w energię elektryczną i ciepło w polskich elektrowniach i elektrociepłowniach. Odpowiada to połowie produkcji krajowego górnictwa węgla kamiennego.

Ponadto podjęto kroki w kierunku wybudowania pierwszej elektrowni jądrowej, która ma powstać do roku 2020.

Czynnik ten oceniliśmy na 4 pkt.

Rozwój własnego przemysłu w oparciu o własne i unijne środki finansowe.

Przemysł jest działem gospodarki narodowej zajmującym się wydobywaniem i przetwarzaniem surowców. Spełnia on funkcję ekonomiczną (wydobywanie i przetwarzanie surowców, wytwarzanie dóbr materialnych), społeczną (stwarza miejsca pracy, zmienia warunki bytu) i przestrzenną (przyspiesza procesy urbanizacyjne).

Po wejściu Polski do Unii Europejskiej przemysł rozwija się bardziej dynamicznie. Mimo panującego na świecie kryzysu, w Polsce proces rozwoju stale rośnie. Na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw przeznaczone są dotacje z Unii Europejskiej, które muszą przekładać się na wzrost konkurencyjności, jakości i produktywności. Właściwe wykorzystanie unijnych środków w celu doskonalenia metod zarządzania przedsiębiorstwami powoduje, że Polska staje się coraz bardziej atrakcyjna dla zagranicznych inwestorów.

Czynnik ten oceniliśmy na 4 pkt.

Rozwój gospodarki rolnej w oparciu o własne i unijne środki finansowe.

Warunki naturalne rozwoju rolnictwa w Polsce wykazują duże przestrzenne zróżnicowanie i ogólnie ocenia się je jako średnio sprzyjające.

Ocena warunków naturalnych rolnictwa wynika z ukształtowania powierzchni i zróżnicowania pod względem nasłonecznienia i opadów. Polska gospodarka rolna dostarcza produkty na nasz rynek i zajmują się eksportem.

Mimo, że polskie wsie, a co za tym idzie także rolnictwo, są mało rozwinięte w porównaniu z takimi krajami jak Wielka Brytania czy Niemcy to i tak w ciągu ostatnich lat zaszło wiele pozytywnych zmian.

Jeśli Unia Europejska wciąż będzie wspierać naszych rolników to będziemy mogli dorównać innym krajom członkowskich, bo moment wstąpienia Polski do Unii wpłynął bardzo pozytywnie na stan gospodarki rolnej. Rolnicy skorzystali z dopłat unijnych, dzięki czemu wielu z nich powiększyło i zmodernizowało swoje gospodarstwa. Polskie rolnictwo najlepiej wykorzystuje unijne środki. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji wypłacała rolnikom i przetwórcom żywności 10 mld złotych z PROW (Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich) 2007-2013. Do końca roku wypłaci jeszcze 2.2 mld złotych. Nasza żywność jest coraz bardziej popularna i konkurencyjna na rynku europejskim.

Czynnik ten oceniliśmy na 5 pkt.

Rozwój handlu (eksport, import)

Handel zagraniczny stanowi bardzo ważną dziedzinę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju. Przedmiotem wymiany międzynarodowej są surowce, produkty, usługi. Handel to najważniejszy czynnik dochodu narodowego kraju, przyczynia się do rozwoju specjalizacji produkcji i usług. Rozwija strukturę gospodarczą kraju tj. komunikacja, bankowość, informatyka. Jest nośnikiem postępu technicznego i kulturalnego. Tworzy nowe miejsca pracy. Mamy dodatni saldo w handlu zagranicznym polskimi produktami rolno-spożywczymi. Według raportu Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (z czerwca 2009) II kwartał bieżącego roku zapoczątkował pozytywny przełom w przezwyciężaniu kryzysu, a od IV kwartału będzie można oczekiwać znaczącego przesilenia w polskim handlu.

Czynnik ten oceniliśmy na 5 pkt.

Bezpieczeństwo finansowe państwa (polityka bankowa, budżet państwa)

Budżet i finanse publiczne muszą zapewnić niezbędny poziom i stabilność nakładów na wydatki związane z zagwarantowaniem bezpieczeństwa narodowego. Działania państwa powinny zmierzać do zapewnienia korzystnego stanu finansów publicznych, w tym zwłaszcza do utrzymywania zrównoważonego budżetu oraz zadłużenia krajowego i zagranicznego Skarbu Państwa na poziomie nieprzekraczającym norm bezpieczeństwa, a

także do zapewnienia optymalnych stabilnych nakładów na dziedziny związane z obronnością i bezpieczeństwem państwa.

Pomóc ma w tym przyjęty przez Rząd w 2008 r. „Plan stabilności i rozwoju” – wzmocnienie gospodarki Polski wobec światowego kryzysu. Ma on gwarantować w 2009 roku działania, które uruchomią impulsy inwestycyjne w gospodarce, a także stworzą warunki do wzrostu popytu konsumenckiego.

Czynnik ten oceniliśmy na 4 pkt.

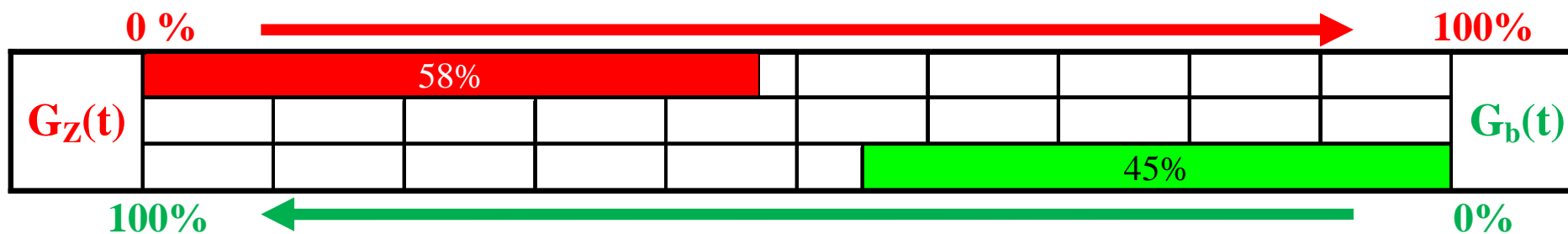
UWAGA:

WYNIKI BADAŃ ZASPOŁÓW EKSPERCKICH OCENIAJĄCYCH STAN ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA **GOSPODARCZEGO** RP ZOSTAŁY ZAPREZENTOWANE W TABELI OCENOWEJ NR 2 ORAZ NA DWÓCH SCHEMATACH NR 6 I NR 7.

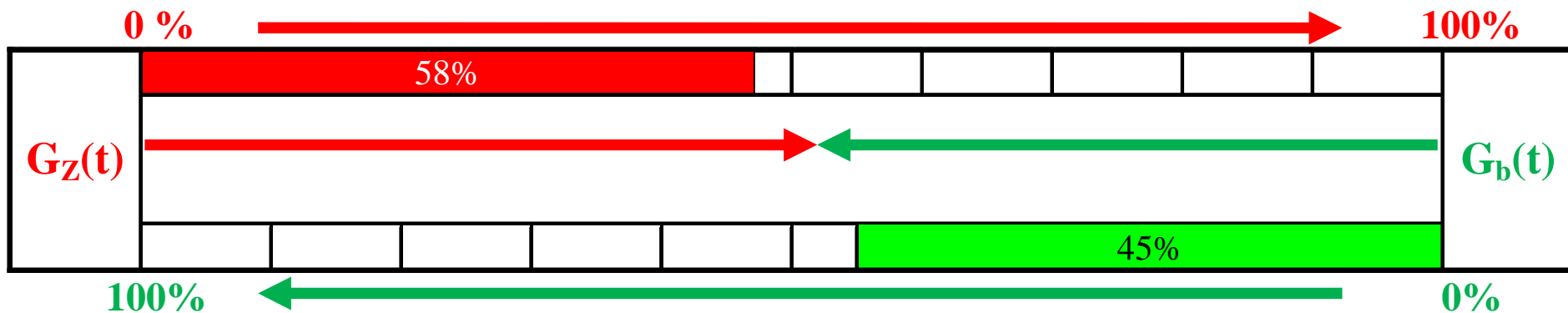
CZYNNIKI GOSPODARCZEGO ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA POLSKI	CZYNNIKI POZYTYWNE WPLYWAJĄCE NA STAN BEZPIECZEŃSTWA GOSPODARCZEGO POLSKI	OCENA POTENCJAŁÓW BEZPIECZEŃSTWA I ZAGROŻENIA POLSKI W SKALI (1-10)									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	Posiadanie oraz funkcjonowanie systemu bezpieczeństwa gospodarczego państwa (polityka, strategia władz naczelnych centralnych i terytorialnych, struktury wykonawcze)					5	6				
	Bezpieczeństwo energetyczne państwa (paliwa, gaz), dywersyfikacja źródeł, eksploatacja własnych zasobów							7	8		
	Rozwój własnego przemysłu w oparciu własne i unijne środki finansowe				4			6			
	Rozwój gospodarki rolnej w oparciu o własne i unijne środki finansowe						6	7			
	Rozwój handlu (eksport, import)						7	8			
	Bezpieczeństwo finansowe państwa (polityka bankowa, budżet państwa)							8	9		
	ŚREDNIA OCEN CZĄSTKOWYCH GOSPODARCZEGO BEZPIECZEŃSTWA POLSKI	$P^G_z(t) = \sum_{i=1}^6 \Delta Z : 6 = 5,8$					$P^G_b(t) = \sum_{i=1}^6 \Delta B : 6 = 4,5$				
	PROCENTOWY WSKAŹNIK GOSPODARCZEGO BEZPIECZEŃSTWA POLSKI	$W^G_z(t) = P^G_z(t) \times 10 = 58\%$					$W^G_b(t) = P^G_b(t) \times 10 = 45\%$				

 CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA GOSPODARSTWO POLSKI
 ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWO POLSKI

POTENCJAŁ GOSPODARCZEGO ZAGROŻENIA RP I BEZPIECZEŃSTWA RP PRZED BURZĄ MÓZGÓW

POTENCJAŁ GOSPODARCZEGO ZAGROŻENIA RP I BEZPIECZEŃSTWA RP PO BURZY MÓZGÓW

10. ZAGROŻENIA SPOŁECZNE RP

Nazywam się Tomasz Kamiński, jestem studentem drugiego roku kierunku Bezpieczeństwa wewnętrznego w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej w Józefowie.

Zespół, który reprezentuję, zastosował metodę ekspercką i burzę mózgów do oceny zagrożenia społecznego Polski.

Z perspektywy współczesnych uwarunkowań społecznych bezpieczeństwa narodowego, bezpieczeństwo można zdefiniować jako wyraz asymetrycznych przekształceń w rozwoju gospodarczym, które tworzą zagrożenia społeczne.¹

Na tym tle, jako rodzaje zagrożeń dla bezpieczeństwa społecznego, można wymienić: system bezpieczeństwa społecznego państwa, bezrobocie, edukacje społeczeństwa, rozwój demograficzny, współistnienie w państwie mniejszości narodowych oraz Politykę i strategię wyznaniową państwa.

Ich lista wskazuje tylko najistotniejsze rodzaje zagrożeń, mające wpływ na bezpieczeństwo społeczne państwa w XXI wieku, w wymiarze wewnętrznym oraz zewnętrznym. Wymiary te są bowiem ściśle ze sobą związane w dobie integracji politycznej i gospodarczej, mającej miejsce w ramach Unii Europejskiej, oraz w procesie umiędzynarodowienia polskiego rynku pracy.

Pierwszy czynnik to „Posiadanie oraz efektywność funkcjonowania systemu bezpieczeństwa społecznego państwa”.

Czynnik ten oceniliśmy na **3 punkty**. Bezpieczeństwo społeczne jest zwykle definiowane jako całość instytucji, które są lub być powinny ustanowione w celu dostarczenia bezpieczeństwa przy jednoczesnym braniu pod uwagę określonych potrzeb ludzi. Społeczne bezpieczeństwo to nie tylko instytucje państwowe, to także rodzina, przyjaciele najbliższe otoczenie, w którym żyjemy. Państwo i rodzina (rozumiana jako cała sieć krewnych) są głównymi producentami bezpieczeństwa społecznego we współczesnej Europie. Tak jak państwo, rodzina zapewnia opiekę, edukację, wsparcie finansowe, pomoc w znalezieniu zatrudnienia. Ma wpływ na wybory podejmowane w kontekście kariery zawodowej,

¹ K. Loranty, Bezpieczeństwo społeczne Rzeczypospolitej Polskiej..., s. 64.

małżeństwa. Jednakże taka rola rodziny nie jest stała ani w czasie, ani w przestrzeni. Zmieniające się wzory zawierania małżeństw, popularność konkubinatu, rozwodów, spadek ilości narodzin, starzenie się społeczeństwa, wszystkie te zjawiska mają wpływ na rolę rodziny jako dostawcy społecznego bezpieczeństwa.

Drugi czynnik to kwestia polityki i strategii likwidacji bezrobocia.

Czynnik ten oceniliśmy na **5 punktów**. Biorąc pod uwagę kwestie bezrobocia, czyli braku zatrudnienia w sytuacji gotowości do pracy, należy podkreślić, iż bez względu na jego rodzaje jest ono zagrożeniem społecznym i gospodarczym. Będąc zagrożeniem społecznym wiąże się z patologiami życia społecznego w tym: degeneracją jednostki pozbawionej pracy, zanikiem więzi rodzinnych i rozpadem rodziny, zanikiem wartości społecznych, wzrostem przestępczości pospolitej i zorganizowanej. Oznacza także ubożenie społeczeństwa oraz zwiększenie kosztów utrzymania państwa dla posiadających zatrudnienie. Praca ludzka, ze względu na stabilizacyjne funkcje społeczne w odniesieniu do porządku społecznego i egzystencji jednostek, uznawana jest bowiem za wartość samą w sobie. Będąc zagrożeniem gospodarczym, bezrobocie wiąże się ze spadkiem zdolności nabywania dóbr i usług, co generuje spadek podaży obniżając potencjał ekonomiczny państwa. W konsekwencji, bezrobocie niszczy podstawy funkcjonowania państwa, czyniąc je podatnym na zagrożenia poza społeczne.

Trzeci czynnik to „Polityka i strategia edukacji społeczeństwa”.

Czynnik ten oceniliśmy również na **5 punktów**. Biorąc pod uwagę kwestie edukacyjne, czyli kreowanie oblicza społeczeństwa poprzez uwzględnianie w wychowaniu określonych systemów wartości i norm moralnych należy podkreślić, że edukacja tworzy podstawy bytu i rozwoju państwa, przesądza o jego zdolnościach lub ich braku. W związku z tym, edukacja dla bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa społecznego państwa posiada podstawowe znaczenie. Jest to związane z celami edukacji narodowej, czyli tworzeniem poczucia wspólnoty ludzkiej w rodzinie, szkole, miejscu pracy, w państwie, we wspólnocie narodowej, wspólnocie ogólnoludzkiej.² Bez ukształtowanej przez system edukacji tożsamości, języka,

² Z. Cackowski, Sprawy edukacji. Szkoła oświata, wychowanie, Edukacja Filozoficzna 1999, vol 27, s. 73.

tolerancji, współpracy, partnerstwa, niemożliwym jest stworzenie struktur społecznych, które nie będą narażone na zagrożenie konfliktami narodowościowymi na tle ideologii, czy wyznania, a tym samym na destabilizację wewnętrzną państwa. Idea budowania społeczeństwa demokratycznego stawia więc poważne wyzwania przed praktykami i teoretykami wychowania. O kształcie powstającego społeczeństwa obywatelskiego decydować będą bowiem koncepcje w zakresie wychowania i działalności edukacyjnej oraz ich realizacja. Skłania to do zastanowienia, czy nasz system edukacyjny jest zdolny do sprostania wyzwaniom czasu.

Czwarty czynnik to „Polityka i strategia prorodzinna w tym podtrzymywanie rozwoju demograficznego”.

Czynnik ten oceniliśmy na **6 punktów**. Biorąc pod uwagę ostatni z wymienionych rodzajów zagrożeń dla bezpieczeństwa społecznego państwa, czyli kwestię demograficzną należy podkreślić jej zasadnicze znaczenie dla jego bytu i rozwoju. Wiąże się bowiem z biologicznym przetrwaniem narodu w czasie i przestrzeni. Na tym tle można wskazać na negatywną tendencję związaną z obniżeniem liczby ludności. Tendencja ta wynika z sytuacji w której warunki materialne społeczeństwa utrudniają, a zarazem nie sprzyjają jego rozwojowi.³ W konsekwencji przyrost demograficzny w Polsce uległ zatrzymaniu i występuje w nim trend do regresu. W perspektywie oznacza to konieczność przyjmowania imigrantów oraz przekształcenie społeczeństwa polskiego w wielo-etniczne na podobieństwo społeczeństw państw Europy Zachodniej. Wiąże się to z koniecznością dostosowania systemu edukacji oraz innych dziedzin państwa do nowego typu sytuacji społecznej w okresie po drugiej wojnie światowej.

Piąty czynnik to „Polityka i strategia współistnienia w państwie mniejszości narodowych”.

³ M. Okólski, Przemiany ludnościowe we współczesnej Polsce w perspektywie minionego stulecia, w M. Marody (red.) Wymiary życia społecznego. Polska na przełomie XX i XXI wieku, Warszawa 2002, s. 27-28.

Czynnik ten oceniliśmy na **2 punkty**. Polskę zamieszkują przedstawiciele 9 mniejszości narodowych: Białorusini, Czesi, Litwini, Niemcy, Ormianie, Rosjanie, Słowacy, Ukraińcy, Żydzi i 4 mniejszości etniczne: Karaimi, Łemkowie, Romowie i Tatarzy. Ponadto tereny województwa pomorskiego zamieszkują Kaszubi, społeczność posługująca się językiem regionalnym. Kiedy grupy narodowe zaczynają się bać o swój los, powstają niebezpieczne i trudne do rozwiązania dylematy, które skłaniają je do używania przemocy na dużą skalę. Podczas konfliktów międzyetnicznych występują akty gwałtów i nienawiści na dużą skalę, które rzadko zdarzają się w innych konfliktach zbrojnych. Mimo, iż z reguły konflikty takie mają charakter wojen lokalnych, ograniczonych do terytorium jednego państwa bądź kilku państw sąsiadujących, ich konsekwencje mogą wykraczać poza ramy lokalne.

Jeżeli dochodzi do rozbicia państwa wielonarodowego, a dokonuje tego mniejszość mająca oparcie w sąsiednim kraju „macierzystym” to wówczas może dojść do secesji, która spowoduje zmianę granic. Dla bezpieczeństwa pojedynczych państw, jak również dla bezpieczeństwa międzynarodowego, ma znaczenie czy mniejszości narodowe żyją w grupach terytorialnie skoncentrowanych, czy są to mniejszości „bezpaństwowe” rozproszone po wielu krajach.

Szósty czynnik to Polityka i strategia wyznaniowa państwa.

Czynnik ten oceniliśmy na **1 punkt**. Religia to złożone zjawisko społeczne, kulturalne i polityczne. Jest to element kultury, który w znaczący sposób oddziałuje na ludzi, a czasem i na państwa. Polityka wyznaniowa jest jednym z działów polityki szczegółowej państwa, który określa stosunek władzy wobec organizacji religijnych i wyznawców religii. Polityka wyznaniowa powinna być realizowana zgodnie z poszanowaniem wolności religijnej, sumienia i wyznania oraz zasadą równości obywateli wobec prawa, niezależnie od ich wyznania i światopoglądu. Niestety przeprowadzane są często próby ograniczenia lub całkowitej eliminacji roli religii, a także podporządkowanie organizacji religijnych władzom i wykorzystanie uczuć religijnych do celów politycznych.

PYTANIE: Jakie są przyczyny utrudniające wzrost demograficzny ?

Problem ekonomiczny w Polsce jest niewątpliwie najpoważniejszą przyczyną utrudniającą wzrost demograficzny podobnie jak bezrobocie, które ciągnie za sobą wiele skutków. Emigracja zarobkowa młodych i wykształconych ludzi, którzy wyjeżdżając za granicę chcą podnieść poziom swojego życia, ponieważ nasze państwo ma im niewiele do zaoferowania. Na krajowym rynku pracy coraz częściej zdarzają się pracodawcy zastrzegający sobie przyjęcie do pracy kobiet bezdzietnych i ewentualnie grożą zwolnieniem z powodu zajścia w ciążę. Również z powodów finansowych jak też kulejącej polityki prorodzinnej państwa młode małżeństwa nie decydują się na posiadanie drugiego i trzeciego dziecka.

11. OCENA SPOŁECZNEGO BEZPIECZEŃSTWA RP

Nazywam się Elżbieta Florczak. Jestem studentką drugiego roku kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej w Józefowie. Wraz z 3 osobową grupą dokonaliśmy oceny społecznego bezpieczeństwa Polski, które przedstawię Państwu w postaci omówienia sześciu czynników obrazujących skalę bezpieczeństwa społecznego wraz oceną końcową każdego czynnika, która pozwoli stwierdzić, na ile Polska jest bezpieczna w zakresie zabezpieczenia społecznego.

Wiemy wszyscy, że bezpieczeństwo jest naczelną potrzebą człowieka i grup społecznych, jest także podstawową potrzebą państw i systemów międzynarodowych.

Bezpieczeństwo to stan braku zagrożeń, to kategoria którą można rozmaicie rozumieć. Kojarzy się z bezpieczeństwem w celu prawidłowego funkcjonowania jednostki oraz grup społecznych. Brak zagrożenia i poczucie pewności dają siłę przetrwania.

Bezpieczeństwo jako dobro naturalne człowieka uzewnętrznia się w takich wartościach jak: wolność i dobrobyt, prawo, pluralizm.

Istotą bezpieczeństwa jest ochrona tego, co wartościowe, co zapewnia przetrwanie i rozwój. Stąd bezpieczeństwo może mieć wymiar globalny, lokalny, domowy. Jest potrzebą człowieka i podstawowym warunkiem jego bytu, decyduje o jakości życia, dobrym samopoczuciu. Bezpieczeństwo jest obiektem naszych starań i dążeń. Wiąże się ze spokojem, stabilnością, brakiem zagrożeń i właśnie tego oczekujemy od państwa w celu prawidłowego funkcjonowania jako społeczeństwo.

Pierwszy czynnik, który chcę omówić - to strategia systemu bezpieczeństwa społecznego państwa.

Bezpieczeństwo społeczne Polski to taki stan życia społecznego w państwie, w którym stosunek człowieka do społeczeństwa oparty jest na zasadach wynikających z istoty ludzkiej i natury osoby ludzkiej oraz społeczeństwa.

Do ważnych interesów narodowych Polski należy zagwarantowanie trwałego i zrównoważonego rozwoju cywilizacyjnego oraz gospodarczego kraju, stworzenie warunków do wzrostu dobrobytu społeczeństwa, do rozwoju nauki i techniki. Nadrzędnym celem jest

działanie państwa w dziedzinie szybkiej i odczuwalnej poprawy jakości życia obywateli. Wymaga to prowadzenia aktywnej polityki społecznej – przede wszystkim radykalnego ograniczenia sfery ubóstwa i zmniejszenia obszarów wykluczenia społecznego poprzez wzrost realnych dochodów wszystkich grup społecznych oraz zmniejszenie stopy bezrobocia.

Aktywna polityka społeczna powinna zmierzać do zapewnienia wzrostu bezpieczeństwa socjalnego obywateli. Priorytetem w tym zakresie jest przede wszystkim wzrost zatrudnienia, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji grup społecznych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, wzrost integracji społecznej i doskonalenie systemu zabezpieczenia społecznego, niwelowanie różnic cywilizacyjnych pomiędzy miastem i wsią, przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom demograficznym oraz migracji młodego pokolenia.

Nadrzędnym celem działań państwa w dziedzinie bezpieczeństwa społecznego jest utrzymanie zdolności do reagowania- odpowiednio do zaistniałej sytuacji.

Strategię systemu bezpieczeństwa społecznego państwa oceniamy na 5 pkt.

Drugi czynnik to strategia likwidacji bezrobocia.

Od 1990 roku na polskim rynku obserwuje się nowe zjawisko – bezrobocie. W myśl ustawy o zatrudnieniu i bezrobociu, bezrobotny to osoba zdolna do pracy i gotowa do podjęcia w ramach stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy i pozostająca bez pracy i nieucząca się w szkole.

Analizując strukturę bezrobocia w Polsce, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo społeczne można stwierdzić, że najbardziej zagrożone tym zjawiskiem są robotnicy, osoby z wykształceniem podstawowym lub zawodowym, młodzież i kobiety. Mimo, że zjawisko to obejmuje młodych ludzi w różnym wieku, szczególnie dotkliwe jest dla ludzi młodych.

Bezrobocie to przede wszystkim problem ekonomiczny, społeczny i moralny.

Dobre wykształcenie jest szansą na znalezienie dobrze płatnej pracy i likwidacji bezrobocia. Inwestycje w kwalifikacje człowieka okazują się najtańszym sposobem podnoszenia poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia rozwoju gospodarczego.

Likwidacja bezrobocia w Polsce zależy od skoordynowanego działania na dwóch równoległych płaszczyznach: 1 - ograniczenia procesu likwidacji miejsc pracy w gospodarce (zwolnienie i wydłużenie go w czasie) 2 - pobudzania rynku do zwiększania zatrudnienia. Istnienie i wysokość bezrobocia zależy od dwóch równoległych procesów w gospodarce kraju. Chodzi o dwie prędkości - ilości nowych miejsc pracy tworzonych przez jednych pracodawców oraz ilości miejsc pracy likwidowanych przez innych pracodawców w tym samym czasie.

Patrząc na naszą gospodarkę nietrudno zauważyć, że podczas gdy wielu małych i średnich przedsiębiorców (w większości mowa o polskich firmach) z trudem krok po kroku rozwija się tworząc nowe miejsca pracy - to z drugiej strony w tym samym czasie duże przedsiębiorstwa i to najczęściej te które zostały już sprywatyzowane, potrafią jednym pociągnięciem zwolnić ogromną masę ludzi dodając do armii bezrobotnych kolejne rzesze ludzi. Jeżeli wiemy, ile kosztuje utworzenie nowego miejsca pracy z jednej strony, a z drugiej widzimy z jaką łatwością tzw. inwestorzy kapitałowi, a teraz właściciele zwalniają setki ludzi, to nie możemy tego tolerować.

Tworzenie bezrobocia to ogromne koszty społeczne. Tworzenie masowego bezrobocia poprzez grupowe zwolnienia jest kosztem rozciągniętym w czasie. Nie stać nas, aby z jednej strony obniżać przedsiębiorstwom podatek dochodowy i zwalniać inwestorów z wielu świadczeń fiskalnych, a z drugiej strony dodatkowo ponosić koszty tworzonego przez niektóre z nich masowego bezrobocia. Płacić koszty winien ten, kto je tworzy.

Program likwidacji bezrobocia zakłada wiele środków i instrumentów, które mają pobudzić popyt wewnętrzny i skłonić rynek do zwiększania zatrudnienia. Stworzenie pozytywnego programu tworzenia miejsc pracy zakłada wykorzystanie instrumentów polityki budżetowej i fiskalnej. Wydatki państwa muszą być poparte rachunkiem potwierdzającym zabezpieczenie środków. Wzrost popytu wewnętrznego zakłada, oprócz pobudzenia produkcji krajowej, także odpowiednie zwiększenie importu inwestycyjnego przy jednoczesnym ograniczaniu importu konsumpcyjnego. Nie możemy pozwolić sobie na eksport miejsc pracy za granicę dopóki nie zlikwidujemy bezrobocia w kraju.

Oprócz szerokiego użycia narzędzi polityki fiskalnej realizacja tego programu wymaga dostosowania polityki monetarnej państwa, a zwłaszcza odpowiedniego dostosowania polityki stopy procentowej tak, aby nie naruszając makroekonomicznych wskaźników rozwoju państwa zrealizować zasadniczy cel – a więc osiągnięcie optymalnego zatrudnienia.

Polityka pieniężna państwa musi mieć cel prospołeczny, to znaczy wspomagać wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy, przy kontrolowanej inflacji. Nie może być to jednak polityka prowadzona pod dyktando sztywnych wskaźników narzuconych przez zewnętrzne umowy. Ostatnie 10 lat pokazało, że mechaniczne zbijanie inflacji do zera doprowadziło nas do wielkiego strukturalnego bezrobocia. Cele gospodarcze państwa muszą czemuś służyć - przede wszystkim społeczeństwu.

Strategię likwidacji bezrobocia oceniliśmy na 4 pkt.

Trzecim czynnikiem jest strategia edukacji społeczeństwa

W celu zapewnienia bezpieczeństwa społecznego Polska dąży do budowy społeczeństwa opartego na wiedzy. W tym celu zabiega o wysoką jakość kształcenia na wszystkich szczeblach systemu edukacyjnego, podniesienia wiedzy ogólnej w społeczeństwie, jak również o dalszy rozwój nauczania specjalistycznego, upowszechnianie wśród obywateli innowacyjności i nowych technologii, a także wspieranie badań naukowych. Państwo dąży do stworzenia systemu szkolnictwa wyższego, a zwłaszcza jego powiązanie z rynkiem pracy, kierunkami rozwoju gospodarki oraz potrzebami administracji publicznej.

Celem głównym rozwoju edukacji w Polsce jest podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, tak by wykształcenie co najmniej średnie stało się bardziej powszechne- 70% w grupie wiekowej 25-45 lat w 2013 roku, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia.

Podstawowe zadania, jakie stoją przed polskim systemem edukacji, to:

w oświacie:

- wyrównywanie szans edukacyjnych,
- przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej,
- dostosowanie treści i sposobów nauczania do możliwości ucznia/ wychowanka oraz wymogów zmieniającego się współczesnego świata,
- poprawa efektywności zarządzania poprzez, m.in. precyzyjne określenie zakresu kompetencji administracji rządowej i samorządowej oraz dyrektorów szkół i placówek i zespołów nauczycielskich,

- poprawa efektywności systemu kształcenia, doskonalenia oraz zatrudniania nauczycieli.

w szkolnictwie wyższym:

- usprawnienie zarządzaniem szkół wyższych (przy zachowaniu ich autonomii), z wykorzystaniem najlepszych praktyk stosowanych w gospodarce,
- wprowadzenie zmian w systemie finansowania szkolnictwa wyższego,
- podnoszenie jakości i upowszechnianie nowoczesnych metod kształcenia,
- zwiększenie współpracy między szkołami wyższymi a gospodarką,
- otwarcie szkół wyższych na kształcenie ustawiczne,
- umiędzynarodowienie studiów wyższych- budowa Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego.

Główne kierunki strategii edukacji to:

- kształtowanie postaw proedukacyjnych obywateli,
- upowszechnianie kształcenia ustawicznego związanego z nabywaniem i doskonaleniem kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji (np. technologie informacyjne, języki obce),
- zbudowanie przejrzystego systemu kwalifikacji zawodowych,
- zbudowanie systemu uznawania kwalifikacji zawodowych uzyskanych poza systemem poprzez certyfikację (uznanie formalne), oraz uznanie w praktyce (przez pracodawców),
- priorytetowe traktowanie ludzi starszych i o niskich kwalifikacjach (podtrzymywanie aktywności zawodowej) oraz ludzi młodych, także po studiach wyższych,
- wprowadzenie efektywnych mechanizmów współfinansowania kosztów kształcenia ustawicznego ze środków publicznych i prywatnych.
- Upowszechnianie edukacji przedszkolnej i obowiązek szkolny.
- Zwiększenie dostępu do edukacji przedszkolnej i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci.

W obrębie tego działania realizowane będą następujące zadania:

- wprowadzenie nowych form organizacyjnych wychowania przedszkolnego: filie przedszkoli, grupy przedszkolne (dla dzieci w wieku 3-4 lat grupa nie większa niż 10 dzieci),

prowadzone przez jednego nauczyciela, możliwość indywidualnych zajęć dla dzieci, które nie mogą uczęszczać do przedszkola,

- samodzielne grupy przedszkolne tworzone przez gminy w miejscu możliwie najbliższym miejscu zamieszkania dzieci, na wniosek rodziców oraz po zapewnieniu przez nich warunków lokalowych do prowadzenia zajęć,

- objęcie dzieci 5-letnich obowiązkowym wychowaniem przedszkolnym,

- obniżenie wieku obowiązku szkolnego do 6 lat.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa społecznego planuje się stworzenie nowego modelu funkcjonowania szkoły .

Współczesna szkoła nie może ograniczać się wyłącznie do prowadzenia lekcji, ponieważ staje się bezbronna wobec współczesnych warunków i potrzeb edukacyjnych.

Konieczne jest zatem rozszerzenie jej zadań o:

-* stworzenie możliwości odrabiania lekcji pod opieką nauczyciela,

-* uczestnictwo w różnych formach zajęć wyrównawczych oraz dostęp do biblioteki czy pracowni komputerowej w godzinach popołudniowych,

-* ofertę zagospodarowania czasu wolnego uczniów (różnorodne zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne),

-* wspieranie i motywowanie rozwoju zainteresowań oraz udzielanie pomocy uczniom wybitnie uzdolnionym,

-* wzmocnienie roli szkoły jako lokalnego centrum kultury, kształcenia ustawicznego i aktywności obywatelskiej.

Istotne w funkcjonowaniu szkoły jest także skupienie uwagi na wychowaniu traktowanym integralnie z edukacją- opartym nie tylko na różnorodnych programach profilaktycznych, ale także na zasadzie kształtowania wśród uczniów poczucia odpowiedzialności – świadomości konieczności ponoszenia konsekwencji wszelkich własnych decyzji.

Strategię edukacji społeczeństwa oceniliśmy na 7 pkt.

Czwartym czynnikiem jest strategia prorodzinna w tym podtrzymywanie rozwoju demograficznego.

Zasadniczym celem polityki prorodzinnej jest poprawa kondycji polskich rodzin, ich wzmocnienie oraz zachęcanie do powstawania nowych. Realizacja takiej polityki polega na zapewnieniu równych szans kobiet i mężczyzn, poprawa sytuacji materialnej rodzin oraz możliwości ich rozwoju, czemu służy wspieranie edukacji młodzieży, szczególnie z małych miejscowości oraz terenów wiejskich, zapewnienie pełnego dostępu do opieki medycznej oraz wprowadzenie rozwiązań odwracających negatywne tendencje demograficzne w społeczeństwie polskim.

Nadrzędnym celem polityki społecznej jest osiągnięcie porównywalnych z europejskimi standardów życia, obejmujących równy dostęp do praw społecznych, poprawę warunków funkcjonowania rodzin oraz wspieranie grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Do realizacji tego celu konieczne jest rozwijanie prozatrudnieniowej polityki rynku pracy na szczeblu regionalnym i lokalnym, wspieranej przez aktywną realizację sektorowych i regionalnych programów operacyjnych oraz właściwe wykorzystanie funduszy strukturalnych Europejskiego Funduszu Społecznego. Niezbędne jest kierowanie polityki zatrudnienia opartej na dostosowywaniu wzrastającego poziomu wykształcenia i kwalifikacji do bieżących potrzeb rynku pracy, prowadzenie selektywnej polityki migracyjnej, wykorzystanie funduszy strukturalnych na doskonalenie zawodowe, wspieranie przedsiębiorczości i inwestowania w kapitał ludzki. Priorytetem polityki społecznej jest rozwój i utrzymanie efektywnego systemu emerytalnego, gwarantującego możliwości wypłaty godziwych świadczeń ubezpieczeniowych.

Najważniejszym podmiotem kształtującym kierunki polityki rodzinnej jest państwo. Jego naturalnym partnerem w prowadzeniu polityki na rzecz rodziny są samorzady i organizacje pozarządowe, w tym wyznaniowe.

Wśród podmiotów państwowych (ministerstw, agencji rządowych) szczególna rola przypada Pełnomocnikowi Rządu ds. Rodziny.

Zadania, które finansuje i za które odpowiada Pełnomocnik ds. Rodziny to:

- przeciwdziałanie i pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, wychowawczych i adaptacyjnych ,

- ograniczenie strefy ubóstwa, wsparcie informacyjne i prawne dla rodzin emigrantów oraz mniejszości polskich (zwłaszcza na Wschodzie).

Program polityki prorodzinnej stanowi w dużej części połączenie elementów częściowych programów rządowych, podporządkowanych programom polityki gospodarczo-finansowej, uzupełnionych o programy i działania o charakterze ideowo-wychowawczym. Kompleksowość działań na rzecz rodziny uzależniona jest przede wszystkim od istnienia programów resortowych w tych dziedzinach, które mają wpływ na kondycję polskich rodzin.

Resort pracy i polityki społecznej chce utworzenia w Polsce nowych darmowych żłobków i przedszkoli, wprowadzenia żywienia dzieci, zwiększenia liczby zajęć pozalekcyjnych i opieki pedagogicznej. Polityka prorodzinna rządu powinna być odważna. Wyższe zasiłki rodzinne, niższe podatki dla rodzin wychowujących dzieci i dłuższe urlopy macierzyńskie to niektóre z inicjatyw rządowych, które mają zachęcić młodych do posiadania dzieci. Warto skorzystać z rozwiązań hiszpańskiej Karty Rodziny szczególnie w zakresie rozliczania opłat za media, które w polskich realiach stanowią znaczny udział w budżecie gospodarstw domowych..

Warto również pamiętać o takich zadaniach polityki prorodzinnej jak wsparcie roli rodziców, która nie kończy się z chwilą urodzenia dziecka. Uproszczenie przepisów dotyczących tworzenia małych przedszkoli będzie pomocne szczególnie w terenie wiejskim oraz pozwoli na obniżenie kosztów wychowania.

W szczególności pomoc kierowana jest do rodzin wielodzietnych, niepełnych, z osobami niepełnosprawnymi, starszymi oraz przewlekle chorymi. Obecnie jest wiele świadczeń socjalnych adresowanych do rodziny w różnych fazach jej rozwoju. Ocena tych świadczeń pozwoli przystąpić do konstrukcji sieci socjalnej, uwzględniającej zarówno potrzeby społeczne, jak i możliwości finansowe państwa. Część obecnie realizowanych świadczeń będzie dość istotnie zmodyfikowana. Zweryfikowane zostaną zarówno zakres, jak i wysokość świadczeń pieniężnych oraz rzeczowych.”

Strategię prorodzinną w tym podtrzymywanie rozwoju demograficznego oceniliśmy na 6 pkt.

Piątym czynnikiem jest współistnienie w państwie mniejszości narodowych.

Mniejszość narodowa jest to oddzielna, wspólnotowa grupa różniąca się od pozostałych mieszkańców kraju pochodzeniem, czemu może towarzyszyć odrębność językowa, kulturalna, religijna. Mniejszość narodowa może zamieszkiwać określony teren lub być rozproszona po całym państwie, mieć wykształcone poczucie odrębności, posiadać autonomię lub spotykać się z dyskryminacją i prześladowaniem. Prawo międzynarodowe nie wykształciło powszechnie akceptowanej definicji mniejszości narodowej. Akty prawne uchwalane w celu stworzenia kompleksowego systemu ochrony mniejszości narodowych nie zawsze zawierają definicję kategorii osób, do których się odnoszą. Często za mniejszości narodowe uznaje się te grupy, które identyfikują się z narodem tworzącym niezależne państwo, jak przykładowo w Polsce: Niemcy, Czesi, Białorusini, Ukraińcy, Litwini, Żydzi czy Ormianie. Pozostałe zbiorowości określa się zazwyczaj mianem mniejszości etnicznej, np. Romowie w Polsce.

Kwestia ochrony mniejszości narodowych jest jednym z najtrudniejszych zagadnień praw człowieka, może się bowiem wiązać z poczuciem zagrożenia integralności państwa, szczególnie jeśli mniejszości narodowe zamieszkują terytorium przyległe do państwa reprezentującego ten sam naród (dlatego prawo ich dotyczące nie znalazło się w Karcie ONZ ani w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka).

Konstytucja RP gwarantuje obywatelom polskim należącym do mniejszości narodowych i etnicznych wolność zachowania i rozwoju własnego języka, religii, obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury. Z kolei ordynacja wyborcza do sejmu RP gwarantuje mniejszościom reprezentację polityczną (zarejestrowane organizacje mniejszości narodowych, zwolnione są z wymogu przekroczenia 5 proc. progę wyborczego).

Na szczególną uwagę zasługuje ustawa „O mniejszościach narodowych i etnicznych” oraz ustawa o „Języku regionalnym”, w której zostały zdefiniowane i wymienione mniejszości narodowe i etniczne występujące w Polsce. W ustawie wyróżniono 9 mniejszości narodowych zamieszkujących na terenie Polski: białoruską, litewską, niemiecką, ormiańską, rosyjską, słowacką, ukraińską i żydowską.

Wszyscy dyskryminowani ze względów etnicznych lub rasowych w Polsce objęci są odpowiednimi rozporządzeniami broniącymi przed dyskryminacją. Najważniejszym aktem, który zakazuje dyskryminacji mniejszości narodowych, jest Konstytucja RP, która zapewnia mniejszościom narodowym prawo do tworzenia własnych instytucji służących ochronie tożsamości religijnej.

Jednym z najważniejszych elementów służących podtrzymaniu tożsamości narodowej jest oświata. W ustawie o systemie oświaty i odrębnym rozporządzeniu MEN, określił, że przedszkola i szkoły publiczne powinny zapewnić uczniom należącym do mniejszości narodowych warunki umożliwiające podtrzymywanie i rozwijanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej oraz własnej historii i kultury.

Mniejszości narodowe w Polsce posiadają przywileje i prawa, o które trudno Polakom w sąsiednich państwach. Mniejszości niemiecka, białoruska czy litewska w Polsce, oprócz praw politycznych, corocznie otrzymują dotacje z budżetu na działalność kulturalną, wydawniczą, oświatową. Przykładowo w przyszłorocznym budżecie resortu edukacji środki na dotacje oświatowe dla mniejszości wzrosną o 42 proc., podczas gdy dla polskich samorządów tylko o 4 proc. Tymczasem Polacy w Niemczech nie są nawet uznawani za mniejszość narodową i podobnie jak na Białorusi czy Litwie budżet Niemiec nie przeznaczają dla nich żadnych kwot.

W polskim budżecie największe środki na mniejszości narodowe zostały przeznaczone w ramach Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu w postaci subwencji oświatowych. W Polsce jest 620 szkół i placówek z dodatkowym językiem mniejszości narodowych, do których uczęszczało w zeszłym roku szkolnym 41.905 uczniów. System dotacji oświatowych przewiduje, że za samą przynależność do mniejszości należy się zwiększenie zwyczajowej dotacji na jednego ucznia o 20 proc. a nawet 50 proc., jeśli liczba uczniów w szkole nie przekracza 42. Ze wstępnych przewidywań przyszłorocznego budżetu wynika, że kwota ta w sytuacji ogólnych cięć budżetowych wzrośnie o około 42 proc. i wyniesie prawie 25 mln zł. Dla porównania subwencja oświatowa dla polskich dzieci wzrośnie o 4 %.

Również podręczniki szkolne dla tych uczniów finansowane są z budżetu polskiego resortu edukacji. Oprócz tego resort edukacji postanowił przeznaczyć około 500 tys. zł na aktywizowanie dzieci cygańskich. O tej ostatniej mniejszości nie zapomniało też Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. W projekcie ustawy budżetowej przeznaczono 2 mln zł na aktywizację społeczności cygańskiej w województwie małopolskim. Pilotażowy program obejmuje sprawy edukacji, zdrowia, walki z bezrobociem, czy upowszechniania wiadomości o kulturze tej mniejszości.

strategię współistnienia w państwie mniejszości narodowych oceniliśmy na 7 pkt.

Szóstym czynnikiem jest strategia wyznaniowa państwa

W Polsce istnieje wolność wyznania. Państwo w żaden sposób nie narzuca swoim obywatelom Religii. Większość Polaków należy do jednego z następujących kościołów chrześcijańskich:

- katolickiego,
- protestanckiego,
- prawosławnego.

Stosunek Państwa Polskiego do Kościoła rzymskokatolickiego określa art. 114 Konstytucji „Wyznanie rzymskokatolickie” będące religią przeważającej większości narodu, zajmuje w Państwie naczelne stanowisko wśród równouprawnionych wyznań.

Kościół Rzymskokatolicki rządzi się własnymi prawami. Stosunek Państwa do Kościoła jest określony na podstawie układu ze Stolicą Apostolską, który podlega ratyfikacji”.

Kościół żyje dla państwa, a państwo Polskie opiera się na Kościele - to fundamentalna prawda.

Badania opinii publicznej niezmiennie potwierdzają, że Kościół katolicki w Polsce ciągle cieszy się wielkim zaufaniem społecznym i stanowi jedną z najbardziej wiarygodnych instytucji. W jego kierunku, zwłaszcza w czasach trudnych, zwracają się z nadzieją nie tylko katolicy, ale wszyscy, dla których ważne jest zachowanie prawdziwej wspólnoty i tożsamości narodowej. Dzieje się tak dlatego, że w ciągu wieków Kościół swoim świadectwem i postawą uwiarygodnił siebie. Jego związek z narodem był zawsze prawdziwy i trwały. W kontaktach z władzami państwowymi Episkopat stoi na stanowisku wzajemnego poszanowania i konieczności współpracy dla dobra społeczeństwa i kraju.

Państwo w zupełności utożsamione jest z zakresem władzy religijnej i religią realizującą swoje cele i zadania poprzez żywioł i instytucje państwa - taka współzależność prowadzi do zjawiska państwa wyznaniowego. W takim państwie, siłą rzeczy obywatel nie korzysta z pełni praw w związku ze swoją przynależnością religijną lub religijnością. Religijna odmienność albo pociąga za sobą różnego rodzaju ostracyzm obywatelski, aż po zamknięcie "odmieńców" w getcie, albo oznacza, że życie w zgodzie z własnym poglądem religijnym zaczyna się wtedy, gdy uczyni się zadość wymaganiom religii panującej, państwowej, a więc też wprost - i wymaganiom państwa. W konflikcie pomiędzy sprawami Kościoła i wymogami religii państwowej, sędzią staje się więc racja państwowa.

Skarb Państwa finansuje częściowo działalność kościół i związków wyznaniowych w Polsce. Największe dotacje są przekazywane na Kościół katolicki.

Strategię wyznaniową państwa oceniliśmy na 7 pkt.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

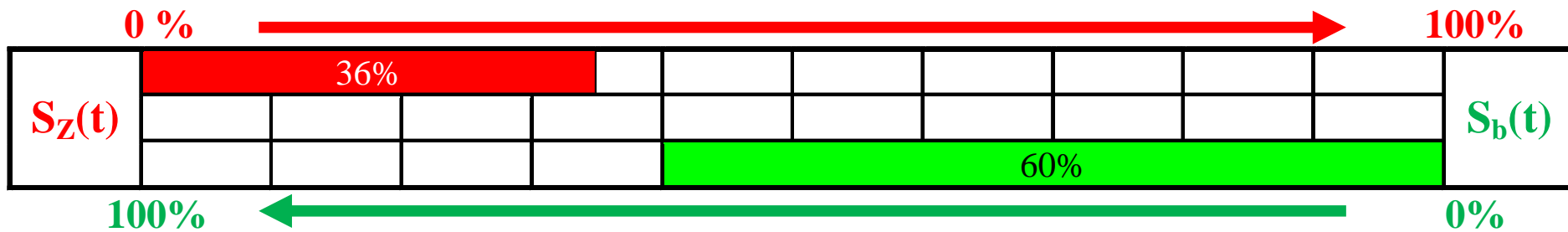
UWAGA:

WYNIKI BADAŃ ZASPOŁÓW EKSPERCKICH OCENIAJĄCYCH STAN ZAGROŻENIA I
BEZPIECZEŃSTWA **SPOŁECZNEGO** RP ZOSTAŁY ZAPREZENTOWANE W TABELI
OCENOWEJ NR 3 ORAZ NA DWÓCH SCHEMATACH NR 8 I NR 9.

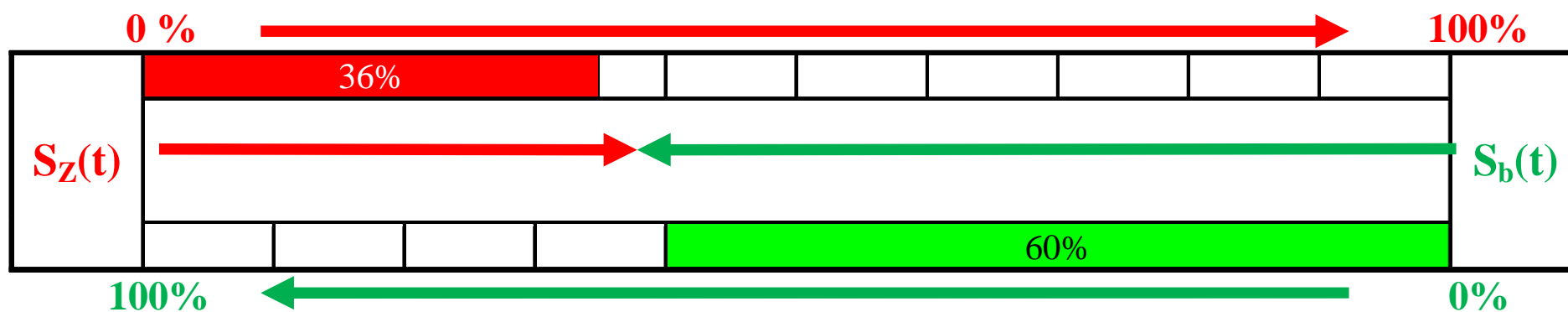
OCENA SPOŁECZNEGO ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA POLSKI

CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA SPOŁECZNEGO ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA POLSKI	CZYNNIKI POZYTYWNE WPLYWAJĄCE NA STAN SPOŁECZNEGO BEZPIECZEŃSTWA POLSKI	OCENA POTENCJAŁÓW BEZPIECZEŃSTWA I ZAGROŻENIA POLSKI W SKALI (1-10)									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA SPOŁECZNEGO ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA POLSKI	Posiadanie oraz efektywność funkcjonowania systemu bezpieczeństwa społecznego państwa (polityka społeczna władz naczelných, centralnych i terytorialnych, struktury wykonawcze)			6			5				
	Polityka i strategia likwidacji bezrobocia					5	4				
	Polityka i strategia edukacji społeczeństwa				7	6					
	Polityka i strategia prorodzinna w tym podtrzymywanie rozwoju demograficznego					6	5				
	Polityka i strategia współistnienia w państwie mniejszości narodowych		9		7						
	Polityka i strategia wyznaniowa państwa	10			7						
	ŚREDNIA OCEN CZĄSTKOWYCH SPOŁECZNEGO BEZPIECZEŃSTWA POLSKI	$P^S(t) = \sum_{i=1}^6 \Delta Z : 6 = 3,6$					$P^S_B(t) = \sum_{i=1}^6 \Delta B : 6 = 6$				
	PROCENTOWY WSKAŹNIK SPOŁECZNEGO BEZPIECZEŃSTWA POLSKI	$W^S_Z(t) = P^S(t) \times 10 = 36\%$					$W^S_B(t) = P^S(t) \times 10 = 60\%$				

POTENCJAŁ SPOŁECZNEGO ZAGROŻENIA RP I BEZPIECZEŃSTWA RP PRZED BURZĄ MÓZGÓW

POTENCJAŁ SPOŁECZNEGO ZAGROŻENIA RP I BEZPIECZEŃSTWA RP PO BURZY MÓZGÓW

12. OCENA EKOLOGICZNEGO ZAGROŻENIA RP

Nazywam się Rafał Płóciennik, jestem studentem II roku na Wydziale Administracji o kierunku Bezpieczeństwo Wewnętrzne w WSGE w Józefowie. Zespół który reprezentuję po zastosowaniu metody eksperckiej i burzy mózgów ocenił stan zagrożenia ekologicznego w Polsce.

Naszą ocenę wydaliśmy w oparciu o sześć wybranych czynników.

Jak państwo wiecie w połowie grudnia ubiegłego roku zakończył się szczyt klimatyczny organizowany przez ONZ w Kopenhadze. Omawiano na nim zagrożenia wynikające z działalności człowieka na klimat ogólnosiwiatowy. Przedstawiciele naszego kraju również tam byli.

Niestety szczyt okazał się fiaskiem. Nie doszło do podpisania umów, w których zawarte były by ustalenia o środkach i przedsięwzięciach dla ratowania i przeciwdziałania niszczeniu klimatu. Górę wzięły pieniądze a nie środowisko naturalne. Bogate kraje, które są największymi trucicielami, wolą płacić kary za nie ekologiczne przedsięwzięcia niż inwestować w nowe czyste technologie. O ironio - kraje biedne, które chciałyby coś zrobić na rzecz czystego klimatu, a niektóre w walce o swoje istnienie, nie mają na to środków.

Skupmy się jednak na czynnikach zagrażających ekologii naszego kraju.

Pierwszy czynnik określony jako: posiadanie oraz efektywność funkcjonowania systemu bezpieczeństwa ekologicznego państwa tj. polityka, strategia władz naczelných, centralnych i terytorialnych oraz struktury wykonawcze.

Polska, będąc członkiem UE, swoją politykę ekologiczną oparła w głównej mierze na dyrektywach UE. Nie posiadamy własnego, jednolitego i spójnego systemu bezpieczeństwa ekologicznego. W obliczu zagrożenia nie mamy strategii bezpieczeństwa kraju. Mnogość aktów prawnych zarówno krajowych jak i unijnych wpływa niekorzystnie na realizację zadań i zaleceń dotyczących środowiska naturalnego.

Realizacja wytycznych związanych z ekologią wymaga współpracy międzyresortowej. Zależy też od podejmowania działań przez podmioty gospodarcze z różnych sektorów gospodarki oraz administracji rządowej i samorządowej na wszystkich szczeblach. Niestety współpraca ta nie przebiega tak, jak byśmy tego sobie życzyli z widocznym wpływem na polepszenie ekologii naszego kraju.

Czynnik ten oceniliśmy na 6 pkt.

Drugi czynnik określony jako: polityka i strategia ekologicznego utrzymania wód śródlądowych i morskich.

Wody śródlądowe (a co za tym idzie i morskie) w Polsce są zanieczyszczone oraz skażone w wyniku działalności człowieka.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń wód śródlądowych są ścieki komunalne i przemysłowe zrzucane bezpośrednio do zbiorników wodnych. W naszym kraju brak jest odpowiedniej ilości oczyszczalni ścieków, żeby w 100% przywrócić do ekosystemu stan pierwotny wody wykorzystywanej w gospodarce.

Ważnym problemem jest wykorzystywanie w rolnictwie nawozów sztucznych oraz środków ochrony roślin. Substancje te przedostają się do gleby a następnie z biegiem czasu do wód gruntowych.

Wykorzystanie wody w przemyśle jako chłodziwo a następnie zrzut zużytej wody bezpośrednio do zbiorników wodnych. Powoduje to podwyższenie ogólnej temperatury wody co nie pozostaje bez wpływu na biocenozę. W połączeniu z substancjami takimi jak azotany i fosforany powoduje nadmierny rozrost roślinności wodnej oraz przybrzeżnej.

Kwaśne deszcze to również duże zagrożenie dla jakości wody w ekosystemie. Woda skażona wysoko w atmosferze przez gazy i pyły z terenów wysoko uprzemysłowionych może zostać przeniesiona nad dziesiątki kilometrów a następnie jako opad atmosferyczny skazić glebę i zbiorniki wodne.

Transport wodny oraz drogi występujące w pobliżu zbiorników wodnych przyczyniają się do wzrostu zanieczyszczeń i skażenia wody związkami ołowiu i tlenkami azotu.

Czynnik ten określiliśmy na 7 pkt.

Trzeci czynnik określony jako: polityka i strategia ekologicznego utrzymania gleby

Gleba w naszym kraju narażona jest na działanie szkodliwych związków poprzez kilka czynników.

Gleba jest bardzo ważnym środowiskiem życia na Ziemi, jest dynamicznym tworem przyrody stanowiącym powierzchniową warstwę lądów. To w niej żyją organizmy rozkładające i mineralizujące resztki obumarłych roślin i zwierząt.

W przeciwieństwie do zanieczyszczeń powietrza i wody, zanieczyszczenia gleby zalegają w niej bardzo długo nawet setki lat. Jest to tym bardziej groźne, że gleba przyjmuje zanieczyszczenia z powietrza opadające na nią wraz z deszczem oraz zanieczyszczenia

spływające do niej z wód.

Jak już wspomniałem do gleby dostają się zanieczyszczenia z powietrza i wód śródlądowych, część z nich opada na glebę jako kwaśne deszcze, inne w postaci suchego opadu. W efekcie następuje duże nasilenie procesu zakwaszania gleb, które prowadzi do zwiększonego wymywania z gleby składników pokarmowych, takich jak wapń, magnez czy potas. Zwiększa się także w roztworze glebowym ilość trujących metali, w tym głównie aluminium, w konsekwencji degradacja gleb powoduje zmniejszenie ich urodzajności i skażenie żywności, zwłaszcza metalami ciężkimi. Właśnie na glebach kwaśnych metale ciężkie są łatwiej dostępne dla roślin i kumulują się w ich komórkach. Spożywanie takich roślin jest szkodliwe dla zwierząt, w tym też i dla człowieka a u wielu gatunków zwierząt, np. łosi, saren, zajęcy obserwuje się zwiększoną zawartość kadmu w wątrobie i nerkach. W wypadku człowieka spożywanie roślin z zawartością metali ciężkich jest również szkodliwe dla zdrowia, a nawet dla życia. Dlatego należy zrezygnować z uprawy roślin przeznaczonych do spożycia w pobliżu dróg o dużym natężeniu ruchu, składowisk odpadów oraz w sąsiedztwie zakładów przemysłowych, szczególnie hut miedzi, cynku i ołowiu.

Innym źródłem zanieczyszczenia gleb jest nieodpowiednie nawożenie mineralne. Nadmiar nawozów działa szkodliwie na glebę i na organizmy w niej żyjące, narusza równowagę między naturalnymi składnikami gleby, może prowadzić do zasolenia, zakwaszenia, nadmiernego wzrostu zawartości związków azotu i fosforu. Przy intensywnej uprawie roślin może dochodzić do tzw. zmęczenia gleby, które objawia się dużym spadkiem plonów i pogorszeniem ich jakości. Następuje ograniczenie pobierania przez rośliny substancji pokarmowych z gleby oraz zmniejszenie ich odporności na choroby.

Do podstawowych form degradacji gleby zalicza się również erozję. Upraszczając, można powiedzieć, że jest to proces niszczenia powierzchni skorupy ziemskiej wywołany przez wiatr, wodę i lodowce. Dwa główne jej typy to erozja wodna, spowodowana głównie przez opady atmosferyczne, i erozja wietrzna, wywołana przez wiatr. Erozja doprowadza do zmniejszenia w glebie zawartości materii organicznej i substancji pokarmowych, a także do pogorszenia jej struktury. Dlatego wycinanie lasów, zwiększanie terenów pól uprawnych, przeznaczanie nieodpowiednich obszarów pod uprawę (stoków silnie nachylonych), niewłaściwa orka wzdłuż stoków, nadmierne wypasanie bydła i owiec to tylko niektóre przyczyny erozji. Wymienione zagrożenia gleby mogą być przyczyną utraty środowiska życia dla wielu roślin i zwierząt, a w konsekwencji ich zagłady, powodują także zaburzenia w funkcjonowaniu ekosystemów, zakłócając równowagę biologiczną.

Czynnik ten określiliśmy na 7pkt.

Czwarty czynnik określony jako: polityka i strategia ekologicznego utrzymania powietrza.

Głównym czynnikiem zagrażającym jakości powietrza jest spalanie paliw kopalnych takich jak węgiel i ropa naftowa. Węgiel jest najczęściej występującym surowcem wykorzystywanym do wytworzenia energii elektrycznej oraz zasilenia sieci ciepłowniczych w miastach. Nadal pozostaje głównym surowcem grzewczym na terenach wiejskich. Źródłem emisji zanieczyszczeń podstawowych są przede wszystkim emitery elektrowni zawodowych i przemysłowych (tzw. **emisja wysoka**), ale także sektor komunalno-bytowy: lokalne kotłownie, zakłady usługowe oraz gospodarstwa indywidualne (tzw. **emisja niska**).

Zanieczyszczenia, emitowane z wysokich kominów przenoszone, są na duże odległości i rozpraszane na znacznych obszarach, powodując podwyższenie ogólnego poziomu tła w skali całego kraju. Mają one natomiast stosunkowo ograniczony wpływ na jakość powietrza w miastach, gdzie większą rolę odgrywają małe, ale liczne obiekty zlokalizowane częstokroć w zamieszkałych rejonach miast, w bezpośrednim sąsiedztwie zwartej zabudowy mieszkaniowej. Źródła te emitują również specyficzne substancje podczas niepełnego spalania paliw w przestarzałych typach kotłów lub w paleniskach indywidualnych, stanowiąc w niektórych miastach poważny problem. Przemianom społeczno-gospodarczym zachodzącym w ostatnich latach w Polsce towarzyszy równie dynamiczny wzrost liczby pojazdów poruszających się po drogach naszego kraju. Tak szybkiemu rozwojowi motoryzacji nie towarzyszy równie szybka rozbudowa sieci dróg oraz skuteczne i wyprzedzające działania usprawniające organizację ruchu. Stały wzrost natężenia ruchu pojazdów, szczególnie widoczny w dużych aglomeracjach miejskich, powoduje w tej sytuacji coraz częstsze tworzenie się korków ulicznych i w efekcie wzrost emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych (głównie **tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów, związków ołowiu oraz sadzy**). Podwyższone stężenia zanieczyszczeń powietrza (np. tlenków azotu) rejestruje się zwłaszcza przy przelotowych szlakach komunikacyjnych, a szczególnie w miejscach, gdzie lokalne warunki zabudowy ulic uniemożliwiają szybkie rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń, np. w rejonach o wysokiej zwartej zabudowie tworzącej "kaniony" uliczne. Szacuje się, że w dużych aglomeracjach miejskich Europy żyje 70-80% jej mieszkańców.

Ze względu na wielkość i charakter emisji z pojazdów, warunki lokalne utrudniające szybkie przewietrzanie ulic oraz stale zwiększającą się liczbę samochodów, odsetek ludzi narażonych na szkodliwe oddziaływanie toksycznych składników spalin samochodowych jest ciągle bardzo duży.

Utrzymujący się na świecie od wielu lat, wysoki popyt na ofertę przemysłu motoryzacyjnego powoduje, że zanieczyszczenie powietrza w miastach powodowane przez źródła mobilne stało się jednym z głównych i nierozwiązanych jak dotąd problemów. W coraz większym stopniu dotyczy to również Polski, mimo iż rejestrowane stężenia typowych zanieczyszczeń komunikacyjnych takich jak tlenek węgla są w naszych miastach ciągle niższe niż w dużych aglomeracjach europejskich.

Należy podkreślić, że zanieczyszczenia emitowane przez pojazdy nie tylko bezpośrednio pogarszają jakość powietrza w rejonach z intensywnym ruchem drogowym, ale także biorą udział w reakcjach fotochemicznych zachodzących w atmosferze, wpływając na wzrost stężeń ozonu w warstwie troposferycznej. Skutkiem tego stopniowo rośnie udział nowych samochodów w ogólnej ilości zarejestrowanych pojazdów, co w konsekwencji powoduje między innymi zmianę struktury zużywanych benzyn na korzyść benzyn bezołowiowych.

Czynnik określony na 6 pkt.

Piąty czynnik określony jako: polityka i strategia zachowania rezerwatów fauny i flory.

Czynnik ten został przez nas najlepiej oceniony. Polska posiada bardzo dobrze rozwinięty system ochrony fauny i flory. Ilość rezerwatów, parków krajobrazowych i obszarów objętych programem Natura 2000 na terenie kraju jest imponująca.

Do zagrożeń możemy zaliczyć czynniki naturalne i wynik działalności człowieka. Czynniki naturalnymi są siły przyrody (wiatr, silne opady deszczu a co za tym idzie powódzie oraz ogień). Do czynników naturalnych możemy zaliczyć jeszcze szkodnik drzewostanu. Niestety mamy bardzo mały wpływ aby im zapobiec.

Większym zagrożeniem jest działalność człowieka. Emisja spalin, ścieki komunalne, gospodarka leśna i nadmierna eksploatacja turystyczna. Turystyka szczególnie atrakcyjnych części rezerwatów lub parków narodowych.

Czynnik określiliśmy na 3 pkt.

Szósty czynnik określony jako: polityka i strategia rozwoju produkcji żywności ekologicznej

Obecnie możemy zaobserwować stały wzrost i rozwój liczby gospodarstw produkujących żywność ekologiczną.

Gospodarstwa te muszą ubiegać się o certyfikat do posługiwania się mianem żywności ekologicznej.

Zagrożenie jakie dostrzegamy to ceny produktów z certyfikatem. Są one znacznie wyższe od

ogólnie przyjętych. Społeczeństwo polskie nie jest na tyle majątne, iż mając wybór pomiędzy produktem ekologicznym a takim bez certyfikatu wybierze ten pierwszy a co za tym idzie droższy. Jakością oba te produkty są do siebie zbliżone. Znając podejrzliwość Polaków i rozmiary korupcji w naszym kraju, obywatel nie jest pewny czy wybierając produkt z uprawy ekologicznej na pewno taki otrzymuje. Może to być przecież produkt z produkcji masowej nie mającej nic wspólnego z działalnością pro ekologiczną.

Czynnik określony na 4 pkt.

Sumując punkty poszczególnych czynników otrzymaliśmy liczbę która stanowi ocenę zagrożenia bezpieczeństwa ekologicznego naszego kraju.

Łączna liczba punktów wyniosła 33 pkt.

Procentowo daje to nam zagrożenie na poziomie 55%

13. EKOLOGICZNE BEZPIECZEŃSTWO RP

Nazywam się Mariusz Fiksa, jestem studentem drugiego roku kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej w Józefowie. Reprezentuję zespół, który stosując metodę ekspercką oraz burzę mózgów, dokonał oceny stanu bezpieczeństwa ekologicznego w Polsce.

Nasza ocena bezpieczeństwa ekologicznego Polski oparta jest na sześciu niżej przedstawionych czynnikach.

Ekologia jest nauką o strukturze i funkcjonowaniu przyrody zajmującą się badaniem oddziaływań pomiędzy organizmami a ich środowiskiem.

Określenia ekologia i ekologiczny, używane w języku potocznym, często odnoszą się do sozologii. Sozologia jest nauką o czynnej ochronie środowiska naturalnego. Zajmuje się problemami ochrony środowiska, przyczynami i następstwami niekorzystnych zmian w strukturze i funkcjonowaniu układów przyrodniczych wynikających z rozwoju cywilizacji oraz sposobami zapobiegania im i łagodzenia ich skutków. W ramach sozologii są opracowywane praktyczne metody działania zmierzające do zapobiegania lub łagodzenia skutków niekorzystnych zmian środowiska. Sozologia jest nauką kompleksową, ściśle związaną z ekologią, geologią i geografią, wykorzystuje wiedzę z różnych nauk technicznych, ekonomicznych i humanistycznych. Sozologia swoje działania opiera na podstawach ekologii i pokrewnych nauk przyrodniczych takich jak: rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo i łowiectwo.

We współczesnym świecie związek ekologii z bezpieczeństwem narodowym jest jednym z ważniejszych poruszanych w strategiach bezpieczeństwa narodowego wszystkich państw. Od wielu lat rośnie znaczenie i wartość środowiska naturalnego. Klęski żywiołowe oraz katastrofy wywołane działalnością człowieka stanowią poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa.

Duże znaczenie dla związku bezpieczeństwa narodowego i ekologii ma prowadzona przez państwo polityka przemysłowa, rolna oraz komunalna. Należy również, pamiętać o aktywnym uczestnictwie państw we współpracy międzynarodowej zwłaszcza w kontekście zanieczyszczeń powietrza, wód granicznych oraz skutków awarii przemysłowych i transportowych. Pojawiają się potrzeby podejmowania przez państwa wspólnych a nawet zbiorowych działań w celu ochrony środowiska naturalnego.

Pierwszy czynnik określony jako: posiadanie oraz efektywność funkcjonowania systemu bezpieczeństwa ekologicznego państwa tj. polityka, strategia władz naczelnych centralnych i terytorialnych oraz struktury wykonawcze.

Od czasów PRLu, kiedy to Polska była jednym z krajów o największym zanieczyszczeniu środowiska, wiele się zmieniło. Podjęto działania w sferze administracji i finansów, które wspomogły działania zakładów przemysłowych oraz władz samorządowych dotyczące ochrony środowiska.

Pod koniec lat 90 zmniejszyło się tempo, w jakim poprawiała się jakość środowiska Polski. Zmalały nakłady na ochronę środowiska. Decyzja podjęta przez parlament o zespoleniu wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska z administracją uzależniła je od władz regionalnych, co było szkodą dla skuteczności działań. Taki stan trwa do dnia dzisiejszego.

Impulsem na drodze działań, była perspektywa przystąpienia RP do Unii Europejskiej oraz przepisy Traktatu Akcesyjnego, które stawiały naszemu krajowi wysokie zadania w kwestii standardów o ochronie środowiska. Zostało to wsparte finansowo przez unijne fundusze.

Nowe programy unijne o wysokich dotacjach stanowią ok. 20% niezbędnych wydatków inwestycyjnych na ochronę środowiska, pozostałe środki pozostają zadaniem Polski.

Jednymi z ważniejszych wyzwań wspólnotowej polityki ochrony środowiska są:

- Działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju,
- Przystosowanie do zmian klimatu,
- Ochrona różnorodności klimatu,

Polska stara się również sprostać następującym zadaniom:

1. Reforma służb ochrony środowiska i podporządkowanie ich w zakresie kontroli inwestycji strategicznych centralnym organom administracji rządowej,
2. Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych,
3. Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska,
4. Zarządzanie środowiskowe,
5. Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
6. Odpowiedzialność za szkody w środowisku,
7. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym,

Czynnik ten oceniliśmy na 4 punktów.

Drugi czynnik określony jako: polityka i strategia ekologicznego utrzymania wód śródlądowych i morskich

Polska ma niewielkie zasoby wody pitnej a zmiany klimatyczne mogą tylko pogłębić jej deficyt. Gospodarka zasobami wodnymi cierpi na brak środków finansowych, również w kwestii ochrony przed powodzią bądź suszami. Od kilku lat prowadzone są prace nad ulepszeniem gospodarowania zasobami wodnymi tak, aby uchronić gospodarkę państwową od deficytu wody oraz zabezpieczyć przed skutkami powodzi. Oszczędność zasobów wodnych w celach przemysłowych i konsumpcyjne oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniami to niektóre ze stojących przed Polską zadań.

Po zmianie ustrojowej priorytetem w ochronie środowiska stało się przywracanie czystości wód. Do 2005 roku wybudowano w Polsce ponad 3000 oczyszczalni (z czego ok. 1000 w miastach a ok. 2000 we wsiach). Niestety mimo tego czystość wód w naszym kraju nie jest zadowalająca, dlatego opracowany został „Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych”, obejmujący spis aglomeracji, w których należy wybudować oczyszczalnie ścieków.

Polska wyznaczyła obszary narażone na zanieczyszczenie azotanami pochodzącymi z rolnictwa oraz opracowane zostały nowe programy działań na tych terenach.

Najważniejszym celem polityki ekologicznej Polski (w kwestii ochrony zasobów wodnych) jest osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wszystkich wód oraz zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej ścieków.

Obecnie prowadzone są prace nad następującymi działaniami:

- Opracowywanie programów działań specjalnych prowadzących do ograniczenia zanieczyszczeń powodowanych przez substancje niebezpieczne i pochodzące ze źródeł przemysłowych,
- Wyposażenie zakładów rolno – spożywczych w wysoko sprawne oczyszczalnie ścieków,
- Ustanowienie obszarów ochronnych dla głównych zbiorników wód podziemnych oraz stref ochrony ujęć wód podziemnych,
- Rozwój sieci monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- Wdrożenie najbardziej skutecznych i opłacalnych metod odzysku osadów ścieków z dużych oczyszczalni ścieków,

- Ścisła współpraca z państwami leżącymi nad Morzem Bałtyckim w realizacji programu ochrony wód tego morza w ramach Konwencji Helsińskiej.

Czynnik ten oceniliśmy na 5 punkty.

Trzeci czynnik określony jako: polityka i strategia ekologicznego utrzymania gleby.

Charakterystyczną cechą gleb w naszym kraju jest to, że są silnie zakwaszone. Są one zagrożone przez procesy naturalne – przede wszystkim erozja wietrzna i wodna oraz działania człowieka.

Zwalczając te niekorzystne zjawiska można poprzez zadrzewianie śródpolne i pasy zadrzewień wzdłuż cieków wodnych, ochronę szaty roślinnej oraz zahamowanie głębokiej orki. Ważną rolę odgrywa tu edukacja rolników prowadzona przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego. Ośrodki te są dobrymi konsultantami, którzy rozpowszechniają wśród rolników zasady dobrej praktyki rolnej dostosowanej do jakości gruntów, na których rolnicy gospodarują.

Działania podjęte w celu poprawy utrzymania gleb:

- Opracowanie krajowej strategii ochrony gleb oraz walki z ich zakwaszeniem,
- Promocja rolnictwa ekologicznego i rolnictwa integrowanego,
- Rozwój monitoringu gleb,
- Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności,
- Wspieranie przez fundusze ekologiczne inicjatyw dotyczących rekultywacji terenów zdegradowanych i zdewastowanych,
- Zakończenie opracowywania systemu osłony przeciwoświadcowej przez Państwowy Instytut Geologiczny,
- Przywracanie prawidłowych stosunków wodnych co zapobiega m in. Stepowieniu,
- Budowanie bezpiecznych składowisk odpadów i wysypisk śmieci,
- Odpowiednia edukacja ekologiczna.

Czynnik ten oceniliśmy na 4 punkty.

Czwarty czynnik określony jako: polityka i strategia ekologicznego utrzymania powietrza.

Do 1988 roku zanieczyszczenie powietrza w Polsce należało do najwyższych w Europie. Stężenie zanieczyszczeń takich jak dwutlenek siarki, pyły i tlenki azotu, a także stężenie metali ciężkich przekraczały dopuszczalne wartości. Od tego czasu dokonano ogromnego postępu w

redukcji emisji zanieczyszczeń atmosfery.

Było to możliwe dzięki wielu czynnikom, między innymi:

- Likwidacja dużej ilości zakładów przemysłowych o przestarzałych technologiach,
- Wzrost cen energii powodujący jej oszczędność,
- Poprawa jakości węgla dostarczanego do systemu energetycznego,
- Rozwój systemów ciepłowniczych,
- Stosowanie katalizatorów w samochodach,

Stan powietrza nie jest jeszcze zadowalający w świetle dyrektyw Unii Europejskiej. Dlatego najważniejszym zadaniem będzie dążenie przez Polskę do spełnienia zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego. Zaraz po tym największymi wyzwaniem są:

- Dalsza redukcja emisji dwutlenku siarki, pyłu i tlenków azotu. Jest to szczególnie trudne ponieważ struktura przemysłu energetycznego Polski oparta jest głównie na spalaniu węgla.
- Szybkie uchwalenie nowej polityki energetycznej. Zawarte będą w niej mechanizmy stymulujące oszczędność energii oraz promujące rozwój odnawialnych źródeł energii,
- Modernizacja systemu energetycznego. Również ze względu na zapewnienie dostaw energii elektrycznej,
- Podjęcie działań związanych z gazyfikacją węgla oraz z techniką podziemnego składowania dwutlenku węgla,
- Opracowanie i wdrożenie przez odpowiednich marszałków województw programów naprawczych w 161 strefach miejskich gdzie notuje się przekroczenie standardów dla pyłu drobnego.

Za te programy, które polegają głównie na eliminacji niskich źródeł emisji oraz zmniejszenie emisji pyłu ze środków transportów, odpowiedzialne są władze samorządowe.

Czynnik ten oceniliśmy na 5 punkty.

Piąty czynnik określony jako: polityka i strategia zachowania rezerwatów flory i fauny.

Ochrona fauny i flory oznacza właściwe zachowanie, wykorzystanie oraz odnawianie zasobów przyrody i jej składników. Jest ona obowiązkiem każdego obywatela, organów administracji publicznej, jednostek organizacyjnych oraz osób prawnych i fizycznych prowadzących działalność mającą wpływ na przyrodę.

W Polsce ochroną przyrody zajmują się: Sejm i Senat, Minister Środowiska, Rada Ministrów, Główny Konserwator Przyrody, Państwowa Rada Ochrony, Przyrody, wojewódzkie komisje ochrony przyrody, oraz organizacje pozarządowe (Liga Ochrony Przyrody, Towarzystwo na rzecz ziemi, Narodowa Fundacja Ochrony, Środowiska)

W Polsce objęcie ochroną następuje przez:

1. Tworzenie parków narodowych,
2. Tworzenie parków krajobrazowych,
3. Uznawanie za rezerwaty przyrody,
4. Wyznaczanie obszarów chronionego krajobrazu,
5. Wprowadzanie ochrony gatunkowej roślin i zwierząt,
6. Wprowadzanie ochrony indywidualnej w drodze uznania za: pomnik przyrody, stanowisko dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo – krajobrazowe.

Parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu tworzą krajowy system obszarów chronionych. Obecnie przeważa kierunek ochrony przyrody, który polega na kontynuacji obejmowania różnymi formami ochrony nowych obszarów i obiektów oraz na wprowadzaniu ograniczeń w stosunku do różnych rodzajów działalności gospodarczej. Spowodowane jest to degradacją środowiska z powodu błędów w gospodarowaniu i nieprzestrzeganiu praw przyrody.

Ochrona rezerwatów fauny i flory realizowana jest głównie w następujący sposób:

- Obejmowanie ochroną obszarów i obiektów cennych przyrodniczo,
- Ustanawianie ochrony gatunków roślin i zwierząt,
- Ograniczanie możliwości pozyskiwania dziko występujących roślin i zwierząt,
- Ograniczanie możliwości wycinania drzew i krzewów oraz likwidacji terenów zieleni,
- Zabezpieczenia lasów i zadrzewień przed zanieczyszczeniem i pożarami,
- Zalesianie, zadrzewianie, tworzenie skupień roślinności zwłaszcza tam gdzie wykazuje to potrzeba ochrony gleby, zwierząt, kształtowania klimatu
- Odtwarzanie populacji roślin i zwierząt oraz zapewnić reprodukcji dziko występujących roślin i zwierząt.
- Zatwierdzenie wszystkich obszarów europejskiej sieci Natura 2000 oraz sporządzenie dla nich planów ochrony.

Czynnik ten oceniliśmy na 6 punktów.

Szósty czynnik określony jako: polityka i strategia rozwoju produkcji żywności ekologicznej.

Produkcja żywności ekologicznej jest uważana, za bardziej przyjazną dla środowiska, lepiej kontrolowaną oraz korzystniejszą dla dobra zwierząt.

Rolnictwo ekologiczne w Polsce zaczęło się rozwijać po wprowadzeniu dotacji do kosztów kontroli gospodarstw, dopłat bezpośrednich do powierzchni oraz po ustawowym uregulowaniu statusu rolnictwa ekologicznego. Za popularyzacją rolnictwa ekologicznego w Polsce stoją głównie czynniki ekonomiczne – niższe koszty produkcji, popyt na produkty w Unii Europejskiej oraz uwarunkowania społeczne.

Liczba gospodarstw i wielkość produkcji w kwestii żywności ekologicznej co roku wzrasta a z obserwacji zachowań konsumentów wynikają optymistyczne prognozy. Powstaje coraz więcej specjalistycznych sklepów żywności ekologicznej oraz ich sieci.

Silnymi stronami dzięki, którym rolnictwo ekologiczne rozwija się są:

- Małe zanieczyszczenie środowiska naturalnego w regionach, w których jest niski stopień uprzemysłowienia,
- Przewaga gospodarstw rodzinnych o małej i średniej powierzchni,
- Duże zasoby i stosunkowo niskie koszty pracy,
- Wprowadzenie dopłat z budżetu krajowego i unijnego,

Dalszy rozwój rolnictwa ekologicznego w Polsce uwarunkowany jest poprzez:

- Politykę wspierania produkcji i rynku żywności ekologicznej,
- Wykorzystanie szans eksportowych,
- Łączenie produkcji ekologicznej z rozwojem agroturystyki,
- Rozwój jednostek integrujących rozproszoną produkcję, zajmujących się dystrybucją, w tym grup producenckich.
- Realizacja Doliny Ekologicznej Żywności – rozwój ściany wschodniej Polski (województw: warmińsko – mazurskiego, lubelskiego, podlaskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego)

Wymaga wsparcia finansowego gospodarstw podejmujących taką produkcję, pomoc organizacyjna i doradcza, rozwój przetwórstwa oraz promocję żywności ekologicznej

Czynnik ten oceniliśmy na 6 punktów.

Pytanie:

Na czym polega, wspomniany program Natura 2000?

Odpowiedź:

Program Natura 2000 jest to program utworzenia w krajach Unii Europejskiej wspólnego systemu obszarów objętych ochroną przyrody. Jego podstawą są dwie dyrektywy unijne: Dyrektywa Ptasia i Dyrektywa Siedliskowa. Celem tego programu jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy. Dla każdego kraju określa się listę siedlisk przyrodniczych i gatunków dla których należy utworzyć obszary Natura 2000.

UWAGA:

WYNIKI BADAŃ ZASPOŁÓW EKSPERCKICH OCENIAJĄCYCH STAN
ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA **EKOLOGICZNEGO** RP ZOSTAŁY
ZAPREZENTOWANE W TABELI OCENOWEJ NR 4 ORAZ NA DWÓCH
SCHEMATACH NR 10 I NR 11

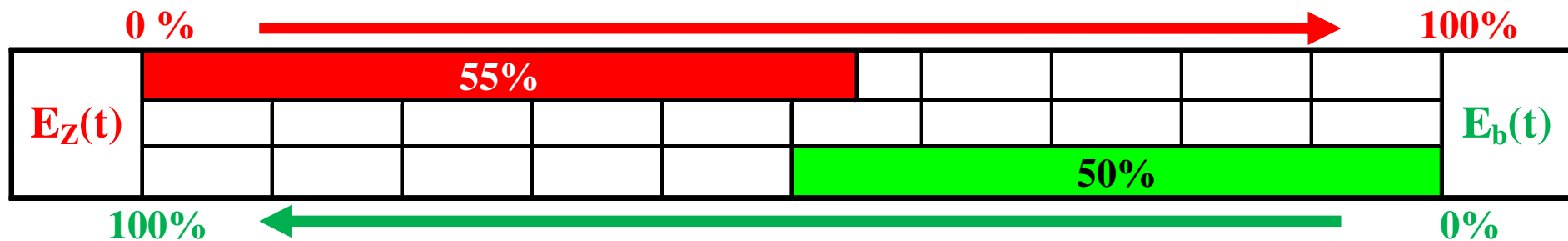
OCENA EKOLOGICZNEGO ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA POLSKI

CZYNNIKI EKOLOGICZNEGO ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA POLSKI	CZYNNIKI POZYTYWNE WPLYWAJĄCE NA STAN BEZPIECZEŃSTWA POLSKI	OCENA POTENCJAŁÓW BEZPIECZEŃSTWA I ZAGROŻENIA POLSKI W SKALI (1-10)									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	Posiadanie oraz efektywność funkcjonowania systemu bezpieczeństwa ekologicznego państwa (polityka, strategia władz naczelnych, centralnych i terytorialnych, struktury wykonawcze)										
	Polityka i strategia ekologicznego utrzymania wód śródlądowych i morskich										
	Polityka i strategia ekologicznego utrzymania gleby										
	Polityka i strategia ekologicznego utrzymania powietrza										
	Polityka i strategia zachowania rezerwatów flory i fauny										
	Polityka i strategia rozwoju produkcji żywności ekologicznej										
	ŚREDNIA OCEN CZĄSTKOWYCH EKOLOGICZNEGO BEZPIECZEŃSTWA POLSKI	$P^E(t) = \sum_{z=1}^6 \Delta Z : 6 = 5,5$					$P^E(t)_B = \sum_{i=1}^6 \Delta B : 6 = 5,0$				
	PROCENTOWY WSKAŹNIK EKOLOGICZNEGO BEZPIECZEŃSTWA POLSKI	$W^E_z(t) = P^E(t) \times 10 = 55\%$					$W^E_b(t) = P^E(t) \times 10 = 50\%$				

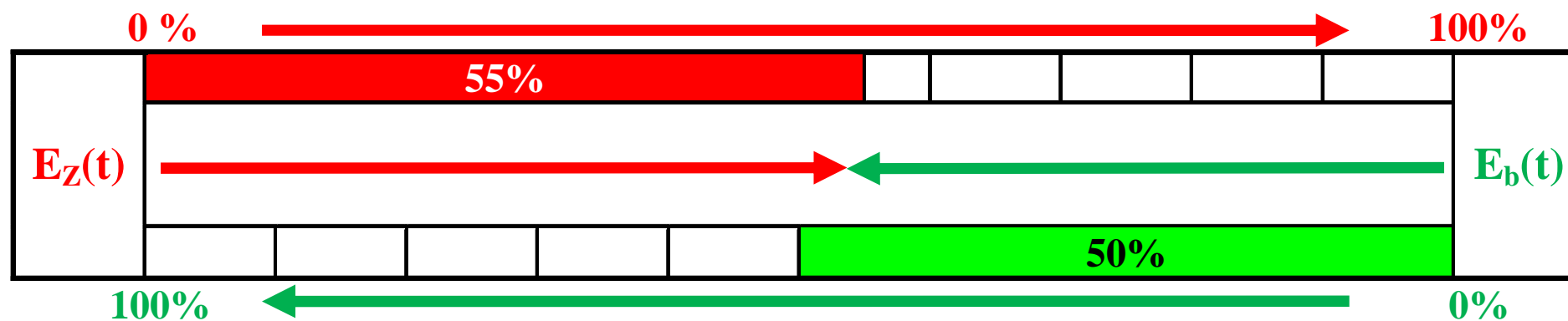
R. Kulczycki

	ZAGROŻENIA
	BEZPIECZEŃSTWO

POTENCJAŁ EKOLOGICZNEGO ZAGROŻENIA RP I BEZPIECZEŃSTWA RP PRZED BURZĄ MÓZGÓW

POTENCJAŁ EKOLOGICZNEGO ZAGROŻENIA RP I BEZPIECZEŃSTWA RP PO BURZY MÓZGÓW

13. OCENA KULTUROWEGO ZAGROŻENIA RP

- 1. Pierwszy czynnik to - Posiadanie oraz efektywność funkcjonowania systemu bezpieczeństwa kulturowego państwa (polityka, strategia władz naczelných centralnych i terytorialnych, struktury wykonawcze)**

GLOBALIZACJA – to światowy zasięg, który pociąga za sobą:

- uniformizację kulturową,
- spadek roli tradycyjnych instytucji społecznych,
- zacieranie się granic narodowych,

Obywatelstwo europejskie- każda osoba posiadająca obywatelstwo Państwa Członkowskiego staje się obywatelem Unii.

GLOKALIZACJA – jest pewnego rodzaju filtrem, dzięki któremu państwa zdołają uratować swoje kulturalne dziedzictwo przed ujednolicającym wpływem globalizmu. Celem jest takie przyswajanie aspektów globalizacji przez kulturę danego kraju, które przyczyni się do rozwoju i zróżnicowania społeczeństwa, nie przytłaczając go. Glokalizacja nawet w najzdrowszej formie nie wystarczy, by chronić rdzenne kultury przed globalizacją. Trzeba tworzyć prawnie chronione strefy i programy edukacyjne.

LOKALNOŚĆ – gdy granice przestają dzielić można zaoferować ORYGINALNOŚĆ KULTUROWĄ- to swoisty naturalny, osobliwy zasób kulturowy środowiska lokalnego. Z jednej strony zaciera się ona przez globalizację, z drugiej strony globalizacja zwiększa wrażliwość na lokalność. Należy popierać wszystkie formy lokalności, wyobrażenia na temat tego co własne, swoiste. Społeczności lokalne muszą posiadać potrzebę zachowania tożsamości:

- chronić regionalne wartości,
- dbać o regionalne dziedzictwo,
- pielęgnować swoją odrębność.

ZAGROŻENIA

Realność zagrożenia NARODOWEJ TOŻSAMOŚCI.

Nie ma realnego zagrożenia z tytułu uczestnictwa Polski w UE. Przywiązanie do narodowej tradycji i identyfikacja narodowa są u nas silniejsze niż w innych krajach. Nie zauważono, by wejście do struktur europejskich państwa zachwiało patriotyzmem, utratą poczucia narodowego.

Realne zagrożenie stwarza moloch ponad europejski-globalny. Kultury masowej o wysokim stopniu standaryzacji niskiego poziomu treści skierowanych do masowego odbiorcy. Liberalizmu - stawiającego prawa jednostki wyżej niż rangę wspólnoty. Hedonizmu - preferującego styl życia oparty na dążeniu do przyjemności.

Im bardziej nasila się proces globalizacji - tym silniejsze stają się tendencje do zachowania własnej tożsamości-uruchamiają się mechanizmy obronne własnej tożsamości kulturowej. Nie będzie zagrożenia o ile będzie się dbać i rozwijać własną kulturę.

Zagrożenie widoczne jest w wymiarze REGIONALNYM I LOKALNYM TOŻSAMOŚCI.

Centralistyczne państwo tłumilo regionalne aspiracje i odrębności. Zapoczątkowanie procesu transformacji oznaczało dla regionalnych podmiotów zyskanie niezależności i utracenie (w miarę) hojnego mecenasa. Pojawił się też nowy podmiot, w postaci samorządów lokalnych. Zadanie na dziś-umocnienie autonomii i efektywność działania. Wejście do UE stanowi dla regionalizmu poważne, a nawet poważniejsze wyzwanie. Różna „siła” tożsamości różnych zbiorowości; kwestia pozyskiwania i wydatkowania środków unijnych.

Bariery POLSKIEJ TOŻSAMOŚCI w procesie integracji.

Niezbyt chwalebne cechy polskiego charakteru narodowego: niepokorność, indywidualizm, zbytnia emocjonalność (serce nad rozumem), megalomania, działalność na pograniczu prawa, mogą utrudniać współpracę.

Mity i stereotypy w ocenie sąsiadów: wyolbrzymiają wartości swojego narodu, a krytycznie oceniają obcych, upraszczające oceny mogą utrudniać proces zbliżania do UE.

Przedłużające się wadliwości w funkcjonowaniu państwa: zjawiska korupcyjne, bezrobocie, niekompetencja władz, niedomogi wymiaru sprawiedliwości.

Luka cywilizacyjna, technologiczna, finansowa między Zachodem i Wschodem. Linia Odry dzieli nie tylko pod względem gospodarczym, lecz także w zakresie dostępu do kultury nowoczesnego systemu oświaty.

2. Drugim czynnikiem jest - Polityka i strategia zachowania przez państwo tożsamości kulturowej (kultury narodu)

TRANSFORMACJA ŻYCIA prowadzi do RESTRUKTURYZACJI TOŻSAMOŚCI.

Tożsamość - określona świadomość siebie. Kim jestem? Kim jako Polak chcę być w jednoczącej się Europie?

SPÓŁCZEŃSTWO OSCYLUJE POMIĘDZY DWOMA TENDENCJAMI:

1. TRZYMANIE SIĘ RAZEM I TRWANIE PRZY SWOIM - Polacy przywiązani są do wartości wspólnotowych: narodowych, rodzinnych, religijnych.

TOŻSAMOŚĆ – określona przynależność do narodu.

TOŻSAMOŚĆ NARODOWA - oparta na prostym przepisie na życie bazującym na tradycji, o trwałym charakterze, dana, otrzymana w „spadku”.

2. NAŚLADOWANIE INNYCH I PODAŻANIE ZA INNYMI - Polacy chcą się upodobnić do społeczeństw zachodnich – chcą być narodem nowoczesnym, bogatym.

Tożsamość składana w sposób dowolny z elementów dostępnych w kulturze masowej.

TOŻSAMOŚĆ PŁYNNA – tożsamości obywatelskie, regionalne, lokalne. Powstają z wyboru, nietrwałe, niepewne. Wypełniają sferę pośrednią między państwem i rodziną, które przechodzą kryzys. Ludzie poprzez swoją aktywność tworzą tożsamość ponadnarodową- tożsamość europejską-nieważne są korzenie, skąd pochodzę-ale podatny grunt do życia.

ABY CZŁOWIEK WIEDZIAŁ DOKĄD IDZIE – MUSI WIEDZIEĆ SKĄD PRZYCHODZI (Davies)

BUDOWANIE WIĘZI MIĘDZY: ODWIECZNYMI, SPRAWDZONYMI WARTOŚCIAMI – wierność korzeniom nie oznacza mechanicznego kopiowania wzorów a WYZWANIAM I ŚWIATA WSPÓŁCZESNEGO – zglobalizowany świat to anonimowości-ludzie chcą zaznaczyć swoją odrębność.

Nie ma konfliktu między tożsamością narodową i europejską – jeżeli społeczeństwo budowane jest w kategoriach obywatelskich. Aby mogło powstać społeczeństwo obywatelskie, potrzebny jest kapitał społeczny – wzajemne zaufanie między ludźmi, co prowadzi do podjęcia współpracy i kształtowania grup społecznych – niestety pod kątem ostrożności w kontaktach z innymi Polska przoduje (81%). I jak tu budować społeczeństwo obywatelskie?

ZAGROŻENIA TOŻSAMOŚCI NARODOWEJ

Mówimy o kryzysie – a w zasadzie – DEFICYCIE TOŻSAMOŚCI NARODOWEJ, która przegrywa z TOŻSAMOŚCIĄ PŁYNNĄ, co jest wynikiem trzech procesów:

RELATYWIZACJI- otwarcie się wspólnot lokalnych na świat prowadzi do:

- utraty „absolutnego” punktu odniesienia,
- wzrostu ilości punktów odniesienia.

Wartości będą pochodną wolnego wyboru, a nie dziedzictwa, przynależności.

DETRADYCJONALIZACJI

- osłabienie roli kultury jako pasa międzypokoleniowej transmisji znaczeń,
- wartości wspólnotowe będą w coraz większym stopniu tracić moc dyscyplinowania zachowań ludzi,
- wyzwolenie się z ograniczeń nakładanych przez przeszłość.

FRAGMENTARYZACJI RZECZYWISTOŚCI

- słabnięcie narodowego wymiaru rzeczywistości na rzecz wymiarów lokalnego i globalnego,
- jeżeli mamy szansę uratować polskość to właśnie szanse stwarzają „małe ojczyzny” (tożsamość lokalna) i tożsamość budowana na kulturze regionalnej,
- ojczyznę staje się świat.

Największymi realnymi zagrożeniami dla POLSKIEJ TOŻSAMOŚCI i jej perspektyw są:

1. Postępujący proces osłabiania i erodowania fundamentów polskiej tradycji:
 - zacieranie konturów prawdy i zła
 - lekceważenie tradycji
 - zagubienie hierarchii wartości, celów
 - zniekształcenie pamięci historycznej
 - mity antypolskie
2. Tożsamość osłabiają przedłużające się wadliwości w funkcjonowaniu państwa
 - zjawiska korupcyjne
 - bezrobocie
 - arogancja i niekompetencja władz
 - niedomogi wymiaru sprawiedliwości oraz systemu partyjnego
 - przenoszenie partykularnych racji nad interes globalny

Rodzą się kluczowe pytania o jutro polskości:

- gdzie się chce żyć?
- kim chce się być?
- z jaką kulturą i etosem wartości chce się utożsamiać?

3. Nieuchronny proces rozpraszania się polskości po Europie, świecie, nowa emigracja:

- z racji sytuacji zawodowej i ekonomicznej
- brak wiary w przyszłość w Polsce
- wygrana w loterii wizowej
- zatrudnienie w zagranicznych firmach.

Kim będą chcieli być emigranci?

Jak definiować będą własną lojalność wobec kraju urodzenia?

Jak długo będą trwać przy więziach emocjonalnych i kulturowych ze wspólnotą z której wyszli?

Na ile i jak długo będzie im zależało na podtrzymaniu dobrego imienia kraju ojców?

3. Trzeci czynnik - Ochrona dziedzictwa narodowego (zabytki, dzieła sztuki)

PAŃSTWA NIE BUDUJE SIĘ DLA JEDNEGO POKOLENIA I JEDNYM POKOLENIEM... (R. Dmowski)

ŻADEN NARÓD NIE MOŻE MIEĆ MATERIALNEJ SIŁY BEZ ŚWIADOMOŚCI SIEBIE - BEZ TREŚCI ISTOTY DUCHOWEJ, KTÓRĄ WYRABIA HISTORIA... (St. Tarnowski)

KULTURA PRZEKAZYWANA Z POKOLENIA NA POKOLENIE TO DZIEDZICTWO NARODOWE

- materialne (zabytki nieruchome i ruchome)
- niematerialne (przekazywane przede wszystkim za pomocą przekazu ustnego i tradycji)

PAMIĘĆ o dziedzictwie kulturowym kształtuje TOŻSAMOŚĆ NARODOWĄ. Pozwala uzyskać potrzebne poczucie przynależności. Wyrabia tzw. CHARAKTER NARODOWY. Polska istnieje dzięki sile tradycji i wartościom wytworzonym przez kulturę. Panujący w narodzie, widoczny w postawach życiowych jego członków, system treści duchowych, który różnicuje narody, co nabiera znaczenia w dobie integracji europejskiej. Powrót do korzeni, do

dziedzictwa kulturowego stanowi najskuteczniejszą obronę przed uniformizacją (ujednoliceniem) życia.

DZIEDZICTWO KULTUROWE stanowi dziś:

1. Z jednej strony **PRZEDMIOT OCHRONY** tj. zachowanie substancji materialnej i niematerialnej. Nie jest bowiem prawdą, że to co wartościowe potrafi się obronić samo.

Kultura potrzebuje wsparcia ze strony państwa-państwo nie może przetrwać bez kultury.

2. Z drugiej zaś strony **ZNACZĄCY POTENCJAŁ**, który winien zostać wykorzystany dla rozwoju.

Zrównoważona integracja z życiem, co jest ważne dla samej kultury i państwa. Ochrona dziedzictwa to ważny instrument rozwoju regionu i rosnący rynek pracy.

ZAGROŻENIA

Kultura polska stoi w rażącej sprzeczności ze współczesnymi rodzajami kultury traktowanej jako jeden z najważniejszych czynników rozwoju.

W Polsce istnieje konieczność przewartościowania stosunku do dziedzictwa kulturowego co wynika z konieczności przeciwdziałania:

- rządowi biurokratów i ekonomistów, którzy nie rozumieją specyfiki kultury nie działa ona zgodnie z zasadami inwestycji i zysków;
- komercjalizacji kultury-pieniądz nie może decydować o kształcie kultury - rynkowe reguły działania w sferze kultury doprowadzają do spadku jej jakości;
- instrumentalizacji kultury-kultura winna być wolna od nakazów, politycznego wydzwieku czy promowanej ideologii;
- likwidacji bądź osłabianiu sektora publicznego-nie można przerzucać na instytucje pozarządowe, prywatne odpowiedzialności za tworzenie i upowszechnianie kultury; sprawne funkcjonowanie instytucji publicznych jest jednym z czynników koniecznych dla utrzymania autonomii kultury;
- konfliktowi między dziedzictwem a rozwojem, który wynika z tradycyjnego postrzegania zabytków jako swoistego sacrum oderwanego od realiów życia.

Wypracowanie koncepcji wykorzystania ogromnego potencjału. Dyplomacja kulturalna-forma promowania kultury pomiędzy narodami podnosi: poziom

cywilizacyjny, atrakcyjność turystyczną, potencjał edukacyjny kraju. W polskiej polityce kultura traktowana jest jako sfera o marginalnym znaczeniu i źródło niepotrzebnych budżetowych obciążeń. Jest jedynym tak istotnym sektorem publicznym, który nie został poddany głębszym zmianom.

4. Czwarty czynnik - Edukacja narodu w duchu patriotyzmu, przywiązania do ojczyzny, kształtowanie dumy narodowej

TOŻSAMOŚĆ to sposób rozumienia siebie, płynące z tego rozumienia zachowania.

Zachowania kulturowe to zachowania wspólne dla członków danej zbiorowości kształtowane na podstawie wzorców zachowań. Aby móc poprawnie działać w społeczeństwie, konieczne jest wyznaczenie ram zachowań, wskazywanie wzorów do naśladowania.

REGULATORY ZACHOWAŃ:

1. Normy społeczne, które zabezpieczają tożsamość społeczeństwa ważne jest dla ładu społecznego.

SYSTEMY NORMATYWNE:

- system religijny-odwołuje się do czynników ponadnaturalnych (kategoria grzechu i kary za grzech)
- system moralny odwołuje się do sumienia ludzkiego i ocen dobry-zły (sankcją są wyrzuty sumienia)
- system obyczajowy-odwołujący się do tradycji (podstawowa sankcja wykluczenie)
- system prawny-konsekwencja powstania państwa, aparatu władzy (sankcje prawne to przymus fizyczny)
- moda- potrzeba naśladowania innych (ośmieszenie)

2. Role społeczne, wzory ról, są wyznacznikiem ludzkiego zachowania i są kulturowo uwarunkowane.

Rola-układ zachowań będących reakcją na zachowania innych przebiegający według określonego wzoru.

Mieliśmy np. etos szlachecki z kluczowym dla niego pojęciem honoru.

Była np. moralność mieszczańska, którą cechowały takie pojęcia jak rzetelność, pracowitość, zaufanie.

Te klasowe normy konkurowały ze sobą, ale każdy wiedział, czego się trzymać. Dzisiaj te zbiory zasad mocno się rozmyły. Tradycyjne wartości i normy moralne przestają być ważne i cenione, nie regulują codziennych zachowań Polaków. W ich miejsce wpisywane są nowe normy i wzorce lepiej przystosowane do zmieniającego się kontekstu społeczno - kulturowego.

MORALNE DYLEMATY SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO

Transformacja ustrojowa i głębokie przemiany polskiego społeczeństwa odcisnęły się na warstwie obyczajowej i moralnej życia społecznego.

1. Polska podlega zachodnim wpływom kulturowym. Te tendencje i zjawiska to:

LIBERALIZM – odwołuje się do indywidualizmu, wyżej stawia prawa jednostki niż znaczenie wspólnoty, głosi nieskrępowaną (aczkolwiek w ramach prawa) działalność poszczególnych obywateli we wszystkich sferach życia zbiorowego.

PLURALIZM ŚWIATOPOGLĄDOWY – odnosi się do zbiorowości, gdzie każdy jej członek ma "prawo" do żywienia takich przekonań, na jakie ma aktualnie ochotę, zgodnie z zasadą – zbiorowość nie może tyranizować jednostki dominującymi obyczajami.

RELATYWIZM MORALNY – ludzie kierując się swoimi potrzebami tworzą normy moralne – nie ma absolutnego dobra i zła – dobrem jest to, co jest dobre w odczuciu danej osoby – filozofia ta idzie w parze z poglądem, że cel uświęca środki; różne grupy posiadają różne kodeksy moralne, z których żaden nie jest wyróżniony.

ANOMIA – sytuacja, w której jednostka zostaje poddana naciskowi różnych, często sprzecznych norm; cechuje się utratą zdolności prawidłowego (społecznie akceptowanego) reagowania na określoną sytuację, niechęcią do podejmowania decyzji.

PERMISYWIZM MORALNY – w świadomości przeważającej części polskiego społeczeństwa istnieje:

-społeczna zgoda co do tego, że normy moralne mają charakter uniwersalny

-tolerancja wobec łamania norm – czyny takie są potępiane u „obcych”, wyrozumiałość dla „swoich”.

KONSUMPCJONIZM – nadmierne przywiązywanie wagi do zdobywania dóbr materialnych – świat, w którym przeważa chęć posiadania – „mieć” określa całe życie, jest ważniejsze od „być” (świata pozamaterialnego, świata wartości).

KARNAWALIZACJA OBYCZAJOWOŚCI – łączy różne dziedziny życia z kategorią zabawy – kulminacją jest „kult rozrywki i zabawy” zacieranie granic między tym, co w kulturze wysokie-niskie, elitarne-popularne itd.

ROZBIEŻNOŚĆ – WARTOŚCI, WZORCE A SFERA ZACHOWAŃ – zachowanie sprzeczne z wartościami nie oznacza, że ich się nie zna/nie ceni – może być swego rodzaju poprawność obywatelska, nakazująca nie przyznawać się do – ich zdaniem – niewłaściwych zachowań.

Nadal jest silne przywiązanie do tradycyjnych, konserwatywnych norm społecznych. Utrzymuje się wysoki poziom religijności i silny wpływ Kościoła katolickiego na wielorakie aspekty życia.

5. Piątym czynnikiem jest - Strategia i polityka współpracy kulturowej z zagranicznymi organizacjami kulturowymi

KULTURA JEST KULTEM WARTOŚCI ujętych w kanon określający w co należy wierzyć, co należy widzieć, czytać, słuchać, oglądać.

Przestały obowiązywać wzorce ukształtowane przez lata. Dawniej obowiązywał jeden, dominujący, ogólnie przyjęty KANON KULTURY NARODOWEJ w którym: wartości narodowe, religijne i rodzinne wyznaczały całość wzorców. Tradycyjny porządek wartości załamał się-został wyparty przez KONSUMPCJONIZM:

- upadek zasad,
- brak fundamentu czy autorytetu,
- kwestie uniwersalne zostały odłożone na „półkę”,
- spadek udziału w kulturze wysokiej, co jest gwarantem zachowania tradycji i tożsamości.

Nowe wartości dopiero się kształtują, obecnie można stwierdzić, że kanony są różne, „rozproszone”. Ludzie wybierają:

- reguły i normy z różnych porządków
- treści z różnych zasobów
- sterowani są przez kulturę masową.

Destabilizacji w sferze norm i wartości towarzyszy proces formowania się nowych stosunków społecznych i nowej filozofii życiowej opartej na:

- deprecjacji wartości – dominuje: pęd za pieniędzmi, bezwzględna konkurencja, presja osiągnięcia sukcesu

- chaosie normatywnym – upadek pewnych norm i reguł moralnych
- chaosie aksjologicznym – rozchwianie w świecie wartości (wolimy życie łatwe, przyjemne)
- poczuciu zagrożenia szans życiowych i braku perspektyw
- ekspansji kultury przemocy.

ZAGROŻENIA wynikające z najważniejszych TENDENCJI PRZEMIAN WARTOŚCI

Coraz większa PLURALIZACJA WARTOŚCI prowadzi do nasilenia się różnic w obrębie wyznawanych wartości.

Narastająca INDYWIDUALIZACJA PRYWATYZACJA WARTOŚCI, która oznacza, że wartości będą pochodną wolnego wyboru, a nie dziedzictwa czy też przynależności.

Kryzys w obrębie WARTOŚCI WSPÓLNOTOWYCH, które transmitowane głównie przez religię, szkołę, rodzinę – będą w coraz większym stopniu tracić moc dyscyplinowania zachowań:

- rodzice, nauczyciele tracą autorytet;
- szkoła nie socjalizuje;
- religia to tylko świąteczny ornament;
- wartości nie są transmitowane między pokoleniami.

Procesy te związane są z:

- zanikiem etosów zawodowych;
- rosnącą mobilnością i elastycznością;
- nowymi technologiami, które umożliwiają nawiązywanie relacji wolnych od zobowiązań i nadmiernego zaangażowania.

Dziś człowieka zajmują:

- nie ideały, a rzeczy;
- nie dobro społeczne, a interes własny;
- nie prawdziwa sztuka, a ogłupiająca rozrywka.

6. Szóstym czynnikiem jest - Troska o zachowanie czystości języka polskiego oraz gwar regionalnych

JĘZYK POLSKI stanowi PODSTAWOWY ELEMENT NARODOWEJ TOŻSAMOŚCI i jest DOBREM NARODOWEJ KULTURY.

Nie byłoby narodu i państwa bez języka oraz języka bez narodu i państwa. Język ma funkcje spajające i integrujące społeczeństwo. Tak zostało zapisane w Ustawie z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim.

Znamienne jest, że w Konstytucji RP z 1997 roku zapisano, iż „godło, barwy, hymn Rzeczypospolitej Polskiej podlegają ochronie prawnej” natomiast w żadnym artykule nie ma wzmianki o ochronie języka polskiego. Istnieje jedynie zapis w art. 27, że

„ W Rzeczypospolitej Polskiej językiem urzędowym jest język polski” lecz już następne zdanie osłabia wagę tej normy prawnej, gdy stwierdza, iż „Przepis ten nie narusza praw mniejszości narodowych wynikających z ratyfikowanych umów międzynarodowych” skoro Konstytucja milczy o ochronie prawnej języka polskiego – otwiera to szeroką bramę przed chętnymi do rozmiękczenia.

Wejście do UE to szansa i prestiż

- polski jest piątym językiem na 21 języków oficjalnych w Unii,
- język będzie się rozwijał – zostaną przejęte wyrazy, których odpowiedników nie ma obecnie w języku polskim, szczególnie jeżeli wyraz obcy będzie krótszy, bardziej adekwatny do treści.

Terytorialną odmianą języka ogólnonarodowego są gwary – wyodrębnione z uwagi na odrębności leksykalne i fonetyczne.

Gwary z wyjątkiem podhalańskiej i śląskiej mają niski statut oraz prestiż.

W epoce telewizji, internetu – zanikają, dlatego też tak istotna jest ich ochrona – uchwycenie i zarejestrowanie ginących ważnych i ciekawych zjawisk językowych.

KRYZYS JĘZYKA POLSKIEGO

Ojczystej mowie zagrażają sami Polacy, mówiąc dokładnie – zmiany w ich świadomości, które:

- zostały wywołane ogólnymi przekształceniami w kulturze,
- sprawiły, że większość rodaków nie poczuwa się do jakichkolwiek obowiązków wobec języka.

Do bardzo negatywnych zjawisk należy zaliczyć:

- spadek autorytetu Kościoła, który przez wieki był ostoją słowa prawdziwego pięknego,
- wielkim złem jest obniżony poziom edukacji językowej,

- osłabienie rangi literatury jako fundamentu normy wzorcowej,
- skomercjalizowanie środków masowego przekazu,
- brak wewnętrznie spójnej elity, potrafiącej szerzyć pozytywne wzorce.

14. OCENA KULTUROWEGO BEZPIECZEŃSTWA RP

Nazywam się Agnieszka Dynek, jestem studentką drugiego roku na Wydziale Administracji w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej. Zespół, który reprezentuje zastosował metodę ekspercką i burzę mózgów do oceny bezpieczeństwa kulturowego Polski w przedziale czasowym od października 2009r. do stycznia 2010r.

Do oceny stanu bezpieczeństwa kulturowego Polski wytypowano sześć cząstkowych czynników widocznych na ekranie i poddaliśmy je ocenie w skali od 1 do 10.

Jako czynnik pierwszy wzięliśmy pod uwagę posiadanie oraz efektywność funkcjonowania systemu bezpieczeństwa kulturowego państwa (polityka strategia władz centralnych i terytorialnych , struktury wykonawcze).

Kultura, stanowi nieodłączny element przetrwania i rozwoju każdego społeczeństwa, pozostaje przedmiotem szczególnej troski państwa. Polska przywiązuje ogromną wagę do rozwoju kultury narodowej , zachowania tożsamości i ochrony dziedzictwa kulturowego. Posiada ustawy prawne zapisane w konstytucji. Według ustawy naczelny nadzór nad ochroną dóbr kultury należy do ministra kultury. Bezpieczeństwo kulturowe zostało wpisane w projekcie strategicznych celów Polski jaki jest „Narodowa Strategia Rozwoju Kultury” na rok 2004-2013.

Zostały utworzone cztery programy, w celu lepszego propagowania naszej kultury :

1) „ Promocja Czytelnictwa i Rozwój Sektora Książki", którego zadaniem jest wzrost czytelnictwa poprzez:

- a) poprawę warunków funkcjonowania bibliotek i zwiększenie dostępności do usług bibliotecznych w regionach,
- b) zwiększenie roli czytelnictwa w wychowywaniu i edukacji,
- c) zwiększenie efektywności promocji polskiej książki w kraju i za granicą.

2) „ Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego”, celem jest poprawa stanu i dostępności zabytków poprzez:

- a) kompleksową rewaloryzację zabytków i adaptację na cele społeczne,
- b) zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości,
- c) promocję polskiego dziedzictwa kulturowego w Polsce i za granicą,
- d) wzmocnienie zasobów ludzkich w sferze ochrony zabytków.

3) „Rozwój Instytucji Artystycznych”, które mają za zadanie wzmocnienie konkurencyjności i tworzenie warunków rozwoju dla instytucji artystycznych:

- a) budowę, rozbudowę funkcjonowania instytucji artystycznych,
- b) wprowadzenie nowego systemu organizacji działalności kulturalnej,
- c) wprowadzenie skutecznych mechanizmów bezpośredniej promocji twórczości.

4) „Znaki Czasu”, celem jest wszechstronny rozwój sztuki współczesnej oraz jej szerokie upowszechnianie.

Jak widać kultura zajmuje kluczowe miejsce w polityce państwa i naszym zdaniem, oceniając ten czynnik w skali od 1 do 10 przyznaliśmy 5 punktów.

Drugim czynnikiem jest: polityka strategia zachowania przez państwo tożsamości kulturowej.

W naszym kraju mamy do czynienia z wysoką tożsamością kulturową w wielu regionach takich jak: Kujawy czy Mazowsze, istnieją np. zespoły pieśni i tańca ludowego wspierane przez państwo propagowanie tradycji wśród dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach. Obawa o utratę tożsamości narodowej jest dziś bardzo duża, w tym celu organizowane są różne debaty i dyskusje w celu ochrony tożsamości kulturowej.

W obecnych czasach, gdy nasz kraj należy do Unii Europejskiej i wchodzi w skład jego struktur istnieje duża obawa utraty świadomości narodowej, a przyczynia się do tego emigracja naszych rodaków oraz duży napływ i łatwość z jaką wpływa kultura innych narodów na nasze życie. Nasza ocena jest niska ze względu na to, że jesteśmy pełni obaw o to, że nasza kultura z tradycjami, które były przez lata pielęgnowane przez napływ kultur z krajów bogatszych finansowo, ale niekoniecznie kulturowo zanikną. Poza tym możemy zaobserwować przyjmowanie negatywnych nawyków kulturowych, z tych że krajów, mając zły wpływ na polską młodzież. Czynnikiem polityczną strategią zachowania przez państwo tożsamości kulturowej oceniliśmy na 2 punkty.

Trzecim czynnikiem jest ochrona dziedzictwa narodowego (zabytków, dzieł sztuki).

Dziedzictwo kulturowe jest dobrem publicznym i to stanowi legitymację dla jego ochrony. Zabytkowe budowle historyczne miasta, ludowa architektura wsi czy piękne krajobrazy chronione

są dla ludzi – dla społeczności lokalnych , regionalnych , narodowych i wreszcie dla ludzkości – dla nas współczesnych i następnych pokoleń.

Zniszczenia powstałe po I i II wojnie zubożyły naszą ojczyznę i dziedzictwo narodowe, pozostawiając w spadku tym co ocalało, zniszczone muzea , ograbione z dzieł sztuki, zburzone zabytkowe zespoły miejskie , w tym liczne instytucje kultury.

Stan obecny dziedzictwa narodowego wciąż jest nie w pełni skuteczny. Ujęty w ramy państwowego i samorządowego nadzoru i opieki jest niewydolny, nie jest w stanie ochronić dobra kultury ani pomóc społeczeństwu w kształtowaniu tożsamości regionalnej.

Wprowadzone zmiany własnościowe i gospodarcze , jak dotychczas nie zapewniają oczekiwanej ochrony dziedzictwa narodowego. Przerzucanie finansowania opieki nad dziedzictwem regionalnym i narodowym materialnym i duchowym na społeczeństwo i organizacje pozarządowe jest nieuzasadnione. Pozytywne jest niewątpliwie to , że stowarzyszenia służą kulturze, dbają o ślady dziedzictwa, chronią je i upowszechniają. Działalność ta jest społecznie potrzebna i korzystna dla Polski , regionu. Winna być wspierana przez władze państwowe i samorządowe, dla których stowarzyszenia regionalne są partnerami. Czynniki dziedzictwa narodowego oceniliśmy na 4 punkty.

Czwartym czynnikiem jest edukacja narodu w duchu patriotyzmu , przywiązanie do ojczyzny , kształtowanie dumy narodowej.

Wychowanie patriotyczne zawsze było obowiązkiem, jaki stoi przed każdym z nauczycieli, wychowawców i oczywiście rodziców. Na drodze edukacji mamy wiele okazji do wpajania młodzieży wartości patriotycznych. Przykładem może być Święto Niepodległości , kiedy to uczniowie śpiewają hymn państwowy i dowiadują się o burzliwych losach odzyskania przez Polskę niepodległości. Należy pamiętać, iż patriotyzm to nie tylko docenianie niepodległości i suwerenności ojczyzny, wielkich i doniosłych wydarzeń z dziejów, ale także kształtowanie postaw ogólnoludzkich, przestrzeganie i poszanowanie prawa , dyscypliny społecznej , sumienne wywiązywanie się z obowiązków. Dojrzały patriota , to człowiek interesujący się przeszłością kraju jego dorobkiem kulturalnym i gospodarczym , tradycją i wartościami. Wpajanie młodzieży patriotyzmu to także uczenie ich szacunku i czci dla symboli naszej Ojczyzny , czyli godła , flagi i hymnu narodowego. Przejawiają się one w prostych gestach , takich jak stanie na baczność , zachowanie powagi podczas obchodów rocznic świąt narodowych czy wywieszanie flagi biało – czerwonej w czasie tych świąt. W obecnych czasach nadal możemy zauważyć patriotyzm , wśród młodzieży realizowane są różne programy na przykład „ Pasja życia" organizowany przez

Stowarzyszenia Harcerskie. Czynniki edukacja narodu w duchu patriotyzmu, przywiązanie do ojczyzny i kształtowanie dumy narodowej oceniliśmy na 5 punktów.

Piąty czynnik czyli strategia polityczna współpracy kulturowej z zagranicznymi organizacjami politycznymi.

Polska, dzięki wejściu do Unii Europejskiej, otworzyła przed sobą szansę na działalność kulturalną, wspólnie z pozostałymi państwami tworzy wspólną kulturę, ale ma zachować indywidualny charakter regionalny. Główna organizacja UNESCO zajmuje się od 1945 roku wspieraniem współpracy międzynarodowej w dziedzinie kultury. Dzięki tej organizacji Polska zyskała wiele korzyści, pomaga w rozwoju kulturalnym społeczeństwa, wspiera wszelkie formy twórczości, poprawia integrację społeczną oraz poziom życia wszystkich członków społeczeństwa, i wiele innych.

Polski Komitet Narodowy realizuje elementy programu „Światowego Dziedzictwa”, czyli zagadnienia niemilitarne, ochronę różnorodności kulturowej i dialogu między cywilizacjami. W pełni realizuje program „Pamięć Świata”- chroniący dziedzictwo dokumentalne. Czynniki te oceniliśmy na 5 punktów.

Szóstym czynnikiem jest troska o zachowanie czystości języka polskiego oraz gwar regionalnych.

Problemem czystości języka polskiego zajmuje się Rada Języka Polskiego, w jej skład wchodzi ludzie nauki i kultury. Zakresem swego działania obejmuje wszelkie sprawy dotyczące używania i rozwoju języka polskiego. Do zadań Rady należy m.in. stała dbałość o język polski i jego ochrona jako ogólnonarodowego dobra kultury i dziedzictwa narodowego oraz upowszechnianie wiedzy o polszczyźnie w środkach masowego przekazu, ale także na konferencjach naukowych oraz za pomocą własnych publikacji. Mówiąc o gwarach musimy wspomnieć o fakcie, iż młodzież ma możliwość zdawania matury w języku kaszubskim. W Konstytucji RP z 1997r. nie znajduje się żaden zapis o ochronie języka polskiego, ale w Ustawie o języku polskim jest zapis mówiący, który zobowiązuje wszystkie organy i instytucje oraz obywateli do ochrony naszego ojczystego języka. Naszej uwadze, nie może umknąć, jak wiele wniosło ogólnopolskie dyktando, które od dwudziestu dwóch lat dyktowane jest w Katowicach. Świadczy, o tym z roku na rok rosnąca liczba

uczestników piszących dyktando. Cieszy nas tak duże zainteresowanie Polaków , interesujących się tą dziedziną. Język jest naszym dziedzictwem narodowym i musi podlegać ochronie , a takie imprezy jak dyktando kultywują tą ochronę. Ostatni czynnik oceniliśmy na 6 punktów.

W wyniku naszych dyskusji uzyskaliśmy 28 punktów.

Pytanie

Wspomniała pani o zdawaniu matury z języka kaszubskiego czy ta forma zdawania ma powodzenie czy młodzież zdaje tradycyjnie?

Nie ukrywam , iż młodzież woli zdawać tradycyjnie, aczkolwiek co roku przybywa coraz więcej chętnych zdających w j. kaszubskim. Od 2005 roku , kiedy to uznano j. kaszubski za europejski język regionalny , maturę zdało 90 osób. Tamtejsze władze lokalne zachęcają do zdawania matury w tym języku, poprzez stypendia naukowe i inne nagrody. Uważam , że tak jak dyktando ogólnie polskie zdobyło taką sympatię tak i język kaszubski z czasem zwiększy popularność.

UWAGA:

WYNIKI BADAŃ ZASPOŁÓW EKSPERCKICH OCENIAJĄCYCH STAN ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA **KULTUROWEGO** RP ZOSTAŁY ZAPREZENTOWANE W TABELI OCENOWEJ NR 5 ORAZ NA DWÓCH SCHEMATACH NR 12 I NR 13.

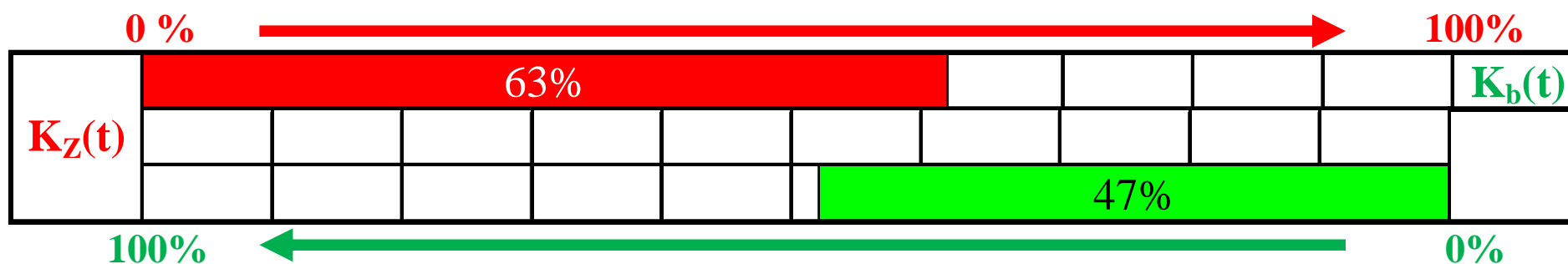
OCENA KULTUROWEGO ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA POLSKI

CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA KULTUROWE ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWO POLSKI	CZYNNIKI POZYTYWNE WPLYWAJĄCE NA STAN BEZPIECZEŃSTWA KULTUROWEGO POLSKI	OCENA POTENCJAŁÓW BEZPIECZEŃSTWA I ZAGROŻENIA POLSKI W SKALI (1-10)										CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA KULTUROWE ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWO POLSKI		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
		10	9	8	7	6	5	4	3	2	1			
	Posiadanie oraz efektywność funkcjonowania systemu bezpieczeństwa kulturowego państwa (polityka, strategia władz naczelnych centralnych i terytorialnych, struktury wykonawcze)					6								
	Polityka i strategia zachowania przez państwo tożsamości kulturowej (kultury narodu)									9				
	Ochrona dziedzictwa narodowego (zabytki, dzieła sztuki)							6	4					
	Edukacja narodu w duchu patriotyzmu, przywiązania do ojczyzny, kształtowanie dumy narodowej							6	4					
	Strategia i polityka współpracy kulturowej z zagranicznymi organizacjami kulturowymi					6	4							
	Troska o zachowanie czystości języka polskiego oraz gwar regionalnych					6			4					
	ŚREDNIA OCEN CZĄSTKOWYCH KULTUROWEGO BEZPIECZEŃSTWA	$P^K(t)_Z = \sum_{i=1}^6 \Delta Z : 6 = 6,3$					$P^K(t)_B = \sum_{i=1}^6 \Delta B : 6 = 4,7$							
	PROCENTOWY WSKAŹNIK KULTUROWEGO BEZPIECZEŃSTWA	$W^K_z(t) = P^K(t) \times 10 = 63\%$					$W^K_b(t) = P^K(t) \times 10 = 47\%$							

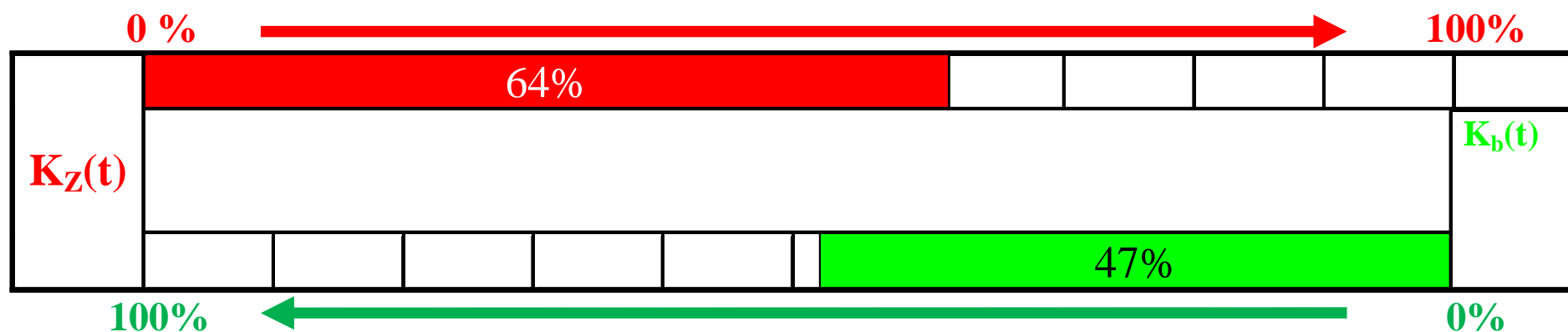
R. Kulczycki

	ZAGROŻENIA
	BEZPIECZEŃSTWO

POTENCJAŁ KULTUROWEGO ZAGROŻENIA RP I BEZPIECZEŃSTWA RP PRZED BURZĄ MÓZGÓW

POTENCJAŁ KULTUROWEGO ZAGROŻENIA RP I BEZPIECZEŃSTWA RP PO BURZY MÓZGÓW

16. OCENA ZAGROŻEŃ BEZPIECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO RP

Nazywam się Marcin Cieśluk . Jestem studentem trzeciego roku w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej kierunku Edukacja Obronna. Reprezentuję - grupę ekspercką, której zadaniem była analiza i ocena bezpieczeństwa informacyjnego RP. Przedmiotową analizę przeprowadziliśmy w oparciu o sześć czynników przedstawionych tabelarycznie.

Rozpoczynając moje wystąpienie pokrótce wprowadzę państwa w tematykę naszego zagadnienia, czyli bezpieczeństwa informacyjnego. Bezpieczeństwo informacyjne rozumiane jest jako ochrona informacji przed niepożądanym (przypadkowym lub świadomym) ujawnieniem, modyfikacją, zniszczeniem lub uniemożliwieniem jej przetwarzania. Środki bezpieczeństwa podejmowane są w celu zapewnienia poufności, integralności i dostępności informacji. Ich celem jest wyeliminowanie zagrożenia dla informacji. W miarę intelektualnego rozwoju i politechnizacji życia informacje zaczęły nabierać coraz większych wartości. Ich posiadanie stało się warunkiem lepszej i bezpieczniejszej egzystencji. Na tym też tle pojawiła się konkurencja. Informacje zaczęto coraz bardziej chronić jako dobro materialne. Chęć stworzenia sobie podobnych do innych lub lepszych warunków życia stworzyła potrzebę zdobywania informacji. Zrodził się zatem swoisty rodzaj walki - jedni, możliwymi dla siebie sposobami, dążą do zdobycia informacji, a drudzy - z podobnym zaangażowaniem starają się im to udaremnić. W postępowaniu takim występuje sprzeczność celów i działań, czyli najbardziej dystynktywnych cech, które kojarzą się z desygnatem pojęcia „walka”. Można by powiedzieć, że przedmiotem tej walki stała się informacja, a narzędziami - wszelkie środki dostosowane do jej zdobywania, zakłócania i obrony. Walka taka nazywana jest walką informacyjną. Na przełomie XX i XXI wieku nastąpił wzrost wagi, pod kątem bezpieczeństwa informacyjnego, które staje się priorytetowym aspektem bezpieczeństwa narodowego. Dokonujące się za sprawą cyfrowej rewolucji przemiany techniczne i organizacyjne będą powodowały nowe zróżnicowanie między państwami i narodami, wynikające ze stopnia wprowadzenia nowych rozwiązań do praktyki gospodarczej i do procesów funkcjonowania każdego społeczeństwa. Tempo przemian jest silnie uwarunkowane ekonomicznie i społecznie, a ważnymi atutami w “grze o jutro” jest aktualny potencjał gospodarczy, posiadana infrastruktura informacyjna, wielkość i dynamika rynku, innowacyjność i otwartość na zmiany oraz społeczne zdolności adaptacyjne, a wreszcie poziom i jakość wykształcenia, struktura wiekowa społeczeństwa oraz świadomość i determinacja

działania elit. Przepływ i wymiana informacji według prognoz, staną się podstawą dla sprawnego funkcjonowania firm, administracji wszystkich szczebli oraz życia jednostek. Staną się, jak utrzymuje Alvin Toffler, “naczelnym czynnikiem wytwórczości i władzy człowieka” w społeczeństwie informacyjnym. Powstanie takiego społeczeństwa stanowi wyzwanie dla bezpieczeństwa narodowego, a nowa technika to nowe pole potencjalnego rozpoznania, walki interesów, a nawet otwartego konfliktu, zmuszające do posiadania skutecznego systemu bezpieczeństwa informacyjnego. Po zapoznaniu Państwa z tematyką zagadnienia, przedstawię i ocenię zagrożenia informacyjne naszego kraju.

1 Pierwszym badaniem przez nas czynnikiem jest posiadanie oraz efektywność funkcjonowania państwa, w tym polityki, strategii władz naczelnych, centralnych, terytorialnych, struktury wykonawczej.

W tym punkcie chciałbym przedstawić, jak ważną rolę odgrywa system bezpieczeństwa informacyjnego oraz jak zagrożenia informacyjne mogą negatywnie oddziaływać na wszystkie sfery działalności państwa, a zwłaszcza na ich cywilną i militarną, krytyczną infrastrukturę, czyli powiązane ze sobą systemy komunikacyjne, transportowe, sieci komputerowe i energetyczne. Wiąże się to oczywiście z większą zależnością wszelkich dziedzin życia zarówno społecznego, politycznego jak i ekonomicznego od przepływu informacji a zatem i od ich nośników, których działanie stosunkowo łatwo zakłócić (cybeterroryzm). Zagrożenia te mają więc w dalszym ciągu ścisłe powiązania ze sferą ekonomiczną, ale jak podane zostanie w dalszej części naszej prezentacji, zagrożenia z poszczególnych grup podmiotowych wzajemnie się przenikają. W ostatnich latach pojawiło się pojęcie wojny informacyjnej. W zasadzie dokonano nowego zdefiniowania tego pojęcia. Za Ivanem K. Goldbergiem przytacza ją dr Paweł Soroka w cytowanym tu artykule „Zagrożenia dla bezpieczeństwa informacyjnego państwa”. Według Goldberga wojna informacyjna jest to ofensywne lub defensywne użycie informacji i systemów informacyjnych oraz sieci komputerowych do przerywania lub zniszczenia sieci informacyjnych przeciwnika, jego baz danych i sieci komputerowych. Nie wchodząc w dalsze teoretyczne rozważania bardzo łatwo wyobrazić sobie konsekwencje zakłócenia systemów dowodzenia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Chociaż część z systemów dowodzenia reprezentuje wysoki poziom jednak należy brać pod uwagę również systemy starsze, pozostałe jeszcze z epoki Układu Warszawskiego, na wskroś analogowe. Szczególnie groźne może być również zaatakowanie elementów, wspomnianej już, krytycznej infrastruktury państwa. Praktycznie taki atak byłby w stanie zakłócić normalne funkcjonowanie kraju. Kolejną kategorią zagrożeń mogą być ataki skierowane przeciwko ekonomicznym sieciom informacyjnym. W dobie

powszechnego obracania „pieniędzmi elektronicznymi” nawet lekka destabilizacja kursów walut może wpłynąć na sytuację w naszym kraju i tak ekonomicznie nie bardzo stabilnym. Wymienić należałoby również ataki skierowane na internetowe strony rządowe. Celem ich może być zarówno ich zablokowanie jak i zmiana informacji na nich zawartych. Stosownie do skali tych zmian (jak i ich treści reperkusje) mogą być zarówno wewnętrzne jak i międzynarodowe. Zagrożeniem dla systemów informacyjnych państwa może być również możliwość ich fizycznego zniszczenia. Rozpatrując potencjalne cele dla „klasycznych” terrorystycznych ataków (a jak wspomniano powyżej – należy się z nimi liczyć) infrastrukturę informacyjną należy traktować priorytetowo. Do dodatkowego zagrożenia w zakresie bezpieczeństwa informatycznego zaliczyć należałoby powszechne w naszym kraju używanie nie licencjonowanego oprogramowania. Należy dodać, że sytuacje takie zdarzają się również w rządowych agendach. Zdecydowanie ułatwia to działania różnego rodzaju hakerom. Nie zapominając o czysto ludzkim czynniku należy wspomnieć o możliwościach pozyskania przez osoby niepowołane informacji o klauzuli niejawniej. Pomimo procedur uzyskiwania dostępu do takich informacji w ostatnich latach mieliśmy przykłady w kraju, że system ten nie funkcjonuje perfekcyjnie. Czynniki te zostały ocenione przez naszą grupę ekspercką na 7.

2 Kolejnym badaniem przez nas czynnikiem jest ochrona informacji w urzędach oraz zasady przechowywania i przekazywania danych.

W tym punkcie należy stwierdzić, iż obecnie ochrona informacji niejawnych w urzędach państwowych jest znikoma. Na taką sytuację wpływa fakt, iż istnieją słabe zabezpieczenia przechowywanych informacji, archiwów oraz sprzętu komputerowego. Ponadto osoby obsadzone na tak ważnych stanowiskach są niekompetentne, nie posiadają wiedzy oraz często nie zdają sobie sprawy z powagi przekazywanych informacji w związku z czym istnieją tzw. przecieki informacji, które dostają się w niepowołane ręce. Kolejną kwestią jest brak lojalności wśród urzędników państwowych, którzy dla osiągnięcia własnych korzyści majątkowych sprzedają informacje o klauzuli tajne, różnym organizacjom oraz mafiom. Ponadto jak ukazała gazeta „Wprost” w numerze 4/2008 w artykule poświęconym podsłuchom w urzędach państwowych, wynika, iż często informacje najwyższej wagi przekazywane są w sposób nieprofesjonalny; przykładem są Prokuratorzy informujący zwierzchników resortu sprawiedliwości o tajnikach śledztwa przez zwykły telefon; kolejnym uchybieniem jest brak pomieszczeń, w których można bezpiecznie rozmawiać o tajemnicach państwowych w rządowych budynkach; kilka podsłuchów wykrytych w gabinetach ministrów i stary sprzęt

antypodsluchowy – to tylko niektóre przykłady wskazujące na to, że ochrona polskiego rządu przed podsłuchami to w dużej mierze fikcja. Zdaniem ekspertów, ministrów mogą bez problemu podsłuchiwać przedstawiciele prywatnego biznesu oraz służby wywiadowcze innych państw. Ze skali zagrożenia nasze służby zdały sobie sprawę po ujawnieniu afery gruntowej i przecieku w związku z akcją CBA w Ministerstwie Rolnictwa. Przy okazji poszukiwania źródła wycieku informacji okazało się, że w większości urzędów państwowych zabezpieczenia nie gwarantują przeciwdziałania podsłuchom. Ponadto według Piotra Niemczyka, byłego zastępcy dyrektora Zarządu Wywiadu Urzędu Ochrony Państwa, wynika, że bez problemu można kupić sprzęt, jakiego używają służby specjalne, a na Tajwanie można zdobyć wszystkie cudeńka do podsłuchiwania i namierzania telefonów, jak również lasery ściągające treść rozmowy zza szyby. Podkreśla, że w większości resortów nie byłoby problemu z nielegalną prywatną inwigilacją. Zainstalowanie urządzenia podsłuchowego trwa kilka minut, a ich nowoczesne parametry pozwalają podsłuchiwać praktycznie bez groźby wpadki. Zwłaszcza że przestarzały sprzęt naszych służb specjalnych nie jest w stanie wykryć 90 proc. podsłuchów. Oceniliśmy ten czynnik również na 8 punktów

3 Czynnikiem trzecim jest ochrona przesyłania informacji środkami łączności radiowej i przewodowej.

W tym punkcie należy podkreślić, iż technologia informacyjna rozwija się bardzo dynamicznie w związku z czym wzrastają zagrożenia z nią związane. Technologia informacyjna rozwinęła się tak stanowczo i dynamicznie, że można określić ją mianem czołowej technologii świata i tu należy się zastanowić czy to zagrożenie nie jest najistotniejsze i czy realnie nie zagraża przypadkiem Polsce oraz innym krajom. W naszych urzędach i instytucjach państwowych używany jest najczęściej przestarzały, awaryjny sprzęt posiadający słabe zabezpieczenia przed włamaniem do ich zawartości. Przekazywanie informacji za pomocą przewodów lub fal radiowych jest podstawą telekomunikacji, która obecnie stanowi jedną z największych i najbardziej rozwijających się dziedzin technicznych. Aktualnie jej najważniejszymi środkami są telefony, telegrafy, teleksy, telefaksy oraz inne systemy przekazywania informacji oparte na łączności telefonicznej i telewizyjnej. Coraz częściej słyszymy w środkach masowego przekazu o włamaniach na strony rządowe i na inne ściśle tajne działy państwa. W dobie coraz gwałtowniejszego postępu technologicznego, zwłaszcza w dziedzinach teleinformatycznych, zabezpieczenie informacji oraz jej ochrona stają się aktualne i bardzo ważne. Informacja, która jest czynnikiem „przetwórczym” we współczesnym świecie jest zbyt cenna, aby można było sobie pozwolić na jej niekontrolowane ujawnianie. Warto

zastanowić się, jakie elementy współczesnych środków łączności radiowej i przewodowej mogą stanowić potencjalne źródło ujawnienia informacji. Z analizy literatury i przede wszystkim dokumentów normatywnych, regulujących tę materię, wynika, że zalicza się do nich:

- infrastrukturę telekomunikacyjną,
- elementy (urządzenia) telekomunikacyjne,
- elementy (urządzenia) informatyczne,
- aplikacje (oprogramowanie) systemowe,
- personel techniczny i użytkowników systemu.

W *Metodyce opracowywania szczególnych wymagań bezpieczeństwa systemu lub sieci teleinformatycznej (SWB)* spotykamy się z wyróżnieniem następujących rodzajów zagrożeń:

- zagrożenia zewnętrzne,
- zagrożenia wewnętrzne,
- zagrożenia fizyczne.

Podziału zagrożeń dla bezpieczeństwa informacji środkami łączności radiowej i przewodowej można dokonywać w wielu aspektach i płaszczyznach. Może to być zatem, na zasadzie „lustrzanego odbicia”, podział odpowiadający obszarom stosowanych w praktyce środków oraz przedsięwzięć organizacyjno-technicznych i eksploatacyjnych, podejmowanych w celu zapewnienia bezpieczeństwa informacji w sieciach teleinformatycznych. W środowisku cywilnym doktrynalnie przyjmuje się następujące obszary przedsięwzięć zapewniających ochronę całej sieci lub wybranych elementów oraz samej informacji:

- organizacyjno-proceduralne,
- personalne,
- fizyczne,
- techniczne.

Środki łączności radiowej i przewodowej, w których następuje przetwarzanie wiadomości stanowiących tajemnicę służbową i państwową, muszą posiadać mechanizmy kontroli dostępu, a za ich wdrożenie oraz prawidłowe funkcjonowanie odpowiada administrator takiej sieci, który określa warunki, a także sposób przydzielenia uprawnień dostępu, kont i haseł. Wszystkie uzgodnienia, przydział kont, hasła, uprawnienia dla poszczególnych użytkowników, procedury bezpieczeństwa, powinny być zawarte w wytworzonym i dostosowanym do specyfiki danej jednostki dokumencie pod nazwą „szczegółowe wymagania bezpieczeństwa dla sieci teleinformatycznej”.

Postępująca informatyzacja ułatwia szybki dostęp do wiarygodnych informacji, w efekcie zwiększając efektywność pracy. Łatwy dostęp do informacji niesie jednak ze sobą wiele zagrożeń – obok kradzieży danych, dojść może do ich nie zatwierdzonej modyfikacji czy zniszczenia. Z roku na rok przykłada się coraz więcej uwagi do aspektów odpowiedniej ochrony informacji – w większości przypadków jednak te działania dotyczą wyłącznie dalszego zabezpieczania systemów informatycznych. Bezpieczeństwo informacji to nie tylko zabezpieczenia informatyczne czy fizyczne. To także odpowiednio przeszkolony i świadomy zagrożeń personel, to odpowiednio zdefiniowane umowy z dostawcami, to również sformalizowane i przetestowane plany ciągłości działania. Bezpieczeństwo to proces – i jak każdy proces wymaga ciągłego doskonalenia. Aktualnie organizacje na całym świecie coraz częściej budują wewnętrzne systemy bezpieczeństwa informacji w oparciu o sprawdzone modele - takie jak ISO 27001 czy SABSA. Trend ten jest zauważalny także w Polsce. Realizowane projekty coraz częściej dotyczą zarówno audytów przed wdrożeniowych, wsparcia w zdefiniowaniu i wdrożeniu mechanizmów zarządzania ryzykiem, na kompleksowym doradztwie przygotowującym do certyfikacji na zgodność z ISO 27001 skończywszy.

Czynnik ten został oceniony przez naszą grupę ekspercką na 5 pkt.

4 Następnym czynnikiem jest ochrona informacji w środkach masowego przekazu.

Niestety i ta dziedzina nie zostaje pozbawiona zagrożeń. Zagrożenia, które uważamy za związane z mediami, wynikają z upolityczniania stacji telewizyjnych i radiowych oraz co gorsza wpływ organizacji przestępczych. Środki masowego przekazu, środki komunikowania masowego, środki masowej informacji i propagandy, instytucje i urządzenia techniczne, za pomocą, których przekazuje się treści informacyjne bardzo licznym i zróżnicowanym odbiorcom. Do środków masowego przekazu zalicza się: wysokonakładową prasę, radio, telewizję, fonografię (płyty, kasety), szeroko rozpowszechnione filmy i wideokasety oraz wydawane w dużych nakładach publikacje książkowe. Środki masowego przekazu związane są z kulturą masową. Środki masowego przekazu są potężną bronią używaną przez wiele środowisk (nie tylko przez władzę) do kierowania i kształtowania opinii publicznej. Redaktorzy, dziennikarze często są manipulowani poprzez poszczególne grupy przestępcze, którym bardzo zależy na pojawieniu się mediach danej informacji, co w końcowym rezultacie może wpłynąć na poważną dezinformację całego społeczeństwa. W sposób szczególny niepokoi dziś nieodpowiedzialny, żeby nie powiedzieć - lekceważący, stosunek wielu dziennikarzy do prawdy. Wyraża się to w bezkarnym stosowaniu manipulacji, która jest świadomym zakłamywaniem rzeczywistości, w bezmyślnym korzystaniu z niesprawdzonych źródeł, w złośliwym stosowaniu

insynuacji i pomówień przede wszystkim zaś w wyrafinowanych formach kamuflażu i nowej mitologii. Media tworzą dziś ważną przestrzeń medialną, swoista mediosferę, wykazującą znamiona autonomicznego środowiska człowieka. Zasada naczyń połączonych sprawia, że zakłócenia występujące w jednym miejscu mediów strukturze mediów z dużą łatwością przenoszą się do pozostałych jej części, wywołując odpowiednie reperkusje w ich funkcjonowaniu. Sprawa ochrony informacji w środkach masowego przekazu urasta przeto do wysokiej rangi problemu. Tym bardziej że należy go rozpatrywać zarówno w kontekście dobra użytkowników mediów, jak i z pozycji interesu wszystkich obywateli. Wszak brak ochrony informacji oraz chaos w świecie mediów nie tylko utrudnia ich prawidłowy odbiór i redukuje pozytywny wpływ, lecz również stanowić może zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa. Dlatego zastanawia brak zainteresowania w Polsce problematyką ochrony informacji w środkach masowego przekazu. Należy przerwać znowę milczenia i zacząć głośno mówić o braku ochrony informacji uwarunkowaniach środkach masowego przekazu jego uwarunkowaniach oraz o społecznych skutkach chaosu medialnego. Dużo na ten temat mogliby dokonać publicyści dobrze zorientowani w funkcjonowaniu mediów w Polsce. Ten czynnik oceniliśmy na 7.

Piątym czynnikiem jest przygotowanie państwa do funkcjonowania w warunkach wojny cybernetycznej.

Cyberterroryzm, podobnie jak inne formy działań terrorystycznych, stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa Polski. Uważamy, że Polska posiada nikłe zabezpieczenia przeciwko wykorzystaniu Internetu do takiej formy ataku, ponieważ większość użytkowników w Polsce posiada nielicencjonowane oprogramowanie, nie dotyczy to tylko osób indywidualnych, ale również instytucji użytku publicznego jak szkoły czy urzędy co ułatwia hakerom możliwość pozyskania informacji z ich komputerów czy manipulacji. Nie posiadamy również odpowiednich zapisów prawnych dotyczących przestępstw związanych z Internetem mimo, iż w 2004 roku zostały one znacznie zmienione i nazwane powszechnie „przepisami antyhakerskimi” to w opinii wielu specjalistów utrudniają, a nawet wręcz przeszkadzają one w codziennej pracy osobom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo informatyczne. Dlatego tej kategorii przyznaliśmy aż 7 punktów.

Ostatnim czynnikiem jest rozwój kryptologii w państwie (środki i efekty).

Polacy jak pokazuje historia w rozwoju kryptologii mieli duże znaczenie. Największym naszym osiągnięciem jest oczywiście złamanie niemieckiego szyfru Enigma. Współczesna polska kryptologia jest na wysokim poziomie. Wg profesora Gawineckiego, jeśli nasz rząd chce, by

polska kryptologia nadal znajdowała się w światowej czołówce a polskie tajemnice były bezpieczne, powinien odpowiednio finansować narodowe badania i wdrożenia kryptograficzne oraz umożliwić pracę na wysokospecjalizowanym sprzęcie i komputerach o dużej mocy. Konieczna jest też dobra koordynacja działań w tym zakresie. Realizacji tego ostatniego zadania podjęła się Wojskowa Akademia Techniczna i działające przy niej Centrum Doskonałości Kryptologii, posiadające Laboratorium Badawcze Kryptologii, wyposażone w specjalistyczne urządzenia i sprzęt komputerowy, na które środki finansowe przekazał Departament Badań na Rzecz Bezpieczeństwa i Obronności Państwa Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Czynnik ten wg naszej oceny zasługuje na 3 punkty.

Podsumowując moje wystąpienie należy stwierdzić, iż wpływ wywierany przez gospodarkę światową na rozwój technologii informacyjnych pociąga za sobą konieczność weryfikacji roli państwa jako organizacji życia społecznego. Z jednej strony proces zmian związanych z przechodzeniem do nowej epoki rozwojowej (cywilizacji informatycznej) wzmacnia rolę państwa jako organizatora procesów społecznych i gwaranta interesów narodowych, w zapewnieniu dostępu do techniki informacyjnej, z drugiej strony łatwość zaatakowania systemów informacyjnych nakłada obowiązek rozwoju w omawianej dziedzinie i zapewnienia bezpieczeństwa informacyjnego.

Jeśli zsumujemy punktacje z poszczególnych czynników, które wpływają na zagrożenia bezpieczeństwa informacyjnego Polski otrzymujemy liczbę punktów które stanowią stan zagrożenia bezpieczeństwa Informacyjnego RP. Mianowicie $7p+8p+5p+7p+7p+3p = 37p$ co daje średnią 7,4. Co w skali 10 punktowej oznacza że Polska zagrożona jest w 74%.

Pytanie: Ewelina Pataj: studentka III roku Edukacji Obronnej:

W swoim wystąpieniu wspomniał Pan o cyberterroryzmie, czy w związku z ciągłym rozwojem informatyki, istnieją programy gwarantujące bezpieczeństwo przed włamaniami do komputerowych systemów państwowych.

Odpowiedź: Marcin Cieśluk: Niestety nie ma programów gwarantujących 100% bezpieczeństwo przed włamaniem, pomimo tworzenia coraz doskonalszych programów i tak hakerzy stanowią coraz większe zagrożenie, wykorzystują coraz bardziej zaawansowane technologie do kradzieży informacji i pieniędzy. Również wywiady obcych państw próbują wykorzystać słabość zabezpieczeń, by w ten sposób pozyskać poufne dokumenty, technologie lub po prostu uszkodzić sieci odpowiedzialne za dostarczanie podstawowych usług.

17. OCENA INFORMACYJNEGO BEZPIECZEŃSTWA RP

Nazywam się Dawid Nieroda i jestem studentem trzeciego roku pedagogiki o specjalności Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej w Józefowie.

Z problematyką bezpieczeństwa informacyjnego Polski ściśle związane jest zagadnienie zarządzania bezpieczeństwem systemów informatycznych, definiowane przez Polską Normę PNI133351 jako „rozbudowany proces stosowany w celu osiągnięcia odpowiedniego poziomu: poufności, integralności, autentyczności, niezaprzeczalności, dostępności, niezawodności”. Zarządzanie bezpieczeństwem można postrzegać jako zbiór systematycznie realizowanych zadań takich jak: analiza ryzyka, wprowadzanie systemu zabezpieczeń, eksploatacja systemu zabezpieczeń.

Poniżej zostanie przedstawiona odpowiedź na powyższy temat prezentacji w oparciu o badania kilku czynników ujmujących całość zagadnienia.

Pierwszym badanym przez nas czynnikiem jest posiadanie oraz efektywność funkcjonowania systemu bezpieczeństwa informacyjnego państwa, w tym polityki, strategii władz naczelných, centralnych, terytorialnych, struktury wykonawczej.

Polska posiada STRATEGIĘ BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO, w której zapisany jest program działań w zakresie bezpieczeństwa informacyjnego. Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej jest skorelowana ze strategiami sojuszniczymi - Koncepcja Strategiczna NATO i Europejska Strategia Bezpieczeństwa - stanowi podstawę do opracowania wykonawczych dyrektyw strategicznych, a w szczególności Polityczno-Strategicznej Dyrektywy Obronnej RP, strategii poszczególnych dziedzin bezpieczeństwa narodowego, strategicznych planów reagowania obronnego i zarządzania kryzysowego oraz wieloletnich programów transformacji systemu bezpieczeństwa państwa, w tym programów poza militarnych przygotowań obronnych i programów rozwoju sił zbrojnych.. Dlatego też czynnik ten uzyskał w naszej opinii ocenę 6.

Drugim badanym przez nas czynnikiem jest ochrona informacji w urzędach oraz zasady przechowywania i przekazywania danych.

Rozbudowany aparat władzy i administracji publicznej jest obowiązany Ustawą o ochronie danych osobowych i Ustawą o ochronie informacji niejawnych. Ujednolicono instrukcję kancelaryjną na poszczególnych poziomach władzy, określono zasady przechowywania i przekazywania danych. Ustanowiono nowe stanowiska pracy w poszczególnych jednostkach obejmujące ochronę danych, kontrolę nad obrotem informacjami, zapewnianie bezpieczeństwa przepływu informacji i całym jednostkom, także opracowywanie programów ochrony danych i informacji niejawnych. Rozszerzono działalność szkoleniową z zakresu ochrony danych w wielu placówkach i aparatach administracyjnych, ściślej kontroluje się dostęp i wydawanie klauzuli dostępności do informacji niejawnych i tajnych. Określono zasady rocznych i bieżących kontroli urzędów pod kątem ochrony danych. Wszystko to, w naszej ocenie, ma wpływ na wysoki poziom ochrony danych i czynnik ten oceniamy na 8 pkt.

Czynnikiem trzecim jest ochrona przesyłania informacji środkami łączności radiowej i przewodowej.

Obecnie w Polsce istnieje wiele bardzo dobrze rozbudowanych sieci telekomunikacyjnych, radiowych itp. zapewniający szeroki dostęp do informacji dla bardzo dużego grona odbiorców. Łączność dotyczy także kontaktów międzynarodowych. Daje to ogromne możliwości łączności i komunikacji w sytuacjach zagrożeń różnego rodzaju. Należy dodać, że w Polsce funkcjonuje zespół FIRSST specjalizujący się w działalności dla bezpieczeństwa sieci. Ocena owego czynnika to 5.

Czwartym czynnikiem jest ochrona informacji w środkach masowego przekazu.

Środki masowego przekazu zwane czwartą władzą są obowiązane Ustawą o dostępie do informacji publicznej. Głównym ustawowym organem stojącym na straży wolności słowa, prawem do informacji a także badaniem treści i odbioru programów telewizyjnych i radiowych jest KRRiTV. Informacje o osobach pojawiające się w mediach chronione są także ustawą O Ochronie Danych Osobowych. Nie można jednak zaprzeczyć, że czwarta władza szybko i czytelnie stara się przekazywać informacje społeczeństwu współpracując z różnymi służbami i organami władzy publicznej i niepublicznej. Ocena uzyskana przez badany czynnik to 6.

Piątym czynnikiem jest przygotowanie państwa do funkcjonowania w warunkach wojny cybernetycznej.

Cyberprzemoc (ang.: cyberbullying) – prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, email, witryny internetowe, fora dyskusyjne w Internecie i inne. Osobną grupę zagrożeń stanowi również **cyberterroryzm**. Cyberterrorysty to osoby atakujące ośrodki informacyjne, próbujący wywołać zagrożenie w celu osiągnięcia korzyści politycznych. Najczęściej występują dwie formy cyberterroryzmu. Jedną z nich jest prowadzenie za pośrednictwem sieci Internet działalności propagandowej oraz dokonywanie włamań do serwerów swoich przeciwników. Inną, o wiele groźniejszą formą, jest dokonywanie ataków na struktury teleinformatyczne wykorzystywane w zarządzaniu państwem. Najczęściej jednak cyberterrorysty dokonują ataków na serwery w celu manifestacji swoich poglądów politycznych.

Jest to stosunkowo nowe zjawisko ale jednocześnie bardzo niebezpieczne.

Dużą rolę odgrywa tu posiadanie nowoczesnej technologii informatycznej, zasobu środków w postaci oprogramowań i wyszkolonych informatyków. Trzeba zaznaczyć, że Polska stara się stworzyć program oparty na partnerstwie publiczno-prywatnym w ochronie cyberprzestrzeni. Wielkie nadzieje daje Rządowy Program ochrony cyberprzestrzeni. Pozytywnym krokiem jest umieszczenie w Strategii Bezpieczeństwa Narodowego RP z 2007 roku podrozdziału dotyczącego Bezpieczeństwa Informacyjnego i Telekomunikacyjnego. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego przygotowuje zespół ekspertów ds. cyberterroryzmu. To właśnie BBN miałby stać się miejscem spotkań przedstawicieli resortów spraw wewnętrznych i administracji, obrony narodowej i finansów oraz ekspertów zajmujących się problematyką bezpieczeństwa państwa. Dobrym rozwiązaniem było także utworzenie 1.02.2008 roku, w ramach Departamentu Bezpieczeństwa Teleinformatycznego ABW, Zespołu Reagowania na Incydenty Komputerowe – CERT (obecnie FIRST).

Cyberprzemocy mogą zapobiec ogólnodostępne programy zabezpieczające i blokujące np. BENIAMIN, MOTYL itp., ponadto działania prewencyjne np. szkolenia, akcje propagandowe.

Ten czynnik oceniam na 5 punktów.

Ostatnim szóstym czynnikiem jest rozwój kryptologii w państwie (środki i efekty).

"Obecnie poprzez różne środki przekazu teleinformatycznego - faksy, telefony, komputery, satelity itp. - przepływa ponad połowa światowego PKB - wyjaśnia prof. Gawinecki dyrektor Centrum Doskonałości Kryptologii, szef Instytutu Matematyki i Kryptologii Wydziału Cybernetyki WAT. - Technologie krypto są bliżej nas niż sądzimy. Korzystamy z nich na przykład wypłacając pieniądze z bankomatu, dzwoniąc z komórek, wysyłając e-maile". W szerokim zakresie wykorzystuje się kryptologię do celów komercyjnych. Organizowane są liczne konferencje (ENIGMA, IT Group(Kerberos)), szkolenia i seminaria dotyczące zastosowań kryptografii w ochronie informacji niejawnych. Coraz więcej firm decyduje się na świadczenie usług związanych z funkcjami Urzędów Certyfikacyjnych i implementacjami PKI. Działła Polska Grupa Badań Kryptologicznych a, Wojskowa Akademia Techniczna jest obecnie kuźnią kryptologów.

Realizacji zadań w zakresie rozwoju kryptologii podejmuje Wojskowa Akademia Techniczna i działające przy niej Centrum Doskonałości Kryptologii, posiadające Laboratorium Badawcze Kryptologii, wyposażone w specjalistyczne urządzenia i sprzęt komputerowy, na które środki finansowe przekazał Departament Badań na Rzecz Bezpieczeństwa i Obronności Państwa Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Rozwój badanego przez nas czynnika oceniamy na 7 punktów.

Analizując powyższe czynniki, stwierdzamy, że na 60 możliwych punktów ocena bezpieczeństwa informacyjnego polski wynosi:

$(6+8+5+6+5+7) = 37$ punktów, co stanowi 62%.

Pytanie:

Czy uważa Pan, że poziom rozwoju usług łącznościowych i posiadanych systemów informatycznych w naszym kraju odbiega znacząco od państw Unii Europejskiej?

Odpowiedź:

Niestety, także w tej dziedzinie duże znaczenie dla rozwoju ma stan finansowy państwa. Polska na pewno jest w tyle za państwami unijnymi. Ciągle brakuje nam innowacyjności, pomysłowości jak pozyskać pieniądze i jak je wykorzystać w branży komunikacyjnej i informatycznej. Brak nowoczesnego sprzętu, oprogramowań, zabezpieczeń to główne mankamenty, z którymi bez znacznych nakładów nie poradzimy sobie i nie dogonimy Europy.

Pytanie:

Czy problem cyberterroryzmu jest, według Pana, nieobecny w świadomości społeczeństwa polskiego?

Odpowiedź:

Uważam, że pojęcie to jest stosunkowo nowe i świeże, zatem poziom wiedzy Polaków może być wciąż niski. Wiem, także, że zjawisko to już zaczęto przekazywać w programach profilaktycznych np. w szkołach, więc stopniowo poziom wiedzy na ten temat będzie rósł.

UWAGA:

WYNIKI BADAŃ ZASPOŁÓW EKSPERCKICH OCENIAJĄCYCH STAN ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA **INFORMACYJNEGO** RP ZOSTAŁY ZAPREZENTOWANE W TABELI OCENOWEJ NR 6 ORAZ NA DWÓCH SCHEMATACH NR 14 I NR 15.

OCENA INFORMACYJNEGO ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA POLSKI

CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA INFORMACYJNE ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWO POLSKI	CZYNNIKI POZYTYWNE WPLYWAJĄCE NA STAN BEZPIECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO POLSKI	OCENA POTENCJAŁÓW BEZPIECZEŃSTWA I ZAGROŻENIA POLSKI W SKALI (1-10)										CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA INFORMACYJNE ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWO POLSKI
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
		10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
	Posiadanie oraz efektywność funkcjonowania systemu bezpieczeństwa informacyjnego państwa (polityka, strategia władz naczelných centralnych i terytorialnych, struktury wykonawcze)											
	Ochrona informacji niejawných w urzędach (zasady przechowywania i przekazywania)											
	Ochrona przesyłania informacji środkami łączności radiowej i przewodowej											
	Ochrona informacji w środkach masowego przekazu											
	Przygotowanie państwa do funkcjonowania w warunkach wojny cybernetycznej											
	Rozwój kryptologii w państwie (środki i efekty)											
	ŚREDNIA OCEN CZĄSTKOWYCH INFORMACYJNEGO BEZPIECZEŃSTWA	$P_z^I(t) = \sum_{i=1}^6 \Delta Z : 6 = 6,2$					$P_b^I(t) = \sum_{i=1}^6 \Delta B : 6 = 6,2$					
	PROCENTOWY WSKAŹNIK INFORMACYJNEGO BEZPIECZEŃSTWA	$W_z^I(t) = P_z^I(t) \times 10 = 62\%$					$W_b^I(t) = P_b^I(t) \times 10 = 62\%$					

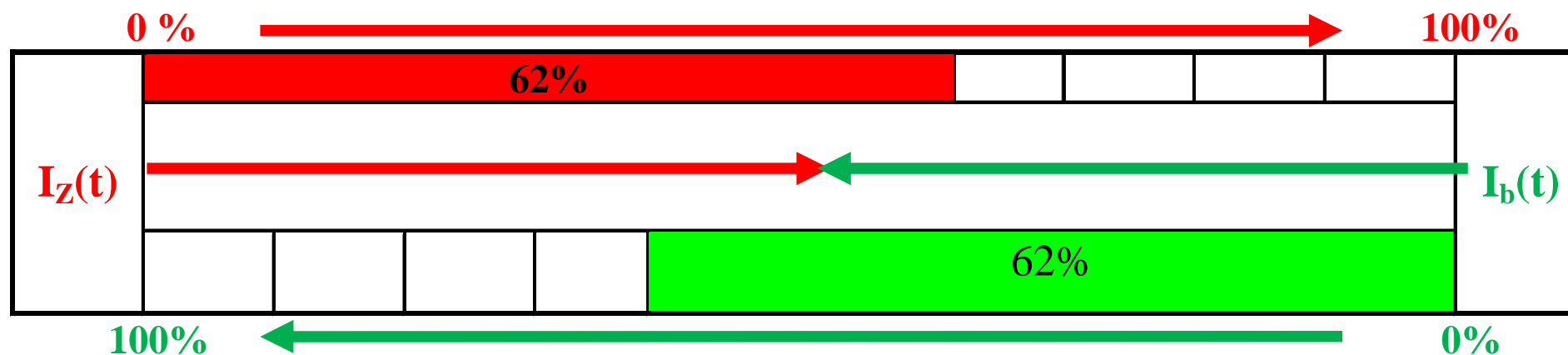
R. Kulczycki

	ZAGROŻENIA
	BEZPIECZEŃSTWO

POTENCJAŁ INFORMACYJNEGO ZAGROŻENIA RP I BEZPIECZEŃSTWA RP PRZED BURZĄ MÓZGÓW

POTENCJAŁ INFORMACYJNEGO ZAGROŻENIA RP I BEZPIECZEŃSTWA RP PO BURZY MÓZGÓW

18. ILOŚCIOWO-JAKOŚCIOWA OCENA STANU ZAGROŻENIA I BEZPIECZEŃSTWA RP

Szanowni Państwo!

Nazywam się Beata Cisek, jestem studentką czwartego semestru Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej w Józefowie.

Moim zadaniem jest podsumowanie ocen poszczególnych grup eksperckich.

Podsumowanie bezpieczeństwa politycznego Polski

Przejdźmy, zatem do analizy pierwszego z sześciu paneli- Bezpieczeństwa politycznego Polski.

Po burzy mózgów ekspertów, otrzymaliśmy średnie ocen cząstkowych zagrożenia i bezpieczeństwa.

Otrzymaliśmy wyniki sumując oceny poszczególnych czynników.

Średnia ocen cząstkowych bezpieczeństwa wynosi **6**.

Średnia ocen cząstkowych zagrożenia wynosi **6,38**.

Procentowy wskaźnik bezpieczeństwa politycznego Polski wynosi 52%,

zaś zagrożenia 64%.

Potencjał bezpieczeństwa politycznego Polski wynosi 52%

Potencjał zagrożenia politycznego wynosi 48%.

Bezpieczeństwo państwa to stan umożliwiający normalny rozwój państwa – pomyślną realizację wszystkich jego celów- osiągany zazwyczaj w wyniku zorganizowanej ochrony i obrony przed zagrożeniami militarnymi i nie militarnymi, zewnętrznymi i wewnętrznymi, przy użyciu sił i środków pochodzących ze wszystkich dziedzin działalności państwa. Takie działania mają zapewnić spokojną egzystencję społeczeństwa.

W ciągu ostatnich lat w okresie niezwykle dynamicznych przemian. Polityka Polski z zakresu bezpieczeństwa może naprawdę imponować.

Bardzo szybko dostosowano ją do zmieniającej się sytuacji polityczno-militarnej, upadku socjalistycznego oraz Układu Warszawskiego. Mimo zmian politycznych w parlamencie i rządzie RP cele polityki zagranicznej pozostawały niezmiennie – było to członkostwo w NATO oraz Unii Europejskiej.

XXI wiek wymaga ciągłego dostosowywania się do nowych sytuacji. Tak było po zamachu z 11 IX 2001 roku, gdzie bardzo szybko włączono się do koalicji antyterrorystycznej, czy też w czasie interwencji w Iraku.

Jedynie chaos w polityce wewnętrznej państwa szczególnie na szczytach władzy, niepokoi niemal każdego Polaka.

Podsumowanie bezpieczeństwa gospodarczego

Na ocenę ekspertów największy wpływ miały następujące czynniki:

bezpieczeństwo energetyczne oraz bezpieczeństwo finansowe państwa.

Oto średnia ocen cząstkowych bezpieczeństwa gospodarczego 4,5

i średnia ocen cząstkowych zagrożenia gospodarczego 5,8.

Procentowy wskaźnik bezpieczeństwa gospodarczego 45%.

Procentowy wskaźnik zagrożenia 58%.

Potencjał RP bezpieczeństwa gospodarczego wynosi 43,5%.

W dobie kryzysu światowego Polska sytuacja gospodarcza w ocenie specjalistów od ekonomii nie wykazuje ujemnych wyników, ale czy wynik dodatni gwarantuje Polsce długotrwałe bezpieczeństwo gospodarcze?

Znany ekonomista Ludwig Erhard wyraził opinię, iż:

„gospodarka nie jest pacjentem, którego można nieustannie operować”

Pozycja złotówki i brak równowagi bilansów płatniczych jak powiedział kolega z grupy eksperckiej oceniającej zagrożenia gospodarcze Polski - Ireneusz Kochaniak jest głównym zagrożeniem bezpieczeństwa gospodarczego Polski. Ma to ogromny wpływ na stabilny rozwój współpracy z zagranicznymi inwestorami, którzy nie czują się bezpieczni, kiedy nagłe zmiany kursów walut rzutują na stabilność złotego. Rząd Polski stosuje strategię zmniejszania obciążeń podatkowych, tworzy i wdraża programy wieloletnie dla wielu inwestycji. Tworzy specjalne strefy ekonomiczne Np. strefy starachowicka i łódzka. Powstaje Również strategia promocji i poprawy dobrego wizerunku naszej gospodarki zagranicznej. Wiąże to się z promowaniem Polski na rynkach poza UE, co za tym idzie próba ściągnięcia nowych inwestorów.

Ocena społecznego bezpieczeństwa Polski

Zjawisko społecznego bezpieczeństwa, to sprzężenie pomiędzy instytucjami oficjalnymi a systemem normatywnym, symbolicznym, tradycją zwyczajami, etyką, filozofiami, stylami życia i religią.

Państwo i rodzina są głównymi producentami bezpieczeństwa społecznego we współczesnej Polsce.

Państwo i rodzina zapewnia opiekę, edukację, wsparcie finansowe, pomoc w znalezieniu zatrudnienia. Ma wpływ na wybory podejmowane w kierunkach kariery zawodowej, małżeństwa.

Jednak rola rodziny nie jest stała, ciągle się zmienia..

Ewolucja w zawieraniu małżeństw, rozwodów, niski przyrost naturalny, starzenie się społeczeństwa, te zjawiska mają wpływ na rolę dostawcy społecznego bezpieczeństwa.

Proszę zobaczyć jak czynniki - polityka i strategia prorodzinna, polityka i strategia edukacji społeczeństwa oraz polityka i strategia likwidacji bezrobocia miały wpływ na oceny grup eksperckich.

Średnia ocen cząstkowych społecznego bezpieczeństwa Polski wynosi 6,

Średnia ocen cząstkowych społecznego zagrożenia Polski wynosi 3,6.

Zatem procentowy wskaźnik społecznego bezpieczeństwa Polski wynosi 60%.

Średnia ocen cząstkowych bezpieczeństwa społecznego 6

Średnia ocen cząstkowych zagrożenia społecznego 3,6

Procentowy wskaźnik społecznego bezpieczeństwa wynosi 60%

Procentowy wskaźnik społecznego zagrożenia wynosi 36%

Potencjał bezpieczeństwa społecznego wynosi 62%.

Podsumowanie bezpieczeństwa ekologicznego Polski

Przyjęta w 1997r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza w Art. 5, że RP cyt...zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju...

Ustala również, że ochrona środowiska jest obowiązkiem wszystkich między innymi władz publicznych, które przez politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnym i przyszłym pokoleniom.

Eksperci oceniając bezpieczeństwo i zagrożenie ekologiczne wzięli pod uwagę działania człowieka, które są ściśle sprzężone z systemem przyrodniczym (powietrze, woda, gleby, ekosystemy, zasoby biologiczne).

Średnia ocen cząstkowych bezpieczeństwa ekologicznego wynosi 3,0.

Zaś średnia ocen cząstkowych zagrożenia wynosi 3,3

Procentowy wskaźnik ekologicznego bezpieczeństwa 50%.

A zagrożenia wynosi 55%.

Na ocenę ekspertów wpłynęły czynniki takie jak – polityka i strategia utrzymania wód śródlądowych i morskich oraz Polityka i strategia ekologicznego utrzymania gleby, powietrza oraz efektywność systemów bezpieczeństwa ekologicznego państw.

Zachowanie równowagi w tym systemie wymaga spójnego i łącznego zarządzania zarówno dostępem do zasobów środowiska oraz likwidacją i zapobieganiu powstawania negatywnych dla środowiska skutków działalności gospodarczej- (ochrona środowiska) jak i racjonalnym użytkowaniu zasobów przyrodniczych- gospodarka wodna, leśna, ochrona i wykorzystywanie zasobów surowcowych i glebowych tzw. Planowanie przestrzenne. Powinno to mieć odbicie w strukturach zarządzania na wszystkich szczeblach władz. Systematyczne nakłady na inwestycje środowiska w konsekwencji poprawiły stan środowiska i zachowanie obszarów o bogatej różnorodności biologicznej, np. Rospuda.

Musimy jednak pamiętać, że bezpieczeństwo ekologiczne zaczyna się od nas. Wdrażanie dobrej edukacji buduje podwaliny przyszłego bezpieczeństwa ekologicznego.

Ocena bezpieczeństwa kulturowego Polski

Średnia ocen cząstkowych bezpieczeństwa kulturowego Polski wynosi 2,8 punktu,

Średnia ocen cząstkowych zagrożenia kulturowego Polski wynosi 6, 3 pkt.

Procentowy wskaźnik bezpieczeństwa kulturowego polski wynosi 47%

Zagrożenia 63%.

Największy wpływ na ocenę zagrożenia RP miał czynnik – polityka i strategia zachowania przez państwo tożsamości kulturowej.

Zaś na ocenę bezpieczeństwa kulturowego miały wpływ czynniki – posiadanie i efektywność funkcjonowania systemu bezpieczeństwa kulturowego państwa; troska o zachowanie czystości języka polskiego oraz gwar regionalnych.

Potencjał odporności RP na zagrożenia kulturowe po burzy mózgów wynosi 45%.

Bezmyślne adaptowanie obcych wzorców kulturowych jak również brak troski o czystość języka polskiego prowadzi do braku zachowania tożsamości narodowej.

Dbłość o zachowanie dziedzictwa narodowego jest wyznacznikiem bezpieczeństwa kulturowego- w tej dziedzinie jest wiele do zrobienia.

Powinniśmy być dumni z naszej historii i będąc Europejczykami być Polakami. To, co nas różni od innych państw wymaga ochronnej funkcji państwa i działań stymulujących aktywność kulturalną.

Musimy, jako naród doceniać odmienność kulturową, muzyczną, strojami, zwyczajami, obrzędami, aby została dla przyszłych pokoleń. Zanik kultury języka ojczystego z powodów wpływów amerykańskich i Internetu na nasze życie jest istotnym zagrożeniem, na które zwrócili uwagę nasi eksperci oceniając bezpieczeństwo i zagrożenia kulturowe Polski, dlatego warto zacytować tu Mikołaja Reja, który napisał...**a niechaj narodowie wždy postronni znają, iż Polacy nie gęsi, i swój język mają.....** on jako pierwszy pisał w języku ojczystym, dla podkreślenia konieczności zerwania z panującą modą pisania po łacinie.

Nasi eksperci wykazali zaniepokojenie i troskę o bezpieczeństwo kulturowe Polski pomimo wykonania działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa kulturowego Polski.

Ocena bezpieczeństwa informacyjnego Polski

Szanowni państwo

Byliśmy świadkami stosunkowo ostrych ocen bezpieczeństwa informacyjnego naszego kraju. Polska szkoła kryptografii to jakoś sama w sobie, a im mniej wiadomo o metodach i działaniu tajnych służb, tym skuteczniej mogą one działać.

10 listopada 2009 roku w Poznaniu, został odsłonięty pomnik upamiętniający znakomitych matematyków – kryptologów: Mariana Rajewskiego, Jerzego Różyckiego i Henryka Zegalskiego, którzy 75 lat temu złamali niemiecki szyfr Enigma, walnie przyczyniając się do zwycięstwa w II wojnie światowej. Chcę zacytować słowa sir Dawid Peppera dyrektora brytyjskiej agencji kryptograficznej, podkreślił on, że....”My wszyscy, którzy ówczesnie odziedziczyliśmy i obecnie korzystamy z cennej i drogo okupionej wolności nie powinniśmy nigdy zapomnieć o wkładzie w zwycięstwo trójki genialnych polskich kryptologów ani o szczodrości narodu, który złożył swój decydujący dar w krytycznej godzinie...”

Dzisiaj obszar kryptografii znacznie się poszerzył. Oprócz swojej pierwotnej funkcji w postaci ochrony informacji przed nieupoważnionym dostępem, kryptografia pozwala

identyfikować użytkowników baz danych; sieci komputerowych, umożliwia elektroniczne podpisywanie dokumentów, weryfikowanie kompletności i nienaruszalności przesyłanych danych oraz zapewnia realizację całego szeregu innych funkcji, związanych z bezpieczeństwem informacyjnym.

Kryptografia jest jedynie niewielkim, ale bardzo istotnym elementem większego systemu bezpieczeństwa.

Nawet najnowocześniejsze systemy szyfrowania przepływających danych nie podniosą bezpieczeństwa informacyjnego kraju, w tym służb specjalnych, jeśli osoby dopuszczone do tajemnic nie będą kierowa się polską racją stanu, a małostkowymi pobudkami jakiejś opcji politycznej.

średnia ocen cząstkowych bezpieczeństwa informacyjnego Polski wynosi 6,2.

Zagrożeń 6,2.

Procentowy wskaźnik bezpieczeństwa informacyjnego Polski wynosi 62%

Zagrożeń 62%.

W ocenie eksperckich grup potencjał odporności RP na zagrożenia informacyjne wynosi 50%.

Szanowni Państwo

Proszę spojrzeć na zbiorczy wykres ocenianych potencjałów bezpieczeństwa i zagrożenia RP.

Grupy eksperckie dołożyły starań by ich oceny były obiektywne.

Zwróćmy uwagę, iż potencjał bezpieczeństwa społecznego znacznie przekracza 50%. Ta ocena ma związek z przemianami, jakie zachodzą w naszym społeczeństwie.

Spółeczeństwo tworzą różne pokolenia:

pokolenie, które pamięta czasy II wojny światowej,

pokolenie, które pamięta czas socjalizmu,

pokolenia, które pamięta przełom i rewolucyjną zmianę przeobrażenia się Polski w wolną i demokratyczną RP,

pokolenie wolne od tych zmian politycznych i ustrojowych, żyjące w dzisiejszych spokojnych czasach.

Ta różnorodność doświadczeń społeczeństwa i ścieranie się różnych zasad powoduje, iż najmniej możemy martwi się o przyszłość i jakość społeczeństwa, gdyż tradycja, rodzina ma mocne fundamenty.

Młode pokolenie ma troszkę inny punkt widzenia - bardziej roszczeniowy i konsumpcyjny.
Czy to jest złe, czy dobre czas pokaże?

Ogromną trudność z tym młodym a w przyszłości dorosłym pokoleniem będą miały pewne grupy a mianowicie politycy.

W Polsce panuje ustrój demokratyczny – młoda demokracja.

Marzymy, aby wysoka jakość polityczna zawitała w naszym kraju.

Przed politykami jest wiele do zrobienia.

Polska administracja jest bardzo marna, a jednym z powodów jest, to, że jej szefowie są nieprofesjonalni.

Bardzo widocznie jest to zaznaczone w tabeli – ocena zagrożenia politycznego Polski, gdzie eksperci od zagrożeń Oszast Sebastian, Kusak Przemysław, Fitrzyk Damian bardzo wysoko ocenili ten czynnik, podobnie skuteczność sprawowania władzy wykonawczej państwa-prezydenta, rady ministrów RP.

Można powiedzieć, iż władza wykonawcza państwa to drużyna reprezentacyjna, która zbiera punkty dla narodu.

Zadaję pytanie, kiedy władza zagra jak jeden dobrze funkcjonujący zespół?

Czy może jak reprezentacja polskiej piłki nożnej będzie sięgać różnych płaszczyzn - najniżej położonych?

Na wykresie widzimy, iż potencjał bezpieczeństwa i zagrożenia RP- polityczny, gospodarczy, ekologiczny i kulturowy są na podobnych poziomach. Wyniki nie są najgorsze, ale czy zadawalające?.

Szanowni państwo

Przyjęta przez nas forma dydaktyczna miała zastosowanie również na innych wyższych uczelniach w Polsce. Grupy eksperckie przeprowadziły badania

Na przestrzeni 5 lat 2005 do 2009.

Możemy dzisiaj porównać oceny grup eksperckich poszczególnych uczelni.

UJ w Krakowie oznaczony kolorem żółtym przeprowadzał badania w 2005 roku.

WSH w Radomiu kolor zielony badania 2006 roku.

WSH w Radomiu kolor niebieski badania 2007 roku.

WSB w Poznaniu kolor różowy/ pomarańczowy badania 2008 roku

WSEG w Józefowie kolor czerwony badania 2009 roku.

Spójrzmy na wykres zbiorczy ocenianych wskaźników potencjałów bezpieczeństwa i zagrożenia RP.

Na pierwszy rzut oka możemy stwierdzić, że najwyżej ocenili potencjał bezpieczeństwa RP eksperci WSB w Poznaniu, którzy przeprowadzali badania w roku 2008. Zaś niskie oceny wystawili eksperci UJ w Krakowie, którzy prowadzili badania w roku 2005 oraz podobnie ocenili bezpieczeństwo RP eksperci WSH w Radomiu w roku 2006.

Patrząc wykres – ocenianych wskaźników potencjałów bezpieczeństwa i zagrożenia Polski widzimy jak dużą rozbieżność występuje w ocenie potencjału bezpieczeństwa politycznego, gospodarczego i informacyjnego.

Odczucia na przestrzeni kilku lat tak naprawdę nie ulegają wielkim zmianom świadczy to o niskim poczuciu bezpieczeństwa osób badanych.

Jest to zjawisko bardzo niepokojące.

Przyjęta przez nas forma dydaktyczna zgłębiania nauki oraz zdobywania wiedzy powinna stanowić tradycję tej uczelni, ponieważ nie tylko została pozytywnie zweryfikowana w naszej uczelni, ale również WSB w Poznaniu, WSH w Radomiu, UJ w Krakowie.

Oceniając zastosowaną metodę w procesie dydaktycznym do nauki wiedzy o bezpieczeństwie, możemy dojść do następującego wniosku:

Stosowanie metody eksperckiej i burzy mózgów powoduje:

- szeroki udział wszystkich studentów w procesie wypracowania decyzji o stanie bezpieczeństwa RP;
- duże zaangażowanie studentów w zadania, które otrzymali do wykonania;
- możliwość wykazania inicjatywy w rozwiązywaniu cząstkowych zadań i porównanie otrzymanych wyników z innymi eksperckimi rozwiązaniami;
- oraz dużą satysfakcję w udziale w konferencji.

Studenci przekonali się, iż wiedza społeczna może być również poddana ocenie ilościowej oraz jakościowej i otrzymane wyniki mogą wskazywać kierunki doskonalenia modelowanej rzeczywistości.

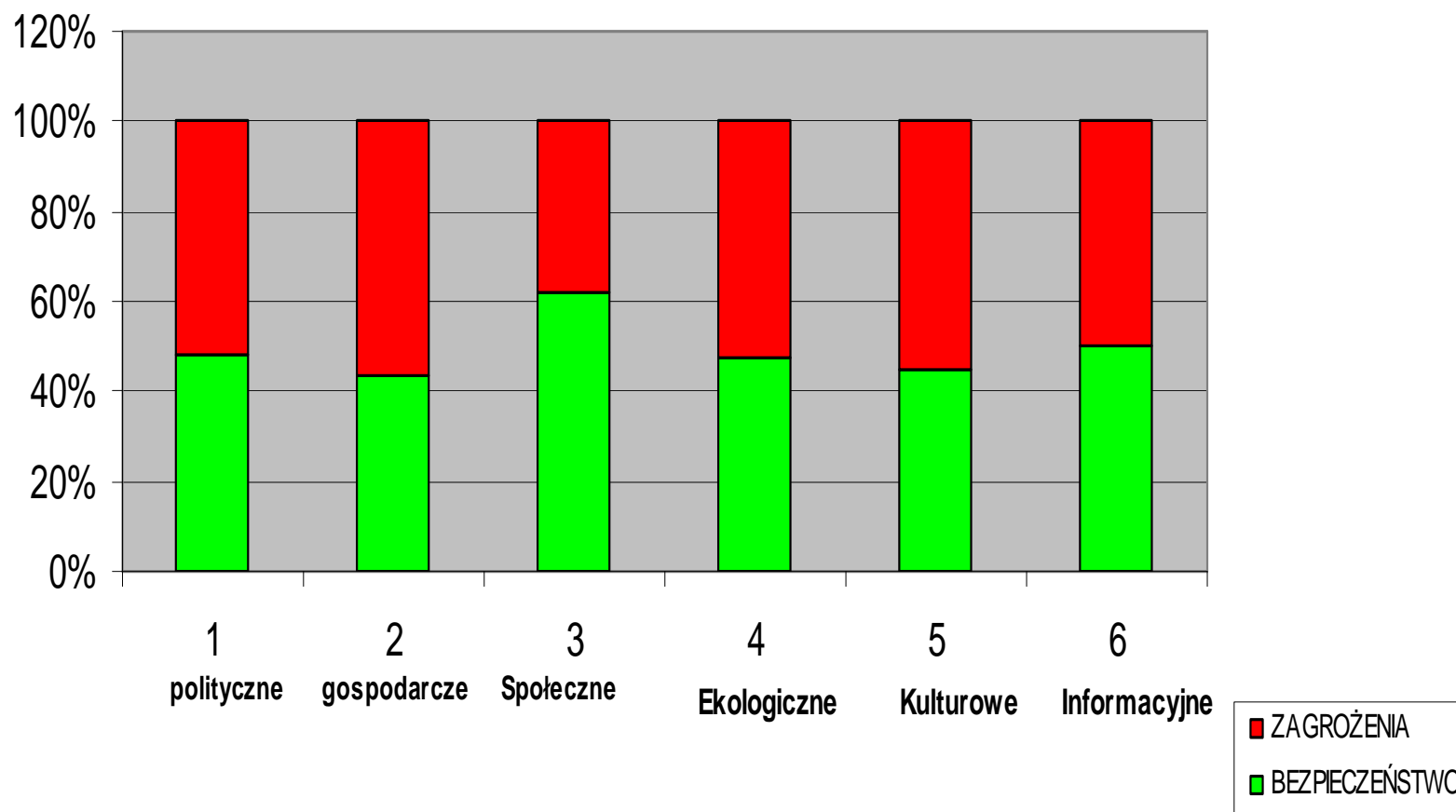
Grupy eksperckie posługiwały się świetnymi narzędziami pomiarowymi, jakimi są znane Państwu tabele.

Szanowni państwo

Każde praktycznie zjawisko z grupy zagrożeń, może przez swoje zadziałanie te równowagę zburzyć. Zagrożenia typu miękkiego i typu twardego są ze sobą bardzo związane. Dlatego należy głośno mówić o zagrożeniach. Po prostu musimy by czujni.

Dziękuję za uwagę.

ZBIORCZY WYKRES OCENIANYCH WSKAŹNIKÓW POTENCJAŁÓW BEZPIECZEŃSTWA I ZAGROŻENIA RP

ZBIORCZY WYKRES OCENIANYCH WSKAŹNIKÓW POTENCJAŁÓW BEZPIECZEŃSTWA I ZAGROŻENIA RP

WSH w RADOMIU 2007	Wyniki badań grupy studenckiej Bezpieczeństwo Narodowe z WSH w Radomiu – 2007 (kolor niebieski)
WSH w RADOMIU 2006	Wyniki badań grupy studenckiej Bezpieczeństwo Narodowe z WSH w Radomiu – 2006 (kolor zielony)
UJ w KRAKOWIE 2005	Wyniki badań grupy studenckiej Bezpieczeństwo Narodowe z UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO w Krakowie – 2005 (kolor żółty)
WSB POZNAŃ	Wyniki badań WSB Bezpieczeństwo Narodowe z w Poznaniu – 2008 (kolor fioletowy)
IBT JÓZEFÓW	Wyniki badań styczeń – grudzień 2009 IBT WSGE w Józefowie (kolor czerwony)

19. ZAKOŃCZENIE KONFERENCJI

Zdajemy sobie sprawę, iż konferencja dotyczyła tylko zagrożeń typu miękkiego. Nie dokonaliśmy natomiast oceny bezpieczeństwa Polski od zagrożeń typu twardego, takich jak: siły natury, awarie techniczne, skażenia, zakażenia, epidemie, konflikty militarne, terroryzm i zagrożenia publiczne.

Wynika to z faktu, iż to właśnie problem bezpieczeństwa państwa przed zagrożeniami typu miękkiego należy do obszaru zainteresowań studentów kierunku Nauk Społecznych WSGE.

Sądzę, że mimo niepełnych badań, założone cele konferencji zostały osiągnięte, ponieważ wraz z Państwem mieliśmy możliwość zapoznania się z problematyką omówionych zagrożeń i strategii bezpieczeństwa.

Każdy z Państwa miał również okazję zapoznania się z istotą metody eksperckiej i burzy mózgów służącej ocenie stanu bezpieczeństwa Polski.

Konferencja z merytorycznego, organizacyjnego oraz metodycznego punktu widzenia dla nas, jako studentów Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej była bardzo pouczająca, zarówno na etapie organizacyjnym, jak i w czasie indywidualnych wystąpień.

Myślę, że nauczyliśmy się ogólnych zasad przygotowania konferencji i sposobu jej prowadzenia. Zapoznaliśmy się także ze sposobami przeprowadzania badań oraz porównywania własnych wyników z wynikami innych badaczy.

Na zakończenie pragnę podziękować współtwórcom tego przedsięwzięcia za aktywny udział w jego realizacji, a zarazem w imieniu wszystkich jego autorów przeprosić za ewentualne niedociągnięcia, które mogły zostać przez Państwa wychwycone.

Pragnę jednak podkreślić fakt, iż znajdujemy się na etapie kształcenia i stałego doskonalenia znajomości skomplikowanych zagadnień związanych z bezpieczeństwem państwa.

Serdeczne podziękowania pragnę skierować w stronę władz Uczelni za umożliwienie nam przeprowadzenia konferencji oraz pomoc w jej przygotowaniu.

Szczególne słowa uznania pragnę skierować pod adresem Pana profesora doktora habilitowanego inżyniera Romana Kulczyckiego za profesjonalne, merytoryczne i metodyczne przygotowanie nas do przeprowadzenia badań oraz ich zrelacjonowania w formie dzisiejszych wystąpień, co stanowi dobrą metodę nauki trudnych problemów.

Według nas metoda ta powinna być kontynuowana w naszej Uczelni oraz upowszechniana w innych placówkach naukowo-dydaktycznych.

W imieniu moich koleżanek i kolegów studentów gorąco dziękuję wszystkim tu obecnym za przybycie, uwagę oraz wytrwanie do tego momentu .

Konferencję uznaję za zakończoną.

Dziękuję

20. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 - Algorytm oceny stanu zagrożenia i bezpieczeństwa RP – płyta CD

Załącznik nr 2 – Zdjęcia pokonferencyjne – płyta CD

Załącznik nr 3 – Wystąpienia na konferencji – dźwięk – płyta CD

Załącznik nr 4 – Zaproszenie na Konferencję

Załącznik nr 5 – Lista zaproszonych gości na konferencję

ALGORYTM ORGANIZACJI OCENY STANU ZAGROŻENIA
I BEZPIECZEŃSTWA RP METODA EKSPERCKĄ I BURZY
MÓZGÓW ZA OKRES OD DO

(PŁYTA CD DOSTĘPNA NA ŻĄDANIE)

ZDJĘCIA POKONFERENCYJNE

(PŁYTA CD DOSTĘPNA NA ŻĄDANIE)

WYSTĄPIENIA NA KONFERENCJI - DŹWIĘK

(PŁYTA CD DOSTĘPNA NA ŻĄDANIE)

**INSTYTUT BEZPIECZEŃSTWA TRANSGRANICZNEGO RP
WYŻSZEJ SZKOŁY GOSPODARKI EUROREGIONALNEJ W JÓZEFOWIE**

zaprasza na

KONFERENCJĘ STUDENCKĄ NA TEMAT:

**OCENA ZAGROZEŃ
I BEZPIECZEŃSTWA POLSKI
METODĄ EKSPERCKĄ I BURZY MÓZGÓW**

KONFERENCJA ZOSTAŁA PRZYGOTOWANA
I PRZEPROWADZONA PRZEZ
STUDENTÓW WYDZIAŁU NAUK SPOŁECZNYCH WSGE
W RAMACH TEMATU NAUKOWO - BADAWCZEGO REALIZOWANEGO PRZEZ
INSTYTUT BEZPIECZEŃSTWA TRANSGRANICZNEGO RP WSGE W
JÓZEFOWIE

**„TRANSGRANICZNA PRZESTRZEŃ
ZAGROZEŃ I BEZPIECZEŃSTWA
POLSKI”**

POD NAUKOWYM KIEROWNICTWEM
PROF. ZW. DR HAB. INŻ. ROMANA KULCZYCKIEGO
DYREKTORA IBT WSGE W JÓZEFOWIE

Józefów k/Otwocka

19.02.2010

PROGRAM KONFERENCJI

9⁰⁰ - Rozpoczęcie konferencji

9¹⁰ - referaty wprowadzające:

3. *„Identyfikacja zagrożeń bezpieczeństwa Polski w pierwszej dekadzie XXI wieku”*
4. *„Metody oceny zagrożeń bezpieczeństwa RP”*

9³⁰ - Ocena politycznego zagrożenia Polski

9⁵⁰ - Ocena politycznego bezpieczeństwa Polski

10¹⁰ - Ocena gospodarczego zagrożenia Polski

10³⁰ - Ocena gospodarczego bezpieczeństwa Polski

10⁵⁰ - Ocena społecznego zagrożenia Polski

11¹⁰ - Ocena społecznego bezpieczeństwa Polski

11³⁰ - 12⁰⁰ - Przerwa

12⁰⁰ - Ocena ekologicznego zagrożenia Polski

12²⁰ - Ocena ekologicznego bezpieczeństwa Polski

12⁴⁰ - Ocena kulturowego zagrożenia Polski

13⁰⁰ - Ocena kulturowego bezpieczeństwa Polski

13²⁰ - Ocena informacyjnego zagrożenia Polski

13⁴⁰ - Ocena informacyjnego bezpieczeństwa Polski

14⁰⁰ - Podsumowanie konferencji

14²⁰ - Zakończenie konferencji

Komitet Naukowy:

1. Lechnik Paweł,
2. Sobierajski Jacek,
3. Florczak Elżbieta,
4. Fiksa Mariusz,
5. Masna-Balas Justyna,
6. Borkowski Paweł

Komitet Organizacyjny:

1. Oszast Sebastian,
2. Kochaniak Ireneusz,
3. Karliński Marcin,
4. Płóciennik Rafał,
5. Mroczkowski Mariusz,
6. Biedrzycki Tomasz.

Sekretariat Konferencji:

1. Pazera Krzysztof – Prowadzący Konferencję,
2. Cisek Beata – Analityk Konferencji,
3. Makowski Ariel – Informatyk Konferencji,
4. Czaplicka Magda – Sekretariat Konferencji

tel. (0 22) 789 19 03 wew. 14

tel. (0 22) 780 10 07

sekretariat@wsge.edu.pl

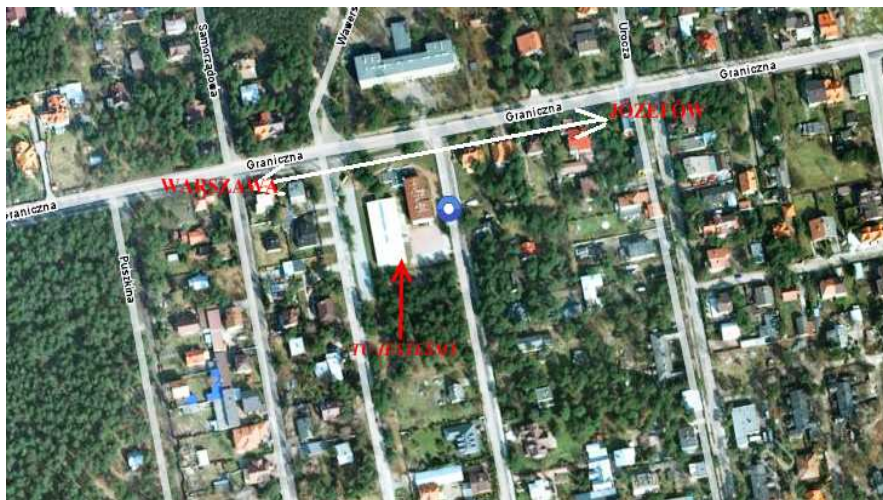
dziekanat@wsge.edu.pl

DOJAZD DO WSGE W JÓZEFOWIE

PKP – DO STACJI WARSZAWA-MICHALIN – później
500m pieszo ulicą GRANICZNĄ

Z CENTRUM WARSZAWY - AUTOBUS 521 do pętli
FALENICA – później ok. 1 km pieszo

MAPKA DOJAZDU NA KONFERENCJĘ DO WSGE W JÓZEFOWIE

LISTA ZAPROSZONYCH GOŚCI

WŁADZE WSGE

- 1.dr hab. Wincenty Bednarek- Rektor
- 2.dr Magdalena Sitek- Prorektor
3. mgr inż. Jan Jakimowicz- Kanclerz
- 4.prof. zw. dr hab. Witold Pokruszyński- Dziekan Wydziału Nauk Społecznych
5. dr Mirosława Raczkowska- Lipińska- Dziekan Wydziału Pedagogiki

JEDNOSTKI SPECJALNE

1. Komenda Policji w Józefowie
2. Komenda Policji w Otwocku
3. PSP powiat otwocki
4. Oddział Straży Granicznej Otwock-Świder
5. Straż Miejska w Otwocku
6. Straż Miejska w Józefowie
7. Rzecznik Prasowy Policji

WŁADZE LOKALNE

1. prezydent m-sta Otwock
2. starosta powiatu otwockiego
3. wicestarosta powiatu otwockiego
4. burmistrz m-sta Józefów
5. burmistrz m-sta Karczew

SZKOŁY

1. dyr. LO im. K. I. Gałczyńskiego- Otwock
2. dyr. ZSZ Ekonomiczno- Gastronomicznych-Otwock
3. dyr. ZSZ nr 2- Otwock
4. dyr. LO- Józefów
5. dyr. ZSZO Towarzystwa Absolwentów KUL- Józefów
6. dyr. -LO im. J. Słowackiego- Otwock

WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH

1. dr Barbara Antczak
2. dr Waław Brząk
3. dr Sebastian Bentkowski
4. dr Stanisław Bułajewski
5. prof. Krzysztof Chorąży
6. mgr Sylwia Ćmiel
7. mgr Barbara Dobrzańska
8. mgr Tadeusz Lisek
9. mgr Marcin Mielnik
10. dr Paweł Moczydłowski
11. dr Czesław Marcinkowski
12. dr Paweł Nowik
13. dr Janusz Orłowski
14. prof. dr hab. Stanisław Pikulski
15. prof. dr hab. Bronisław Sitek
16. dr Bolesław Stanejko
17. dr Elżbieta Szafrńska
18. dr Jerzy Szafrński
19. dr Tadeusz Truchanowicz
20. dr Bożenna Barbachowska
21. dr Tytus Kamiński
22. mgr Agnieszka Kowalczevska
23. dr Wojciech Niklas
24. mgr Helena Wójcik
25. mgr Magdalena Ochałek
26. mgr Michał Burczak

27. mgr Anna Michałkiewicz
28. mgr Krzysztof Kozyra
29. mgr Michał Górski
30. mgr Barbar Biała
31. mgr Katarzyna Leja
32. mgr Marek Miller
33. mgr Piotr Pęczak
34. mgr Robert Pietrzykowski
35. mgr Przemysław Rajchel
36. mgr Aleksandra Szejniuk
37. mgr Marcelina Kowalczyk
38. dr Barbara Smulska-Pachuca
39. prof. Andrzej Misiuk
40. dr Mirosław Matosek
41. dr hab. Piotr Majer
42. dr hab. Marek Lisiecki
43. mgr Władysław Bejgier

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI

1. prof. dr hab. Edward Erazmus
2. dr Katarzyna Ferszt- Piłat
3. dr Tomasz Jakimowicz
4. prof. dr hab. Barbara Karolczak- Biernacka
5. dr Joanna Kirsten
6. dr Anna Krajewska
7. dr Ewa Lubina
8. dr Dorota Łażewska
9. dr Joanna Łukjaniuk
10. prof. dr hab. Maria Róża Przychodzińska- Kaciczak
11. prof. dr hab. Zbigniew Samadani
12. dr hab. Grzegorz Szumski
13. dr hab. Kazimierz Zabłocki
14. mgr Hanna Dutkiewicz
15. mgr Sabina Janik
16. dr Jarosław Jastrzębski
17. dr Arkadiusz Juncewicz
18. dr Małgorzata Kopec
19. dr Magdalena Loska

20.mgr Małgorzata Miazek
21.mgr Urszula Żrzyńska
22.dr Marcin Michałak

21. WYKAZ SCHEMATÓW, WYKRESÓW I TABEL:

1. Schemat organizacyjny konferencji – schemat 1
2. Zagrożenia bezpieczeństwa świata ziemskiego w XXI wieku – schemat 2
3. Istota, metody, oceny potencjałów zagrożeń i potencjałów bezpieczeństwa Polski metodą ekspercką i burzy mózgów – schemat 3
4. Ocena politycznego zagrożenia i bezpieczeństwa Polski – tabela 1
5. Potencjał politycznego zagrożenia i RP i bezpieczeństwa RP przed burzą mózgów – schemat 4
6. Potencjał politycznego zagrożenia i RP i bezpieczeństwa RP po burzy mózgów – schemat 5
7. Ocena gospodarczego zagrożenia i bezpieczeństwa Polski – tabela 2
8. Potencjał gospodarczego zagrożenia i RP i bezpieczeństwa RP przed burzą mózgów – schemat 6
9. Potencjał gospodarczego zagrożenia i RP i bezpieczeństwa RP po burzy mózgów – schemat 7
10. Ocena społecznego zagrożenia i bezpieczeństwa Polski – tabela 3
11. Potencjał społecznego zagrożenia i RP i bezpieczeństwa RP przed burzą mózgów – schemat 8
12. Potencjał społecznego zagrożenia i RP i bezpieczeństwa RP po burzy mózgów – schemat 9
13. Ocena ekologicznego zagrożenia i bezpieczeństwa Polski – tabela 4
14. Potencjał ekologicznego zagrożenia i RP i bezpieczeństwa RP przed burzą mózgów – schemat 10
15. Potencjał ekologicznego zagrożenia i RP i bezpieczeństwa RP po burzy mózgów – schemat 11
16. Ocena kulturowego zagrożenia i bezpieczeństwa Polski – tabela 5
17. Potencjał kulturowego zagrożenia i RP i bezpieczeństwa RP przed burzą mózgów – schemat 12
18. Potencjał kulturowego zagrożenia i RP i bezpieczeństwa RP po burzy mózgów – schemat 13
19. Ocena informacyjnego zagrożenia i bezpieczeństwa Polski – tabela 6
20. Potencjał informacyjnego zagrożenia i RP i bezpieczeństwa RP przed burzą mózgów – schemat 14
21. Potencjał informacyjnego zagrożenia i RP i bezpieczeństwa RP po burzy mózgów – schemat 15
22. Zbiorczy wykres ocenianych wskaźników potencjałów bezpieczeństwa i zagrożenia RP – wykres 1
23. Zbiorczy wykres ocenianych wskaźników potencjałów bezpieczeństwa i zagrożenia RP – wykres 2